

คู่มือการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่เน้น

ทักษะชีวิต

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้จัดทำโครงการ “การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต” และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจัดประชุมเพื่อขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต และด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต ได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือและครูผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนทดลองจำนวน 40 แห่ง ในปีการศึกษา 2553 โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงคู่มือและขยายผลในระยะต่อไป

คู่มือชุดนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 เล่มสำหรับลูกเสือแต่ละระดับ แต่ละเล่มมีเนื้อหาประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต แยกเป็น 3 ชั้นปี ได้แก่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไว้ ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมลูกเสือ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต่อไป คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เมษายน 2553

ความสำคัญและความเป็นมา

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตตามกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการศึกษาต่อ และสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาการปรับตัว ปัญหาทางด้านอารมณ์จิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา นักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างยั่งยืน แนวคิดหนึ่งที่มีการพัฒนาและขยายรูปแบบและวิธีการอย่างแพร่หลายคือ การเสริมสร้างและพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับเด็ก ซึ่งริเริ่มจากองค์การอนามัยโลก (WHO) โดยกล่าวถึงองค์ประกอบทักษะชีวิตว่า 5 คู่ คือ ความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ / ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น / การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร / การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา / การจัดการกับอารมณ์และความเครียด ซึ่งประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยได้เพิ่มองค์ประกอบอีกคู่หนึ่งคือ ความภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

ในช่วงปี พ.ศ.2537 กรมสุขภาพจิต ได้ริเริ่มพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยร่วมมือกับหน่วยงานระดับกรมของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะชีวิต เช่น โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์และสารเสพติดของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โครงการส่งเสริมสุขภาพจิตในสถานศึกษาของกรมสามัญศึกษา เป็นต้น สำหรับกิจกรรมลูกเสือยังไม่เคยมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตมาก่อน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำริให้นำกระบวนการลูกเสือมาทบทวนเพื่อพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันเพื่อป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สวท) ร่วมกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2550 – พฤษภาคม 2551 โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนนักเรียน และพ่อแม่ผู้ปกครอง จากสถานศึกษาซึ่งมีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 7 แห่ง จาก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ ผลการศึกษาโดยสรุปพบว่า

- 1) ผู้บริหาร เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของลูกเสือ และยังไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมในปัจจุบัน
- 2) ครูผู้สอน เห็นว่าหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมมีเนื้อหาเกินไป และซ้ำซ้อนกันบ้าง ไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน หลักสูตรบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของลูกเสือ การวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม และเวลาจัดกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ
- 3) นักเรียน เห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นสิ่งที่ดี และอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง
- 4) พ่อแม่ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน เห็นว่าชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี ด้วยการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือในบางด้าน เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของลูกเสือ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือควรต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยบูรณาการเรื่องทักษะชีวิตเข้าในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ ได้พัฒนาความสามารถในการเผชิญและจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่มีประสบการณ์ทำงานด้านเยาวชน และกิจกรรมลูกเสือมาอย่างต่อเนื่อง จึงได้เป็นแกนในการรับผิดชอบดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมีคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. ผู้แทนคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
2. ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
4. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
5. ผู้แทนองค์กรและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือ
6. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
7. ผู้อำนวยการสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (เลขานุการ)

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	3
หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ	6
หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถวลูกเสือ	19
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การก่อกองและจุดไฟกลางแจ้งและปรุงอาหาร	21
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ	23
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	25
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรม	28
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การกางและรื้อเต็นท์ที่ปัก	30
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เบื้องหลังถ้วยเตี้ย	32
หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	36
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะมูลฝอย	40
หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 รู้เท่าทันสื่อ	45
หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ดีติดดาว	47
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	48
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฏ และคติพจน์ของลูกเสือ	49
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความซื่อสัตย์สุจริต	53
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี	55
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การคบเพื่อน	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การปฐมพยาบาล	59
หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 โฆษณาเป็นพิษ	61
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	66
หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 หน้าที่ของลูกเสือตามวิถีประชาธิปไตย	69
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ลูกเสือไทยกายสมาร์ท	74
หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ภัยสังคม	80
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การใช้เวลาหลังเลิกเรียน	82
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การประหยัด	85
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สวนสวยด้วยวัสดุเหลือใช้	88
หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เสี่ยงไม่เสี่ยงรู้ได้อย่างไร	90
หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 สิ่งดี ๆ ของฉัน	92
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 บัญชีชีวิต	94
หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	96
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ปุ่มชีวิตปราชญ์ชาวบ้าน	102
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 คู่ครองในฝัน	104
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ยกย่องคนดี	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 อย่างนี้ต้องปฏิเสธ	107
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ฉันไม่ชอบถูกล้อ	109
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 คิดอย่างไรไม่เป็นทุกข์	112
หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 เสียหายเพราะอะไร	113
หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ความรุนแรง	116
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	128
หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พระบรมราโชวาท พระราชมรดก	131
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	142
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สารปนเปื้อนในอาหาร	145
หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์	149
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	151
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การจัดการเวลา	153
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การประหยัด	160
หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ลวนลามทางเพศ	162
หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 สิ่งดี ๆ ในตัวฉัน	165
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 เรื่องเล่าเจ้าพลัง	166
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เป้าหมายชีวิต	169
หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 พระมหากษัตริย์คุณของบูรพมหากษัตริย์ไทย	171

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลีส	177
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในดวงใจ	179
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การช่วยเหลือผู้อื่น	182
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 สัมพันธภาพชาย-หญิง	183
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คิดเชิงบวก	186
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การแสดงความชื่นชมและการให้กำลังใจ	187
หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ	190
ภาคผนวก	193
* ภาคผนวก ก ทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ	194
* ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต	205
บรรณานุกรม	208
คณะผู้จัดทำเอกสาร	210

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตชุดนี้ ได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และครูผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนทดลอง จำนวน 40 แห่ง ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับลูกเสือ 3 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยจะเริ่มใช้ใน ปีการศึกษา 2553 เป็นระยะเวลา 2 ภาคเรียน ระหว่างทดลองใช้จะมีการติดตามเยี่ยมเยียนสนับสนุน ทางวิชาการภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการติดตามประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง หลังการทดลองและประเมินผล จะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงคู่มือและดำเนินการขยายผลในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต ได้นำ **หลักการและวัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก ซึ่งเน้นการพัฒนาเยาวชน 6 ด้าน** คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านจริยธรรม ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ มาพิจารณาร่วมกับ **แนวทางการพัฒนาลูกเสือไทย 8 ประการ** ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและศีลธรรม ด้านสร้างค่านิยม และเจตคติ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านสัมพันธ์ภาพกับชุมชน ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และใช้ **เหตุการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของเด็กแต่ละช่วงวัย** เป็นตัวตั้งในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร

หลังการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวลูกเสือ พบว่าในแนวทางการพัฒนาลูกเสือไทยทั้ง 8 ด้าน แต่ละด้านมีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง จึงได้รวบรวมส่วนที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกัน เป็นแนวทางการพัฒนาลูกเสือ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ ด้านจิตใจ ศีลธรรม และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล และด้านสัมพันธ์ภาพกับชุมชนและสังคม ซึ่งวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ได้จำนวน 15 หน่วย (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก เรื่องทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่สร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยเด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ

การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน และการบำเพ็ญประโยชน์ โดยออกแบบให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้ และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ และกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ
2. กิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือชุดนี้ได้รวบรวมแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตของลูกเสือแต่ละระดับจัดทำเป็นตารางแยกตามชั้นเรียน ระดับละ 3 ชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต

ผู้คู่มือชุดนี้ควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือที่สร้างทักษะชีวิต โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจ ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอนและใบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้สอนจะได้สื่อสารสาระการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด **จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย** มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา ความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง **จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ** มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ส่วน**จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ** เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำ ทักษะ ได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

แผนการจัดกิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นสาระจำเป็นเบื้องต้นเท่านั้น ผู้กำกับลูกเสือสามารถเพิ่มเติมสาระหรือปรับกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกาย และ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ	1. ความเข้าใจในเรื่องกิจการ ของลูกเสือ	2	
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือ และกิจกรรมกลางแจ้ง	2. ระเบียบแถวลูกเสือ	2	
		3. การก่อและจุดไฟกลางแจ้งและ ปรุงอาหาร	2	
		4. การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ	3	
		5. เงื่อนไขลูกเสือสามัญรุ่น ใหญ่	3	
		6. การบรรจุเครื่องหลังสำหรับ การเดินทางไกลไปพักแรม	2	
		7. การกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม	1	
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	8. เบื้องหลังกายเตี้ย	2	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	9. ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	1	ทักษะชีวิต
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า				
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วม แก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	10. ขยะนี้มีมูลค่า	3	ทักษะชีวิต	
ด้าน สติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	11. รู้เท่าทันสื่อ	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	12. ดิติดดาว	1	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพ ระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
	หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถี ไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	13. วิถีไทยและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1	
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	14. ยอมรับและปฏิบัติตามคำ ปฏิญาณ กฏและคติพจน์ลูกเสือ	3	ทักษะชีวิต

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
		15. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	ทักษะชีวิต
		16. ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	17. การคบเพื่อน	1	ทักษะชีวิต
ด้านสัมพันธภาพกับชุมชนสังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา / บริการ	18. การปฐมพยาบาล	2	
	หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ			
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	19. โฆษณาเป็นพิษ	2	ทักษะชีวิต
รวม 4 ด้าน	รวม 12 หน่วย	รวม 19 แผนการจัดกิจกรรม	35	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกิจการของลูกเสือโลก กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ และบทบาทของตนเองในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. เนื้อหา/สาระ

- 2.1 กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
- 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 2.3 บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 บอร์ดโปสเตอร์ เพลง “ลูกเสือธีรราช” เพลง “เกียรติศักดิ์ลูกเสือ”
- 3.2 เอกสารเรื่อง การลูกเสือโลก
- 3.3 เอกสารโครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 3.4 เอกสารบทบาทของตนเองในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์ / คติ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงลูกเสือธีรราช
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม ต่อไปนี้
 - การลูกเสือเริ่มต้นมาจากประเทศใด
 - ลูกเสือไทยกับลูกเสือต่างประเทศมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- 4) ผู้กำกับแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือศึกษาเอกสารต่อไปนี้ แล้วส่งตัวแทนมาสรุปให้กองลูกเสือฟัง
 - กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
 - โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 5) ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอ กองลูกเสือร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ และผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม
- 6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของตนเอง ที่จะมีส่วนร่วมได้ในกิจการลูกเสือไทย และลูกเสือโลก เช่น การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือต่างโรงเรียน การร่วมกิจกรรม/ประชุมกับลูกเสือนานาชาติ การร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก เป็นต้น

- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องสมญานามของ B.P
 - “คันทาไก่” แปลว่าคนสวมหมวกปีกกว้าง
 - “อิมปิซ่า” แปลว่า หม่าป่าที่ไม่เคยนอนหลับ
 - วีรบุรุษแห่งเมืองมัพพีคิง
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเขียนบันทึกความจำเป็นการกระทำของตนเองในบทบาทหน้าที่จากการเป็นลูกเสือสำรอง/สามัญ/เนตรนารีสามัญ/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงเกียรติศักดิ์ลูกเสือ
- 3) ผู้กำกับสุ่มให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ของตนเอง 2 – 3 คน ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกเสือสำรอง / ลูกเสือสามัญ / เนตรนารีสามัญ / ยุวกาชาด หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนลูกเสือซักถามและเพิ่มเติมได้
- 4) ผู้กำกับสรุปว่า “ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือทุกคนก็ต้องมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเช่นกัน”
 - 5) หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาเอกสาร “บทบาทของหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” และอภิปรายหาข้อสรุปในเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” ในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - บทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน
 - การบริการช่วยเหลือโรงเรียนและชุมชน
 - การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
 - การปฏิบัติตนเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้
 - 6) สุ่มให้รายงานหมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม ทีละประเด็นจนครบ
- 7) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปและวางแผนการปฏิบัติงานในกองลูกเสือ ตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และส่งเสริมให้ลูกเสือนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ /คดี
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมประชุมกองทันตามเวลาและพร้อมเพรียง
- 5.2 ลูกเสือได้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ผู้กำกับวางแผนทุกกิจกรรม
- 5.3 ลูกเสือมีผลการจัดกิจกรรมผ่านเกณฑ์ระดับดี
 - มีผลการเรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ และมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ร่าเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

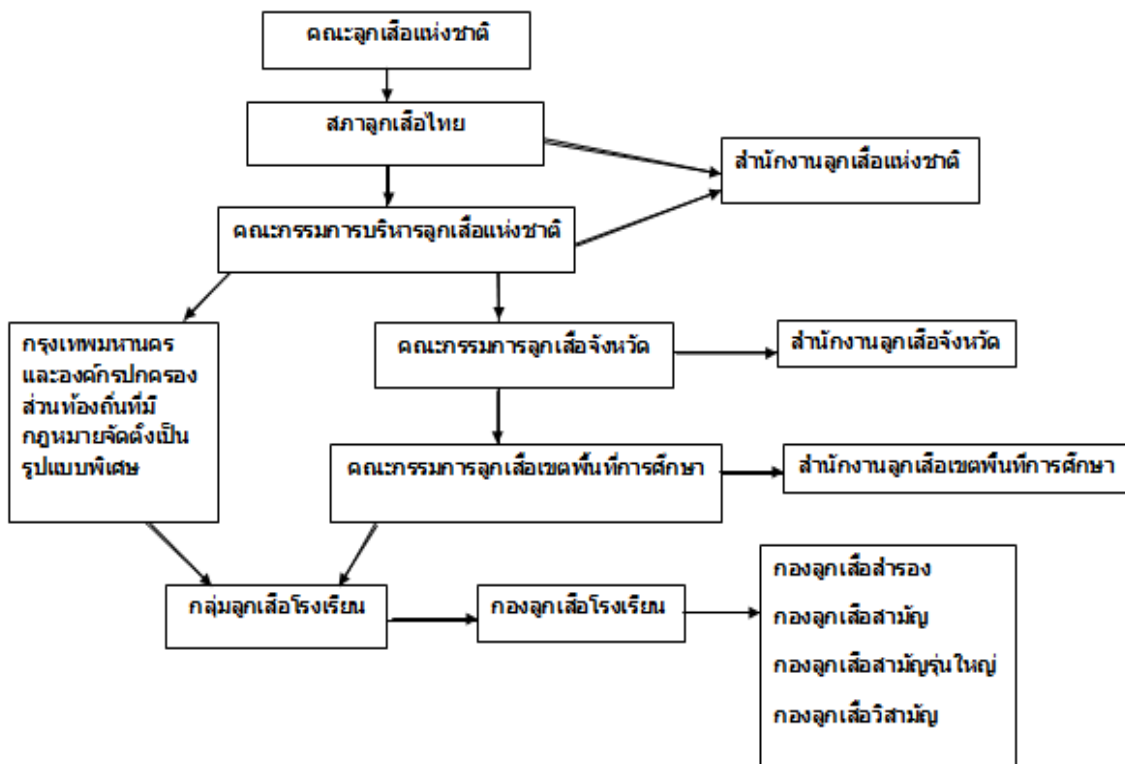
● เพลง เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ศรีลูกเสือหญิงชาย	ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลาย ชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็จะทำให้สำเร็จ	ทำทำทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มันไว้	ตั้งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

● คณะลูกเสือแห่งชาติ

โครงสร้างการบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

คณะลูกเสือแห่งชาติ

ตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ.2551 ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวงและบุคลากรทางการลูกเสือ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

สภาลูกเสือไทย

มีนายกรัฐมนตรี เป็นสภานายก และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (2) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (3) พิจารณารายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (4) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

เป็นองค์กรบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย
- (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- (3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
- (4) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- (5) จัดการทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ให้ความเห็นชอบในการลงทุนเพื่อประโยชน์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ออกข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (8) วางระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ
- (9) จัดทำรายงานประจำปีเสนอสภาลูกเสือไทยพิจารณา
- (10) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (11) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือ

แห่งชาติมอบหมาย

- (12) กำกับดูแล สนับสนุน และส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- (13) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งอื่นใดที่มีได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (14) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

มีหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติหรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
2. ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงอื่น
3. รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ
5. จัดให้มีการฝึกอบรมหรือการประชุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
6. จัดทำรายงานประจำปีพร้อมงบดุลเสนอคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
7. จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
8. ประสานและส่งเสริมสำนักงานลูกเสือจังหวัด และสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
9. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและตามมติของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

แต่ละจังหวัดจัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด สำหรับการจัดระเบียบการปกครองลูกเสือในกรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือจังหวัด

(5) พิจารณาคำขอการจัดตั้งค่ายลูกเสือตามมาตรา 32

(6) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

(7) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี

(8) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติงานลูกเสือ

(9) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการลูกเสือ

(10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(11) จัดทำรายงานประจำปีและรายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือในจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(12) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมอบหมาย

(13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย ให้มีสำนักงานลูกเสือจังหวัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยมีผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

(5) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดทราบ

(6) ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี

- (7) ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ
- (8) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
- (9) กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา
- (10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

ตำแหน่งลูกเสือ

ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้อำนวยการใหญ่ (รมต. กระทรวงศึกษาธิการ)
- (2) รองผู้อำนวยการใหญ่ (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ/เลขาธิการ สพฐ./เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา)
- (3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ (รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)
- (5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (รองผู้ว่าราชการจังหวัด)
- (6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ปลัดจังหวัด)
- (7) ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)
- (8) รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)
- (9) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)
- (10) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (11) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (12) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (13) ผู้กำกับกองลูกเสือ
- (14) รองผู้กำกับกองลูกเสือ
- (15) นายหมู่ลูกเสือ
- (16) รองนายหมู่ลูกเสือ

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือ มีลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ (นายกรัฐมนตรี)
- (2) ผู้ตรวจการใหญ่ (รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)

(3) รองผู้ตรวจการใหญ่ (ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

- (4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (10) ผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
- (11) รองผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การแต่งตั้งผู้ตรวจการลูกเสือและการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้ตรวจการลูกเสือมีหน้าที่ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง และรายงานเพื่อให้การบริหารงานลูกเสือเป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

สภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2507 ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีสภาลูกเสือไทย คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ 2551

ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2507 ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติลูกเสือ 2551 ประกาศใช้มาใช้บังคับโดยอนุโลมในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติลูกเสือ 2551

ในฐานะที่คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT) เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) นอกจากจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว คณะลูกเสือแห่งชาติยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551 และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ด้วย

การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเดิมเป็นกิจกรรมเลือก ต่อมาในพ.ศ.2544 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป โดยกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์อยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

• การลูกเสือโลก

ภูมิหลัง

การลูกเสือเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 (ค.ศ.1907) จากแนวคิดของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ และหนังสือ “การลูกเสือสำหรับเด็กชาย” (Lord Baden Powell – “Scouting for Boys”) ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวที่ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันทำกิจกรรมตามอุดมการณ์และวิธีการของลูกเสือ ก่อให้เกิดสันติภาพความเข้าใจอันดี และภราดรภาพแห่งโลก

วัตถุประสงค์ หลักการสำคัญ และวิธีการของลูกเสือ

การลูกเสือ เป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง ที่มีวัตถุประสงค์จะสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางสังคมให้กับเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยใช้วิธีการของลูกเสือ ยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณ (Scout Promise and Laws) การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) การใช้ระบบหมู่ (Patrol System) และความก้าวหน้าของบุคคล โดยใช้หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (Proficiency Badges)

การลูกเสือ เป็นการอาสาสมัครทำงานให้การศึกษาพัฒนาเยาวชนโดยทั่วไป ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา วรรณะ ลัทธิทางศาสนาใดๆ และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพล หรือเกี่ยวข้องกับการเมือง โดยยึดปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกอย่างมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่าการลูกเสือ เป็นขบวนการที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education Movement) ภายใต้พื้นฐาน ดังนี้

1. มีหน้าที่ต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ
2. มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง
3. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง
4. เข้าร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยการยกย่องและเคารพในเกียรติของบุคคลอื่น
5. ช่วยเสริมสร้างสันติภาพความเข้าใจอันดี เพื่อความมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วโลก

พันธกิจหลัก (Mission)

พันธกิจหลักของการลูกเสือในการฝึกอบรมเยาวชนผ่านกระบวนการลูกเสือ มี 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้เป็นลูกเสือแต่เยาว์วัย โดยจัดในรูปกิจกรรมอาสาสมัครหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ใช้วิธีการฝึกอบรมลูกเสือในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ
 - 2.1) เป็นผู้ที่เชื่อถือได้
 - 2.2) สามารถพึ่งตนเองได้
 - 2.3) มีความรับผิดชอบ
 - 2.4) กล้าสู้งานหนัก

3. ต้องพัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ในการขัดเกลาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนโดยใช้กฎลูกเสือเป็นหลัก

จากพันธกิจหลัก (Mission) ทั้ง 3 ประการนี้ นำไปสู่ยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ที่ใช้ในการพัฒนาการลูกเสือให้ตอบสนองสอดคล้องกับพันธกิจ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

1. ให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ
2. ให้ผู้ใหญ่เข้ามาให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
3. ฝึกอบรมลูกเสือชาย-หญิงอย่างเสมอภาค ให้เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
4. ให้ทุ่มเทงานหนัก
5. ใช้ระบบอาสาสมัคร
6. องค์กรลูกเสือต้องปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์
7. ปรับระบบลูกเสือให้เข้มแข็ง
8. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานทันสมัย ทันคน ทันเหตุการณ์
9. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าให้สังคมรับรู้
10. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในองค์กรลูกเสือ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
11. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรเอกชนและองค์กรเยาวชนอื่น ๆ
12. สนับสนุนให้มีประเทศสมาชิกใหม่ เข้าร่วมองค์การลูกเสือโลก และส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสมาชิกลูกเสือในประเทศ
13. จัดตั้งกองทุนเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบและมั่นคง

องค์การลูกเสือโลก (WOSM: World Organization of the Scout Movement)

การลูกเสือได้เจริญเติบโตและแพร่ขยายไปทั่วโลก มีสมาชิกกว่า 28 ล้านคน ใน 160 ประเทศ และเขตปกครอง อาณานิคมแคว้นต่าง ๆ ทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ.2553) คณะกรรมการลูกเสือโลกประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากประเทศสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคนละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธานและรองประธาน กรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง 6 คน ทุกๆ 3 ปี และเลือกกรรมการลูกเสือโลกเข้าแทนที่ ในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ซึ่งมีผู้แทนมาจาก 160 ประเทศ โดยวิธีลงคะแนนลับ โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลก ดังนี้

1. ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก
2. แต่งตั้งเลขาธิการของสำนักงานลูกเสือโลก
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานลูกเสือโลก
4. จัดหาเงินทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือโลก
5. พิจารณามอบเครื่องหมายลูกเสือสูงสุดให้แก่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจการลูกเสืออย่างดีเด่น

สมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference)

สมัชชาลูกเสือโลก คือที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือประเทศต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ 160 ประเทศ เป็นผู้แทนของลูกเสือประมาณ 28 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ไม่เกินประเทศละ 6 คน ซึ่งมาจากองค์การผู้แทนเพียงองค์การเดียวของประเทศ สมัชชาลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ในการรับสมาชิกใหม่ ซึ่งจะต้องยื่นใบสมัครและรับรองว่าจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และหลักการสำคัญของลูกเสือโลก เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก จัดให้มีขึ้นในทุกๆ 4 ปี สถานที่ประชุมแต่ละครั้ง จะมีประเทศต่างๆ ขอเชิญไปประชุมในประเทศของตนเอง และสมัชชาลูกเสือโลกเป็นผู้วินิจฉัยว่าจะเลือกไปประชุมที่ประเทศใดโดยครั้งล่าสุดเป็นการประชุมครั้งที่ 38 จัดที่ประเทศเกาหลี เมื่อวันที่ 14-18 กรกฎาคม 2552

สำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau)

ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการชุดและการดำเนินงานของประเทศสมาชิก ให้พัฒนาไปตามกรอบนโยบายและแนวทางขององค์การลูกเสือโลก และตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก งานของสำนักงานลูกเสือโลกจึงอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ให้คำชี้แจงแนะนำแก่ประเทศสมาชิก และองค์การที่เกี่ยวข้อง
2. ช่วยเหลือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในประเทศสมาชิก
3. จัดการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกและการชุมนุมลูกเสือโลก
4. การเยี่ยมเยียน และการช่วยเหลือโดยตรง
5. การจัดพิมพ์เอกสารและการค้นคว้า

นอกจากสำนักงานลูกเสือโลกแล้ว ยังมีสำนักงานลูกเสือภาคพื้นในภูมิภาคทั่วโลก อีก 6 แห่ง ได้แก่

1. **ภาคพื้นยุโรป (Europe)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
2. **ภาคพื้น ยูเรเชีย (Eurasia)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐยูเครน และสำนักงานสาขาที่กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย
3. **ภาคพื้นอินเทอร์อเมริกา (Interamerica)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี
4. **ภาคพื้นอาหรับ (Arab)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์
5. **ภาคพื้นแอฟริกา (Africa)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา
6. **ภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

กิจการลูกเสือของทุกประเทศยึดมั่นในวัตถุประสงค์ หลักการสำคัญ และวิธีการของลูกเสือเหมือนกันทั่วโลก ทุกประเทศเข้าเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเป็นอิสระจากอิทธิพลการเมือง มุ่งพัฒนาเยาวชนด้วยรากฐานของอุดมการณ์ลูกเสือ ซึ่งมีค่าปฏิญาณและกฎลูกเสือเป็นพื้นฐาน

การประชุมหลูกเสือโลก (World Scout Jamboree)

ริเริ่มโดยลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือนานาชาติได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน การประชุมครั้งแรกจัดที่โอลิมเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2463 มีลูกเสียมาร่วมประชุมจาก 34 ประเทศ จำนวน 8,000 คน จากนั้นได้จัดประชุมทุก 4 ปี โดยเปลี่ยนสถานที่จัดประชุมไปตามประเทศสมาชิก มีสำนักงานลูกเสือโลกเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

การประชุมครั้งที่ 20 จัดการประชุมในประเทศไทย ที่ชายทะเลอำเภอสัตหีบ จังหวัดระยอง ระหว่าง 28 ธันวาคม 2545 ถึง 7 มกราคม 2546 มีลูกเสือชาย-หญิง เข้าร่วมประชุมรวม 24,000 คน จาก 147 ประเทศ

ครั้งล่าสุดคือครั้งที่ 21 จัดที่ Hylands Park เมือง Chelmsford ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2550 มีลูกเสือชาย - หญิง เข้าร่วมประชุมกว่า 40,000 คนจากทั่วโลก และเป็นปีฉลองอายุ 150 ปี ของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์

สมัชชาลูกเสือภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิก

เดิมเรียกว่า Far East Scout Conference เปลี่ยนชื่อเรียกเป็น Asia - Pacific Regional Scout Conference เมื่อพ.ศ. 2513 จัดประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2501 ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ระยะแรก มีการประชุมทุก 2 ปี ต่อมาเปลี่ยนเป็นประชุมทุก 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2532

คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกลูกเสือภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิก ที่มาจากการคัดเลือกจำนวน 10 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ทั้ง 10 คน จะคัดเลือกประธานและรองประธานกันเอง ในการประชุมทุก 3 ปี จะมีการกรรมการครบวาระ 5 คน และจะมีการเลือกกรรมการใหม่เข้ามาทดแทน โดยมีคนไทยหลายท่านที่เคยได้รับคัดเลือกเข้าเป็นกรรมการ

● บทบาทของหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผู้สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องมีอายุระหว่าง 14 - 18 ปี หรือกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โดยไม่จำเป็นต้องเคยเป็นลูกเสือมาก่อน นักเรียนหญิงที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้เรียกว่า เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใช้การฝึกอบรมและกิจกรรมเป็นระบบหมู่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตย ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย ทักษะลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งพัฒนาลูกเสือซึ่งอยู่ในวัยรุ่นดังนี้

1. พัฒนาความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นผู้รู้จักใช้เหตุผล สังเกต และสืบค้นข้อมูล ความเป็นจริง และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ตลอดจนมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์

2. พัฒนาความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง

3. กล้าแสดงออก รักษาสิทธิของตนเอง ยอมรับสิทธิและคสามคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตย

4. แสวงหาเอกลักษณ์ที่ดีของตนเอง

บทบาทหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจสรุปได้ ดังนี้

1. หน้าที่ในการพัฒนาตนเอง

2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ทั้งในโรงเรียน และชุมชนที่ลูกเสืออาศัยอยู่ ได้แก่

2.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การทำความสะอาด การดูแลความปลอดภัย ให้เด็กเล็ก ลูกเสือจราจร การกำจัดลูกน้ำยุงลาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหา และความ ต้องการที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนและชุมชนในขณะนั้น ลูกเสือต้องมีใจพร้อมอาสาทุกเมื่อ

2.2 กิจกรรมโครงการเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือเห็นควรจัด ให้มีขึ้น อาจเป็นโครงการที่ดำเนินการเอง หรือร่วมมือกับผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการ ซึ่งเข้ามาดำเนินโครงการอยู่ในชุมชนก็ได้ ขั้นตอนการดำเนินโครงการมีดังนี้

1) ขั้นวางแผน เป็นการสำรวจข้อมูล เขียนโครงการ และกำหนดรายละเอียดที่ ต้องปฏิบัติ รวมทั้งการประสานงาน งบประมาณและการขอรับการสนับสนุนจาก ผู้เกี่ยวข้อง

2) ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นการจัดแบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีรายละเอียดในการปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาการทำงาน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และ งบประมาณ

3) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการติดตามดูว่ามีปัญหา อุปสรรคใด ที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงบ้าง / การปฏิบัติงานถูกต้อง เรียบร้อย และเป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่ / ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด / ปรับปรุงโครงการให้เหมาะสม / การเขียนบันทึกและรายงาน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถวลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 ปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และสัญญาณมือเรียกลูกเสือสากลได้
- 1.2 ปฏิบัติกิจกรรมระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่ได้

2. เนื้อหา/สาระ

- 2.1 การปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล
- 2.2 การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และ ท่าเคลื่อนที่

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 บอร์ดโปสเตอร์ เพลง “วชิราวุธรำลึก” และเพลง “สยามานุสติ”
- 3.2 เอกสารเรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ ตามคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงวชิราวุธรำลึก
- 3) ผู้กำกับมอบหมายให้นายหมู่ใช้คำบอกคำสั่ง ทบทวนทักษะการปฏิบัติระเบียบแถวในหมู่ของตนเอง และให้สมาชิกลูกเสือปฏิบัติตาม
 - สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ
 - ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า
 - ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่
- 4) ลูกเสือฝึกปฏิบัติทักษะตามคำบอกคำสั่ง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่ ผู้กำกับให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ลูกเสือมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5) ผู้กำกับมอบหมายให้นายหมู่พิเศษใช้คำบอกคำสั่งในการฝึกเป็นกองเพื่อให้เกิดทักษะความพร้อมเพรียงในกองลูกเสือ
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายนายหมู่ลูกเสือทบทวนทักษะการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงสยามานุสติ

- 3) ผู้กำกับมอบหมายให้นายหมู่ลูกเสือที่ได้นัดหมายไว้ วางแผนการใช้คำบอกคำสั่งและให้สัญญาณมือลูกเสือสากล
- 4) นายหมู่ลูกเสือใช้คำบอกคำสั่ง และปฏิบัติทักษะการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล ลูกเสือในกองปฏิบัติตามสัญญาณมือ
- 5) ผู้กำกับกองให้คำแนะนำทักษะการปฏิบัติการใช้สัญญาณมือ และการปฏิบัติตามสัญญาณเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว พร้อมเพรียง
- 6) กองลูกเสือวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติตามสัญญาณมือเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว พร้อมเพรียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสวนสนามลูกเสือ
- 7) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปการฝึกปฏิบัติและวางแผนการฝึกสวนสนามนอกเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพิธีสวนสนามลูกเสือประจำปี
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือใช้คำบอกคำสั่งได้ถูกต้อง
- 5.2 ลูกเสือใช้สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีดได้ถูกต้อง
- 5.3 ลูกเสือปฏิบัติตามคำบอก คำสั่งและสัญญาณมือได้ถูกต้องรวดเร็วและพร้อมเพรียง
- 5.4 นายหมู่ลูกเสือวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง “วชิราวุธรำลึก”

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า
 พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย
 ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณเทิดบูชา
 มาเถิดลูกเสือสร้างชาติ

เจ้าประชาท่อมกำเนิดลูกเสือมาข้าเลื่อมใส
 เติบเกิดเกียรติพระองค์ไว้ด้วยภักดี
 ปฏิญาณรักภักดิ์ชาติศาสน์ศรี
 เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทยตั้งใจปอง

- เพลง “สยามานุสติ”

ใครรานใครรุกตัวแดนไทย
 เสียเนื้อเลือดหลังไหลยอมสละสิ้นแล
 หากสยามยังอยู่ยังยืนยง
 หากสยามพินาศลงไทยอยู่ได้ฤา

ไทยรบจนสุดใจชาติต้น
 เสียชีพไปเสียสิ้นชื่อก้องเกียรติงาม
 เราก้เหมือนอยู่คงชีพด้วย
 เราก้เหมือนนมอดม้วยหมดสิ้นสกุลไทย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การก่อและจุดไฟกลางแจ้งและปรุงอาหาร

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟแล้วปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้

2.เนื้อหา/สาระ

ปัจจุบันสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันเช่นเตาแก๊ส เตามิโครเวฟ เป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในบ้านซึ่งเมื่อลูกเสือต้องไปใช้ชีวิตในการอยู่ค่ายบางครั้งลูกเสือไม่สามารถนำติดตัวไปด้วย การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการก่อไฟและปรุงอาหารจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกเสือ

3.สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

วัสดุสำหรับการก่อกองไฟและประกอบอาหาร

4.กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันเล่น เกมต้อนปลาเข้าอวน
- 3) ผู้กำกับสนทนาเรื่องการก่อกองไฟสำหรับให้แสงสว่าง ให้ความร้อนในการอยู่ค่ายพักแรม และการทำกิจกรรม เล่นรอบกองไฟ
- 4) ลูกเสือเล่าประสบการณ์การก่อกองไฟของตนเอง
- 5) ผู้กำกับให้ลูกเสื่อดูรูปแบบของกองไฟแบบต่างๆ ลูกเสือแสดงความคิดเห็นเรื่องรูปแบบของกองไฟที่ให้ความร้อน ให้แสงสว่างในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม
- 6) ลูกเสือและผู้กำกับร่วมกันสรุปประโยชน์ของกองไฟรูปแบบต่างๆ
- 7) ลูกเสือแบ่งหมู่จัดการก่อกองไฟตามแบบคอกหมู แบบกระโจม และแบบผสม
- 8) ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะลูกเสือนำทักษะประสบการณ์ไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม
- 9) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ /ประโยชน์และโทษของไฟ
- 10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
- ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำอาหารในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละหมู่จัดเตรียมอุปกรณ์ก่อไฟและอุปกรณ์สำหรับประกอบอาหาร โดยจับคู่กับเพื่อนอีก 1 คน/ 1 ชุด ภายในเวลาที่กำหนด
- 3) ลูกเสือร่วมกันวางแผนขั้นตอนการประกอบอาหาร และก่อกองไฟประกอบอาหารตามที่เตรียมไว้

- 4) ลูกเสือสรุปและประเมินการปฏิบัติงาน
- 5) ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลูกเสือนำทักษะไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ การเตรียมอาหารที่เหมาะสมกับการอยู่ค่าย
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือบอกลักษณะของกองไฟและสามารถก่อกองไฟแบบต่างๆ ได้
- 5.2 ลูกเสือสามารถจุดไฟกลางแจ้งได้
- 5.3 ลูกเสือสามารถปรุงอาหารอย่างพอเพียงสำหรับ 2 คนได้

ภาคผนวก

1. เกม

• เกมต้อนปลาเข้าอวน

แบ่งกองลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นอวน โดยใช้มือจับกันไว้เป็นลูกโซ่ ไล่ต้อนอีกกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นปลาให้เข้ามาอยู่ในวง กำหนดเวลา 2 นาที ให้สลับหน้าที่กัน กลุ่มที่เป็นปลากลับมาจับมือกันเป็นอวน ไล่ต้อนอีกกลุ่มเข้าวง ครบ 2 นาที กลุ่มใดต้อนปลาได้มากกว่า กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ **เวลา 3 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

- 1.1 บอกประโยชน์ สามารถอ่าน และจัดทำแผนที่ได้
- 1.2 บอกประโยชน์ ส่วนประกอบและใช้เข็มทิศได้
- 1.3 สามารถบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้

2. เนื้อหา/สาระ

การอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศเป็นสิ่งจำเป็น ในการเดินทางของลูกเสือไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเดินทางไกลหรือกิจกรรมการเดินทางสำรวจ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผ่นภาพแผนที่
- 3.2 เข็มทิศ
- 3.3 อุปกรณ์สำหรับการทำแผนที่ เช่น กระดาษ ดินสอ ดินสอสี ฯลฯ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับให้ลูกเสือแยกแบบฝึกหัดครั้งแรก เพื่อศึกษาเรื่องแผนที่จากแผ่นภาพโดยมีนายหมู่เป็นวิทยากรประจำฐาน
 - ฐานชนิดของแผนที่
 - ฐานการอ่านแผนที่
- 4) ลูกเสือกลับมารวมกอง ร่วมกันอภิปรายจากการศึกษาเรื่องแผนที่
- 5) ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือจัดทำแผนที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่โดยให้แสดงเครื่องหมายสัญลักษณ์และสีในแผนที่ด้วย
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเรื่องการจัดทำแผนที่ที่ตั้งหมู่บ้าน และนัดหมายนายหมู่ศึกษาเรื่องเข็มทิศนอกเวลาเพื่อเป็นวิทยากรประจำฐาน

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับมอบหมายนายหมู่เตรียมเป็นวิทยากรประจำฐานเข็มทิศ
 - ฐานส่วนประกอบของเข็มทิศและการใช้เข็มทิศ
 - ฐานการใช้เข็มทิศหาทิศจากแผนที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน
 - ฐานการหาทิศจากธรรมชาติ
- 4) รองนายหมู่ลูกเสือนำลูกเสือศึกษาฐานต่างๆ แล้วร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ศึกษา
- 5) ผู้กำกับให้ลูกเสือนำแผนที่ที่ตั้งหมู่บ้านมาหาที่ตั้งของหมู่บ้านโดยใช้เข็มทิศ
- 6) ลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการใช้เข็มทิศประกอบกับแผนที่
- 7) ผู้กำกับให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาซักถามเกี่ยวกับการใช้แผนที่-เข็มทิศ ลูกเสืออภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 4) ผู้กำกับให้ความรู้เกี่ยวกับแผนที่-เข็มทิศ แก่ลูกเสือเพิ่มเติม
- 5) เกมฝึกทักษะการใช้แผนที่-เข็มทิศ (เกมหาเหรียญ)
- 6) ลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแผนที่-เข็มทิศ เพื่อนำไปปฏิบัติในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การปฏิบัติ และสอบถามความเข้าใจในเรื่องการใช้แผนที่และเข็มทิศ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 เจื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 ลูกเสือบอกประเภทของเชือกและเลือกใช้เชือกได้เหมาะสมกับงาน
- 1.2 ลูกเสือบอกประเภทของเจื่อนและประโยชน์ของเจื่อนได้
- 1.3 ลูกเสือสามารถผูกเจื่อนที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้

2. เนื้อหา/สาระ

กิจกรรมการบุกเบิกและการผจญภัยต้องอาศัยทักษะการใช้เจื่อนเชือกมาประกอบด้วย ดังนั้น การเรียนรู้เรื่องเจื่อนเชือก จะช่วยให้ลูกเสือสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากเจื่อนเชือกได้อย่างรวดเร็ว และปลอดภัย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 เชือก
- 3.2 เอกสารความรู้เกี่ยวกับเชือกและเจื่อนประเภทต่าง ๆ
- 3.3 แบบร่างรถม้าโรมัน

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง เรามาสนุกกันประกอบท่าทาง
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนา เรื่องความรู้และทักษะการใช้เจื่อนต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้ในระดับลูกเสือสามัญ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 4) ผู้กำกับและนายหมู่ลูกเสือ อธิบายประกอบการสาธิตการผูกเจื่อนพื้นฐานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และบอกประโยชน์การนำไปใช้
 - เจื่อนพิรอด
 - เจื่อนผูกซุง
 - เจื่อนตะกรุดเบ็ด
 - เจื่อนผูกรั้ว
 - เจื่อนปมตาไก่
 - เจื่อนประมง
 - เจื่อนขัดสมาธิ
 - เจื่อนกระหวัดไม้
 - เจื่อนบ่วงสายธนู
- 5) ลูกเสือจับคู่ฝึกปฏิบัติตามการสาธิต โดยช่วยตรวจสอบความถูกต้องซึ่งกันและกัน และฝึกฝนการผูกเจื่อนชนิดต่าง ๆ ซ้ำกันหลายๆ ครั้งเพื่อพัฒนาทักษะในการผูกเจื่อน
- 6) ผู้กำกับแจกเอกสารความรู้เกี่ยวกับชนิดของเชือกและประเภทของเจื่อนเชือกแบบต่าง ๆ และแนะนำเพิ่มเติมในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมเชือกลูกเสือเพื่อปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับทบทวนทักษะการผูกเงื่อนและมอบหมายนายหมู่แบ่งฐานสาธิตเรื่องการผูกแน่น
 - การผูกประภ
 - การผูกกากบาท
 - การผูกทแยง
- 4) ลูกเสือฝึกทักษะการผูกเงื่อนและการผูกแน่น
- 5) หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์การใช้เงื่อนเพื่อการผูกแน่น
- 6) ผู้กำกับมอบแบบร่างรถม้าโรมันให้หมู่ลูกเสือศึกษาและวางแผน เตรียมการ ปฏิบัติกิจกรรมสร้างรถม้าโรมันในเวลาที่กำหนด
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) หมู่ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมสร้างรถม้าโรมันจากการใช้เงื่อนเชือกและการผูกแน่นตามที่ได้วิเคราะห์แบบร่าง วางแผนและเตรียมการไว้
- 4) หมู่ลูกเสือนำรถม้าโรมันที่สร้างเสร็จแล้วมาทำการแข่งขันโดยก่อนการแข่งขันผู้กำกับตรวจความถูกต้อง แข็งแรงและปลอดภัย
- 5) เกมแข่งรถม้าโรมัน หมู่ลูกเสือเลือกสมาชิกสองคนเป็นม้า อีกหนึ่งคนเป็นผู้ขับขี่เมื่อได้สัญญาณแข่งขันลูกเสือที่เป็นม้าจะลากรถที่สร้างไว้โดยมีผู้ขับขี่ยืนบนรถเพื่อถ่วงน้ำหนัก วิ่งจากจุดเริ่มต้น ไปจนถึงเส้นชัย ผู้ที่ขับขี่จะต้องไม่ตกหรือกระโดดลงจากรถตัวรถม้าโรมันจะต้องไม่ชำรุดจนใช้การไม่ได้ จะถือว่าหมู่ลูกเสือหมู่นั้นเป็นผู้ชนะ
- 6) หมู่ลูกเสือที่ชนะเลิศสรุปกระบวนการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือบอกประเภทของเชือกและเลือกใช้เชือกได้เหมาะสมกับงาน
- 5.2 ลูกเสือบอกประเภทของเงื่อนและประโยชน์ของเงื่อนได้
- 5.3 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงเรามาสนุกกัน

ชะ ชะ ซ่า..... ประกอบท่าทาง

มาเถิดเรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้น ลูกขึ้นพลันทันที

แล้วเรามาหันหน้ามาหากัน ยกมือไหว้กัน แล้วตบมือสามที

(เอ้า 1..2..3)

เสร็จพลัน แล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนา แล้วส่ายเอว 5 ที

(เอ้า 1..2...3..4..5)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรม เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือสามารถวางแผนจัดเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน
2. เนื้อหา/สาระ ในการเดินทางไกล จำเป็นต้องมีการเตรียมวัสดุ สิ่งของอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ ทั้งของใช้ส่วนตัวและส่วนรวมที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งต้องบรรจุเครื่องหลังให้ถูกวิธี จึงจะสามารถบรรจุสิ่งของได้ตามความต้องการของลูกเสือ
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 บอร์ดโปสเตอร์ เพลง รวมเงิน
 - 3.2 วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการบรรจุเครื่องหลัง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เพลง
- 3) ผู้กำกับนำตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว อุปกรณ์การเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม เช่น ช้อน จาน ผ้าเช็ดตัว สบู่ แปรงสีฟัน รองเท้าแตะ อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ มาจัดเป็นร้านค้ามีราคาเท่ากับสิ่งของทุกชิ้นไว้
- 4) ผู้กำกับให้เอกสารใบรายการสิ่งของและราคาสิ่งของกับลูกเสือ และกำหนดจำนวนเงินให้ลูกเสือสำหรับสั่งซื้อสิ่งของตามรายการคนละ 300 บาท
- 5) ผู้กำกับให้ลูกเสือวางแผนการซื้อสิ่งของที่จำเป็นสำหรับเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม โดยทำเครื่องหมายบนเอกสารใบรายการสิ่งของ และรวมจำนวนเงินที่จะซื้อทั้งหมด
- 6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันอภิปรายและสรุป สิ่งของที่จำเป็นสำหรับการเดินทางไกล เพื่อพักแรมค้างคืน ว่าควรประกอบด้วยอะไรบ้าง และมีความจำเป็นอย่างไร
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมและนัดหมายนายหมู่ฝึกปฏิบัติการบรรจุเครื่องหลังเตรียมสาริตในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันเล่นเกมรวมเงิน
- 3) ผู้กำกับซักถามประสบการณ์ในการบรรจุเครื่องหลังของลูกเสือ
- 4) ให้ลูกเสือนำ วัสดุ อุปกรณ์ ของใช้ส่วนตัวที่เตรียมออกมาวางไว้
- 5) ผู้กำกับมอบหมายให้นายหมู่ออกมาบรรยายและสาธิตวิธีการเตรียมและบรรจุเครื่องหลัง

- 6) ลูกเสือปฏิบัติการบรรจุวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวที่เตรียมมาลงเครื่องหลังทั้งหมด
- 7) ลูกเสือนำเครื่องหลังของตนมาแลกเปลี่ยนกันกับลูกเสือคนอื่น เพื่อประเมินว่าบรรจุเครื่องหลังได้ เหมาะสมกับสถานการณ์และนำพาไปกับตัวได้ในระยะ 15 กิโลเมตร และแสดงถึงการประหยัดหรือไม่
- 8) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวลงบรรจุเครื่องหลังสำหรับการพักแรมค้างคืน
- 9) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมได้
- 5.2 ลูกเสือรู้จักจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวบรรจุเครื่องหลังได้
- 5.3 ลูกเสือจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวบรรจุเครื่องหลังได้

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลงรวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินให้ดี รวมเงินวันนี้อย่าให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายฉลาดเป็นห้าสิบบาท

● เพลง เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล ไปไปซิไปไปซิไปด้วยกัน
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น ร่วมใจกันและสามัคคี
เดินทางไป ในกลางดง ใจนี้ทงหลงเพลินเขาตอย
มุ่งหน้าไป ไม่ย่อหย่อน ลืมทุกข์ร้อน มุ่งสู่ปลายทาง

2. เกม

● เกมรวมเงิน

1. กำหนดให้ลูกเสือที่เป็นผู้ชายให้สวมหมวก เป็นผู้หญิงให้ถอดหมวก
2. อธิบายการเล่นเกมนำกำหนดให้ลูกเสือชายเป็นเงินมีค่า ห้าสิบบาท ผู้หญิงเป็นเงินมีค่า 1 บาท
3. เริ่มเล่นให้ลูกเสือเดินปะปนกันในกลุ่มโดยร่วมกันร้องเพลงรวมเงิน เมื่อจบเพลงผู้กำกับเป็นผู้กำหนดการรวมเงิน เช่น สี่บาทห้าสิบบาท ให้ลูกเสือรวมกันเป็นกลุ่มให้ครบจำนวนเงิน สี่บาทห้าสิบบาทเมื่อครบแล้วให้หนึ่งลง กลุ่มที่รวมไม่ครบต้องออกจากเกม
4. เล่นและร้องซ้ำประมาณ 3 รอบ เพื่อหาลูกเสือที่รวมกลุ่มที่เป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การกางและรื้อเต็นท์ที่พักรวม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือกางและรื้อเต็นท์ที่พักรวมในเวลาว่างคิ่กับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง

2. เนื้อหา/สาระ

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่ลูกเสือได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง การเรียนรู้วิธีการกางเต็นท์เป็นการเตรียมความพร้อมในการเดินทางไกลพักรวมค้างคืน ช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและยังเป็นการบำรุงรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 บอร์ดโปสเตอร์ เพลง วันนี้อยินดี และเพลงยามค่ำ

3.2 เต็นท์สำเร็จรูป เต็นท์กระเบะ(เต็นท์ 5 ชาย)

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงวันนี้อยินดี และเพลงยามค่ำ

4.3 ผู้กำกับสนทนาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเต็นท์ของลูกเสือ ขณะเดียวกันมอบหมายให้นายหมู่เตรียมอุปกรณ์เต็นท์เพื่อเป็นวิทยากรอธิบายและสาธิต

4.4 ผู้กำกับมอบหมายนายหมู่ทำหน้าที่อธิบายส่วนประกอบของเต็นท์ และสาธิต

4.5 หมู่ลูกเสือปฏิบัติภารกิจกางและรื้อเต็นท์โดยมีนายหมู่เป็นวิทยากรให้คำแนะนำวิธีการกางเต็นท์ให้หมู่ลูกเสือดู

4.6 นายหมู่อธิบายวิธีการเก็บบำรุงรักษาเต็นท์

4.7 ผู้กำกับมอบหมายลูกเสือปฏิบัติภารกิจกางและรื้อเต็นท์ 2 นายต่อเต็นท์ 1 หลัง

4.8 ลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

1. ลูกเสือบอกส่วนประกอบของเต็นท์ที่พักรวมได้

2. ลูกเสือบอกและปฏิบัติภารกิจกางและรื้อเต็นท์ได้

3. ลูกเสือบอกวิธีการเก็บและบำรุงรักษาเต็นท์ได้

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงวันที่ยินดี

วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ) ยินดี ๆ ๆ

มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก ปลดปล่อยความทุกข์ ให้มันสิ้นไป

มาเถิดมา เรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

- เพลงยามค่ำ

ฟ้ามีดมัวลมเย็นพัดโชยกระหน่ำ ฝนก็ตกพริ้ว พริ้ว ฟ้ามีดคำมัวไป ใจคิดถึงเมื่อ
ครั้งมาพักแรมในป่าแสนจะสุขใจ ฟ้ามีดคำที่ใดพอเบิกบานใจฝนกระหน่ำลงมา

เสือเผ่าไทยร่วมใจมานอนกลางป่า แม่เหน็ดเหนื่อยกายา เราสุขอุราเกินใคร
ถึงหนักเอาเบาสู้อสามัคคีมีอยู่แสนจะสุขใจ ฟ้ามีดคำที่ไร เล่นรอบกองไฟเราสนุกเฮฮา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยที่ดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เบื้องหลังถ้วยเตี้ย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 ตระหนักในความปลอดภัยของอาหารที่รับประทาน
- 1.2 มีทักษะในการตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหาร รวมทั้งการสืบค้นที่มาของอาหาร

2. เนื้อหา/สาระ

- 2.1 ประสบการณ์ตรวจสอบสารพิษและสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงถ้วยเตี้ย
- 2.2 การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารและน้ำดื่มในโรงเรียน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 บอร์ดโปสเตอร์ เพลง “ถ้วยเตี้ย บะหมี่”
- 3.2 เอกสารบทความเรื่อง “สารพิษในถ้วยเตี้ย อันตรายผองสง”
- 3.3 ชุดตรวจสอบสารพิษในอาหารของ ออย.

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง ถ้วยเตี้ย บะหมี่
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม “ใครชอบรับประทานถ้วยเตี้ยบ้าง” และ “ทำไมจึงชอบรับประทาน” ลูกเสือร่วมกันนำเสนอเหตุผลในการรับประทานถ้วยเตี้ย
- 4) ผู้กำกับตั้งคำถาม “ลูกเสือทราบหรือไม่ว่า ถ้วยเตี้ยที่รับประทานอยู่นั้นมีส่วนผสมอะไรบ้าง ส่วนผสมนั้นมีสารชนิดใดที่เป็นประโยชน์และโทษต่อร่างกายบ้าง” ลูกเสือร่วมกันตอบคำถามตามความรู้ความเข้าใจ
- 5) ขออาสาสมัครอ่านบทความเรื่อง “สารพิษในถ้วยเตี้ย ชีวิตผองสง” ให้กองลูกเสือฟัง
- 6) ผู้กำกับแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือทำการทดสอบสารพิษ ในส่วนผสมของถ้วยเตี้ย ที่ขายในโรงเรียน เช่น เส้นถ้วยเตี้ย เครื่องถ้วยเตี้ย ถั่วงอก/ผัก เครื่องปรุงรส น้ำซุ๊ป ผงชูรส ฯลฯ โดยใช้ชุดตรวจของ ออย. (ผู้กำกับควรประสานทำความเข้าใจกับร้านถ้วยเตี้ยของโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือให้ลูกเสือได้มีประสบการณ์ เพื่อสร้างความตระหนักในความปลอดภัยของอาหารที่ตนเองรับประทาน)
- 7) หมู่ลูกเสือทำการทดสอบตามที่ได้รับมอบหมาย และวางแผนดำเนินการสืบค้นที่มาของส่วนผสมที่ทำการตรวจว่ามีมาตรฐานและความปลอดภัยเพียงใด เพื่อรายงานผลในคาบต่อไป เช่น น้ำส้ม เป็นน้ำส้มสายชูแท้หรือไม่ ยี่ห้ออะไร มีตรา ออย.รับรองหรือไม่ / ถั่วลิสงปน มีที่มาอย่างไร ที่ร้านตัวเองใหม่ ๆ หรือซื้อมาจากที่ไหน เป็นต้น

- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือเล่นเกมวิ่งสองขา
- 3) หมู่ลูกเสือรายงานผลการทดสอบสารพิษในส่วนผสมของก๋วยเตี๋ยว และการสืบค้นที่มาของส่วนผสมที่ทำการตรวจ ว่ามีมาตรฐานและความปลอดภัยเพียงใด
- 4) ผู้กำกับนำอภิปราย ให้ลูกเสือร่วมกันสรุปได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรมที่ได้ทำ (1.การตรวจไม่พบสารพิษและได้รู้ส่วนผสมนั้นปลอดภัยได้มาตรฐาน จะช่วยให้มั่นใจในความปลอดภัยของอาหารมากขึ้น 2.ถ้าตรวจพบก็เป็นเรื่องดีที่จะได้แก้ไขและป้องกันตนเองจากการได้รับสารพิษ 3.ได้นำแนวทางไปใช้กับอาหารอื่นๆที่ไม่แน่ใจว่าจะปลอดภัยหรือไม่)
- 5) ผู้กำกับเปิดโอกาสให้กองลูกเสือ ได้ประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินการในขั้นต่อไป เพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร และน้ำดื่มในโรงเรียน และมอบหมายให้กองลูกเสือได้รับผิดชอบดำเนินการ ได้แก่ การสุ่มตรวจสารพิษในอาหารชนิดต่างๆ เป็นระยะ การทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องสารพิษจากอาหารประเภทต่างๆ การรณรงค์ให้ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การใช้ภาชนะที่สะอาด การตรวจสอบแหล่งน้ำดื่มโรงเรียน เช่น ตู้กดน้ำ ก๊อกน้ำดื่ม ต้องมีการทำความสะอาดอยู่เสมอ เป็นต้น
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ
- 5.2 ตรวจสอบผลงานในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารในโรงเรียน

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงก๋วยเตี๋ยวบะหมี่

ก๋วยเตี๋ยวบะหมี่ (ซ่า) แกงกะหรี่มันมัน ขนมจีนทอดมัน (ซ่า)
เนื้อสติกสตู แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่พริกไทย โอ้โฮ แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่
พริกไทย โอ้โฮ

2. เกม

- เกมวิ่งสองขา

วิธีเล่น

1. หมู่ลูกเสือคัดเลือกตัวแทนหมู่ละ 2 คน ผู้กขาขวและขาช้ำของคู้เข้าด้วยกัน แล้วเข้าแข่งขันวิ่ง 2 ขา กับหมู่อื่น ๆ
2. หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

- เรื่อง“สารพิษในก๋วยเตี๋ยว อันตรายผ่นส่ง”

ก๋วยเตี๋ยวที่อร่อยมันเต็มมาด้วยสารพิษทั้งจาน จะทานสักทีก็เลือกทานให้ดี ๆ นะครับ

ยาปราบศัตรูพืช

ต้นไม้ใบหญ้าสม้ยนี้ใส่ยากันแทบทั้งนั้น ผักสดที่รับประทานในก๋วยเตี๋ยวถ้าทางร้านเขาล้างออกไม่หมด คนกินอย่างเราก็ต้องพลอยอ่อยกับสารเคมีพวกนี้ไปด้วย และถ้ากินเข้าไปในปริมาณมาก ๆ จะทำให้อ่อนเพลีย คลื่นไส้ ปวดท้อง จนถึงขั้นหมดสติได้

น้ำส้มสายชูปลอม

ของปลอมพวกนี้ใช้กรดเกลือ กรดกำมะถัน ซึ่งกินไม่ได้มาผสมกับน้ำ สว ๆ ที่ชอบกินรสจัด ๆ จึงต้องระวังให้ดี เพราะถ้าร่างกายได้รับน้ำส้มสายชูปลอมในปริมาณมาก มันจะเข้าไปกัดกระเพาะอาหารและลำไส้จนเป็นแผล หรืออาจร้ายแรงจนกระเพาะทะลุเลยก็มี

ถั่วลิสงและพริกป่น

ถึงถั่วกับพริกจะไม่มีค่าของปลอม แต่ถ้าทางร้านเก็บไว้ในที่อับชื้นจนขึ้นรา คนกิน ตาดำ ๆ อย่างเราก็ต้องได้รับสารอัลฟาโทกซินเข้าไป ซึ่งผลก็คือจะทำให้ตับถูกทำลาย หัวใจและสมองบวม ร้ายแรงที่สุดก็เป็นมะเร็งที่ตับ

สารตะกั่ว

ถ้าทางร้านเลือกใช้หม้อถูก ๆ ประเภทที่บัดกรีโดยใช้วัสดุที่มีสารตะกั่วปนอยู่ พอถูกน้ำร้อน สารตะกั่วก็จะละลายออกมาปนกับน้ำซุปรกลายเป็นน้ำก๋วยเตี๋ยวสูตรเด็ดที่ทำลายระบบเลือด ระบบสมอง และทำลายปลายประสาท นานๆเข้าก็จะทำให้เป็นอัมพาตได้

สารบอแรกซ์

สารตัวนี้ใส่มาเพื่อให้ลูกชิ้นแข็งหนึบ ๆ เป็นความอร่อยที่มาพร้อมกับอาการปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง ถ้าสะสมในร่างกายมาก ๆ ก็อาจทำให้เสียชีวิตได้

สารฟอกขาว

ถั่งอกที่เราเห็นว่าขาวอวบน่ากิน ขาวเต่งได้ด้วยสารฟอกขาว พิษมันคือ ทำให้ปวดท้อง ท้องร่วง และนานๆเข้าก็จะเป็นโรคหอบหืด

สารเร่งเนื้อแดง

บางฟาร์มที่ไม่ได้มาตรฐานจะเลี้ยงหมูด้วยสารตัวนี้ เพื่อให้เนื้อแดงสดใสน่ากิน ถ้าเข้าไปสะสมในร่างกายมาก ๆ คนกินผู้นำสงสารอย่างเราก็มีอาการ ปวดหัว อาเจียน กล้ามเนื้อกระตุก ที่ **น้ำมันเก่า** เครื่องประกอบก๋วยเตี๋ยวที่ทอดมาจากน้ำมันที่ทอดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จะมีสารอนุมูลอิสระปนเปื้อนอยู่ สารพวกนี้เป็นตัวก่อมะเร็งชั้นดี กินมาก ๆ มะเร็งจะจำทางได้และจะตามมาทักทายคุณถึงบ้าน

เชื้อจุลินทรีย์

ถ้าทางร้านลวกก๋วยเตี๋ยวไม่นานพอ หรือลวกเนื้อแค่พอดิบ ๆ สุก ๆ เชื้อจุลินทรีย์ในเนื้อก็อาจยังเป็นอันตราย และเข้าสู่ร่างกายของเรา ทำให้หายใจขัด เวียนหัว ปวดท้อง ท้องร่วง ซ็อกหมดสติ ไปจนถึงเสียชีวิตได้

สารโพลาร์

เส้นก๋วยเตี๋ยวบางร้านเป็นมันเงาน่ากินก็ด้วยสารตัวนี้ ทั้ง ๆ ที่กินเข้าไปแล้วจะเป็นต้นเหตุของมะเร็งตับ มะเร็งเม็ดเลือดขาว ความดันโลหิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยกิจกรรมที่ 4 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ตระหนักและรู้เท่าทันภัยสังคมที่มากจากการใช้อินเทอร์เน็ต และมีแนวทางป้องกัน
2. เนื้อหา/สาระ

อินเทอร์เน็ต เป็นการสื่อสารที่ให้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาและการสื่อสาร แต่เนื่องจากสังคมอินเทอร์เน็ต เป็นสังคมที่ไม่สามารถมองเห็นซึ่งกันและกัน จึงมีทั้งคนดีและคนร้าย ดังนั้นการเรียนรู้ถึงภัยที่เคยมีมาและภัยที่คาดการณ์ว่าอาจเกิดขึ้นได้ และหาวิธีระวังป้องกันภัยเหล่านั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 บทความเรื่อง “ภัยจากอินเทอร์เน็ต”
- 3.3 ใบความรู้เรื่อง “การติดต่อกับเพื่อนใหม่”

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง มาสนุกกับฉัน
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต และขออาสาสมัครลูกเสือร่วมกันให้ข้อมูล/ประสบการณ์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสารแบบชุมชนเน็ตเวิร์ก เช่น Facebook , Chatroom , Email , hi5 ฯลฯ โดยใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที
- 4.4 ขออาสาสมัครลูกเสืออ่านบทความเรื่อง “ภัยจากอินเทอร์เน็ต”
- 4.5 ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปราย ประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 1) มีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทความที่ได้ฟัง
 - 2) ลูกเสือคิดว่า ควรมีแนวทางในการติดต่อสื่อสารในสังคมออนไลน์อย่างไร จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด และไม่มีผลเสียหรือภัยอันตรายต่าง ๆ เกิดขึ้น
- 4.6 ผู้กำกับสุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานที่ละประเด็น และนำอภิปรายให้หมู่ที่เหลือเพิ่มเติมจนครบทุกประเด็น
- 4.7 ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม (ใบความรู้เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่) และให้กองลูกเสือนำข้อสรุปที่ได้ออกเผยแพร่บนธงคี่ในโรงเรียน
- 4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงมาสนุกกับฉัน

มาสนุกกันหนามาสัญญาพร้อมผูกพัน
แผ่นดินถิ่นนี้ทั้งกลางเหนือใต้อีสาน

มาสนุกกับฉันเหล่าลูกเสือเชื้อชาติไทย
สามัคคีคงอยู่ รวมกันไม่มีเสื่อมคลาย

2. เนื้อประกอบกิจกรรม

- บทความเรื่อง “ภัยจากอินเทอร์เน็ต”

ปัจจุบันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งในโรงเรียน ในบ้านและยังกลายเป็นของเล่นชิ้นใหม่ของเด็กเล็ก ร้านอินเทอร์เน็ตผุดขึ้นทุกหัวระแหง และเด็กก็ได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับอีเมล แชตรูม และเกมส์คอมพิวเตอร์ได้มากขึ้น

แต่ในขณะที่อินเทอร์เน็ตได้พัฒนาระบบการสื่อสารและชีวิตของผู้คนจำนวนมากให้ดีขึ้น เทคโนโลยีใหม่ชนิดนี้ก็มักถูกผู้มุ่งแสวงผลประโยชน์จากเด็กนำไปใช้ด้วย เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ไม่มีการตรวจสอบ หรือป้องกันใด ๆ สามารถติดต่อสื่อสารกับเด็ก ๆ ได้โดยง่าย และโอกาสที่จะถูกจับได้ก็น้อยมาก ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ปรากฏเป็นข่าวอย่างต่อเนื่อง

อินเทอร์เน็ตเป็นอันตรายต่อเด็กได้อย่างไร ?

เด็กอาจได้รับผลกระทบจากอินเทอร์เน็ตได้ 2 แบบคือ

1. ได้พบกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย เช่น ภาพลามกเด็ก ภาพลามกผู้ใหญ่ที่อยู่ในชั้นนอณาจารย์รุนแรง ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด ข้อมูลเกี่ยวกับการระเบิดมือ หรือเว็บไซต์ที่หลอกลวงด้านการเงิน โดยที่เด็ก ๆ ไม่รู้เท่าทันแล้วเหยื่อยมเหล่านี้

ในประเทศตะวันตก ภาพลามกถูกนักล่อลวงเด็กใช้เป็นเครื่องมือแสดงความชอบธรรมว่าการถูกถ่ายภาพเปลือยนั้นไม่ใช่เรื่องผิดแปลก ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องผิดกฎหมาย แม้แต่ภาพลามกของผู้ใหญ่ก็ส่งผลกระทบต่อเด็กได้เช่นกัน ดังนั้นการปกป้องเด็กให้ปลอดภัยจากการล่อลวงและถูกประทุษร้ายทางเพศ จึงจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองเด็กจากการเข้าถึงภาพลามกอนาจารเหล่านี้

นอกจากนี้เด็กยังสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและอันตรายอื่น ๆ เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำระเบิด การค้ายาเสพติด และกิจกรรมผิดกฎหมายต่าง ๆ เช่น ใน พ.ศ.2541 ณ กรุงลอนดอน เด็กชายวัยรุ่นสองคนได้ดาวน์โหลดวิธีทำระเบิดจากวัสดุที่มีอยู่ทั่วไปในบ้าน จากนั้นก็ทดลองโยนลูกระเบิดลูกหนึ่งใส่แปลงดอกไม้ในสวนสาธารณะ และอีกลูกหนึ่งโยนใส่ถังขยะจนพัง แต่โชคดีที่ไม่มีผู้บาดเจ็บล้มตายจากเหตุการณ์ดังกล่าว

2. อาจถูกติดต่อโดยนักลวงละเมิดทางเพศ หรือผู้ที่ประสงค์ร้ายต่อเด็กโดยตรง ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กมักจะเป็นคนกลุ่มเดียวกับผู้ที่ติดต่อกับเด็กทางอินเทอร์เน็ตเพื่อกระทำชำเราตนเอง

ผู้ที่ชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมักจะเข้าไปในแชตรูม และปลอมตัวเป็นเด็กเสียเอง และคอยหลอกล่อพูดคุยกับเด็ก พยายามโน้มน้าวให้ไปคุยในแชตรูมส่วนตัว เพื่อพูดคุยกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ส่วนมากบุคคลเหล่านี้มักจะใช้เวลาในการพูดคุยจนกว่าเด็กจะไวใจ จากนั้นก็พยายามนัดหมายให้เด็กออกมาพบกันจริงๆ อีกวิธีหนึ่งก็คือการลักพาตัวเด็ก จากข้อมูลส่วนตัวที่เด็กไม่ทันระวัง และให้ไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

การใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กไทย

พบว่า ร้อยละ 42 เข้าอินเทอร์เน็ตโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียน ร้อยละ 31 ใช้ที่บ้าน และ ร้อยละ 24 ใช้ที่ร้านอินเทอร์เน็ต

การพูดคุยกับเพื่อนใหม่บนอินเทอร์เน็ตถือเป็นกิจกรรมยอดนิยมอันหนึ่ง จากการสำรวจออนไลน์ของ มหาวิทยาลัยเอแบคและบริษัทเคเอสซี ในพ.ศ.2542 เรื่องวัยรุ่นไทยกับการใช้แชตรูม พบว่า ร้อยละ 74.4 ใช้แชตรูมเพื่อหาเพื่อนใหม่ และร้อยละ 44.8 เคยออกไปพบเพื่อนที่ตนรู้จักทางอินเทอร์เน็ตมาแล้ว และยิ่งไปกว่านั้น ร้อยละ 75 ระบุว่าตนอยากจะไปพบกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต หากมีโอกาส คำตอบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนจำนวนมากยังไม่ตระหนักว่าการกระทำเช่นนี้ จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่ออันตรายอย่างไรบ้าง พวกเขาตระหนักถึงภัยนี้หรือไม่

• ใบความรู้เรื่อง “การติดต่อกับเพื่อนใหม่”

การติดต่อกับเพื่อนใหม่ ๆ นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เสมอ เช่น การติดต่อทางจดหมายหา มิตรทางไปรษณีย์ การติดต่อกันทางสังคมออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต การใช้บริการโทรศัพท์ที่จัดบริการ เป็นการเฉพาะที่เรียกว่า Cha Line หรือ Party Line เป็นต้น คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการเหล่านี้ จะไม่ใช่ชื่อจริงในการติดต่อ ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจึงเป็นความฉาบฉวย เล่นๆไม่จริงจัง ข้อมูลที่ให้อาจจริงบ้าง เล่นบ้าง

การติดต่อดังวิธีนี้จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียหลายประการ เช่น

ข้อดี ได้แก่

- ได้พูดคุยเพื่อความสนุกสนานโดยไม่ต้องระมัดระวังแล้ว
- ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ที่เป็นประโยชน์ หากคนที่ติดต่อกันมีความสุจริตใจในการติดต่อ

ข้อเสีย ได้แก่

- ข้อมูลที่ให้แก่กันอาจเป็นการหลอกลวงด้วยจุดมุ่งหมายที่ไม่สุจริตบางอย่าง
- วิเคราะห์ได้ยากกว่าผู้ติดต่อกันมีความจริงใจหรือไม่
- อาจตกเป็นเหยื่อของผู้ไม่ประสงค์ดีที่แฝงเข้ามาติดต่อ

คำแนะนำในการติดต่อเพื่อนใหม่

ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันบุคคลที่มีเจตนาแอบแฝงเข้ามาทำอันตราย มีหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อพ่อแม่ บ้านเลขที่ รูปถ่าย ฯลฯ ควรสนทนาเรื่องทั่วไปมากกว่า
2. ถ้าเริ่มใช้คำพูดที่รุกร้าเข้ามาในเรื่องส่วนตัว เช่น ถามเรื่องรูปร่าง หน้าตา สัตว์ส่วน ชุดชั้นใน เป็นต้น ให้หยุดสนทนางันที และไม่จำเป็นต้องตอบ
3. การนัดพบดูตัวกันเป็นสิ่งที่มักเกิดขึ้นตามมาเสมอ จึงควรหลีกเลี่ยงการนัดพบดูตัว ถ้ายังเพิ่งคบกันใหม่ ๆ และยังไม่แน่ใจว่าจะปลอดภัย
4. ถ้าตัดสินใจนัดพบดูตัวกัน ควรนัดพบในสถานที่ที่เกิดเผยแพร่ ในเวลากลางวัน และควรมีเพื่อนไปด้วยหลายคน ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นควรบอกพ่อแม่ให้รู้ว่าจะไปไหนกับใคร จะกลับเมื่อไร

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะนี้มีมูลค่า **เวลา 3 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

- 1.1 ตระหนักในความสำคัญของการแก้ปัญหาขยะซึ่งเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- 1.2 มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบ

2. เนื้อหา/สาระ

ปัจจุบันขยะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมาก การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะจะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมลงได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ตารางมูลค่าขยะ
- 3.3 เอกสารบทความเรื่อง “เมื่อใส่เดือนสร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต”

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาเรื่องปัญหาขยะ และขออาสาสมัครอ่านเรื่อง “เมื่อใส่เดือนสร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต”
- 4) สุ่มถามความคิดเห็นของลูกเสือ 2 – 3 คน ต่อเรื่องที่ได้อ่าน
- 5) ผู้กำกับเสนอกิจกรรมการเก็บขยะรีไซเคิล โดยแจก ตารางเทียบมูลค่าขยะ ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวางแผนเพื่อแข่งขันกันเก็บขยะให้ได้มูลค่าสูงสุดในเวลา 20 นาที
- 6) ครบเวลา หมู่ลูกเสือแยกขยะซึ่ง และประเมินมูลค่าขยะที่ได้ รายงานในกองลูกเสือ
- 7) ผู้กำกับประกาศหมู่ลูกเสือที่ได้ขยะมูลค่าสูงสุด และสัมภาษณ์เคล็ดลับในการเก็บขยะให้ได้มูลค่ามาก
- 8) ผู้กำกับรวบรวมมูลค่าขยะที่เก็บในเวลา 20 นาทีของทั้งกองลูกเสือ และตั้งคำถามว่า “ถ้ามีการทำเช่นนี้อย่างต่อเนื่องลูกเสือคิดว่า จะเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง”
- 9) ผู้กำกับรวบรวมคำตอบ สรุป และนัดหมายการทำกิจกรรมครั้งต่อไป คือการแปลงขยะให้เป็นมูลค่าจริง
- 10) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 11) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม - เพลง
- 3) ผู้กำกับชี้แจงสิ่งที่กองลูกเสือต้องทำในกิจกรรมครั้งนี้
 - รวบรวมและแยกประเภทขยะทั้งหมด เพื่อแปลงเป็นมูลค่าจริง โดยการขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อ
 - ประชุมตกลงว่าจะนำเงินที่ได้ไปทำประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างไร
 - กองลูกเสือจะมีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบอย่างไรให้เป็นระบบและต่อเนื่อง
- 4) กองลูกเสือดำเนินการรวบรวมและแยกประเภทขยะ จัดบันทึกประเภท และปริมาณของขยะที่ได้
- 5) กองลูกเสือประชุม เพื่อตกลงการใช้เงินที่ได้จากขยะ และวางแผนการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ
- 6) กองลูกเสือสรุปผลการประชุมและแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือรับผิดชอบดำเนินการในครั้งต่อไป
- 7) ผู้กำกับรับทราบผลการประชุม และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม - เพลง
- 3) หมู่ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ผู้กำกับให้คำปรึกษา แนะนำ ตามหมู่ลูกเสือที่กำลังปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง พม่าเขว

เขว เขว เขว	เสแสร้งแต่งเป็นพม่า (ซ้ำ)
ถือกลองอย่างย่องออกมา	เอาว่าทุงยา บาเล
เอาว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล
หมუნ หมุน หมุน	หมุนตัวกัมหัวนิตหน้อย (ซ้ำ)
เสียงเพลงดั่งน้อย หน้อย นอย	เอาว่าทุงยา บาเล
เอาว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล
เสียง เสียง เสียง	เสียงกลองเถิดเทิงเทิงบ้อง (ซ้ำ)
พ็อนรำตามจิ้งหะกลอง	เอาว่าทุงยา บาเล
เอาว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล

● เพลง อนุรักษ์ป่า

ป่าไม้ช่วยทำให้ฝนตก	ป่ารกฝนตกมากมาย
น้ำในคลองเจิ่งนองหลากหลาย (ซ้ำ)	แต่ไม่อันตรายเพราะป่าไม้ช่วยขัง
ป่าไม้ถ้าทำลายเสียหมด	น้ำจะลดแสนสดใจจ้ง
ยามฝนตกมาบ้านองล้นฝั่ง (ซ้ำ)	พัดบ้านเรือนพังโปรตระวังอันตราย
ขอพวกเราโปรดช่วยกันปลูกป่า	พัฒนาร่มเย็นสดใส
บ้านเมืองจะรุ่งเรืองศิริไล (ซ้ำ)	ขอให้ลูกเสือไทยช่วยปลูกป่าเอย

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

● ตารางมูลค่าขยะ

ประเภทของกระดาษ ราคาต่อกิโลกรัม

กระดาษแข็ง 4.8 บาท

กล่องลังน้ำตาล กระดาษสี กล่องรองเท้า กระดาษหนังสืออ่านเล่น เศษกระดาษย่อย(สวย)

2 บาท

เศษกระดาษย่อย(ขยะ) 0.9 บาท

กระดาษหนังสือพิมพ์ 4 บาท

กระดาษสมุด 5.7 บาท

กระดาษขาวดำ (เศษ,ฝอย) 5.7 บาท

ประเภทเศษขวด,แก้ว

ขวดแม่โขงกลม 1.5 บาท ต่อกิโลกรัม
ขวดแบน-กลมแม่โขง,แสงโสม 8 บาทต่อกิโลกรัม
ขวดแม่โขงกลมพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 24 บาทต่อกล่อง
ขวดเบียร์ช้าง – เบียร์สิงห์ (ใหญ่) ราคาตลาด 0.5 บาทต่อขวด
ขวดเบียร์ช้างพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 10.5 บาทต่อกล่อง
เบียร์สิงห์พร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 8 บาทต่อกล่อง
ขวดโซดาสิงห์ , ขวดน้ำปลา ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม
เศษแก้วแดง , ขวดลิโป , ขวดเอ็มร้อย ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม

พลาสติกและอื่น ๆ ราคาต่อกิโลกรัม

พลาสติกรวม 9 บาท
ขวดน้ำดื่ม 19 บาท
ขวดน้ำ (ใส) , น้ำมันพืช 14 บาท
สายยางอ่อน 6 บาท
สายยางแข็ง , รองเท้าบูต 5 บาท
สายยางเขียว , รองเท้ายาง 4 บาท
ท่อพีวีซี (สีฟ้า) ราคาตลาด 9 บาท
อะลูมิเนียมกระป๋องโค้ก 40 บาท

● เมื่อ “ไส้เดือน” สร้างมูลค่าและแก้ปัญหา “ขยะ” ให้ “เมืองรังสิต”

ปัจจุบัน “ขยะ” กำลังกลายเป็นปัญหาหนักอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งมีแนวโน้มรุนแรงถึงขั้นวิกฤต เพราะหาที่ทิ้งไม่ได้ จะสร้างโรงกำจัดขยะก็ไม่ได้ เนื่องจากถูกคัดค้านจากคนในท้องถิ่น แต่หลาย อปท. ก็พยายามหาทางออกด้วยการพยายามลดปริมาณขยะด้วยคัดแยกขยะ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือทำธนาคารขยะ

“ปทุมธานี” เป็นจังหวัดที่มีปัญหาถึงขั้นวิกฤต เนื่องจากเป็นเขตปริมณฑล เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่每天有ปริมาณขยะกว่า 1,000 ตัน แม้จะมีศูนย์กำจัดขยะ 2 แห่งมีพื้นที่กว่า 400 ไร่ ใช้งบประมาณก่อสร้างกว่า 1,000 ล้านบาท แต่ก็ถูกปิดตายมากกว่า 10 ปี โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ เนื่องจากถูกประชาชนคัดค้านอย่างหนัก ต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์

แต่ปัญหานี้ไม่ได้ทำให้ “เดชา กลิ่นกุสุม” นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองรังสิต รู้สึกท้อแท้ เพราะ “เดชา” ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจนได้แนวทางจัดการขยะ และสามารถนำผลผลิตที่ได้จากขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก

“เดชา” บอกว่า เทศบาลมีเขตปกครอง 20.8 ตารางกิโลเมตร มีห้างสรรพสินค้า ตลาดสดขนาดใหญ่หลายแห่ง มีประชากรตามทะเบียนราษฎรกว่า 70,000 คน ประชากรแฝงอีกกว่า 4 แสนคน มีขยะถึงวันละ 150 ตัน เป็นขยะเปียกจากตลาดสด 50 ตันต่อวัน ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีก

“เทศบาล วางมาตรการ**บริษัทจัดการขยะครบวงจร** ที่สถานีขนถ่ายขยะของเทศบาลพื้นที่ 51 ไร่ใน อ.หนองเสือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปริมาณขยะเปียก และง่ายต่อการกำจัดขยะแห้งที่เหลือ โดยนำใส่เดือนเข้ามาใช้ในกระบวนการกินขยะ ส่วนขยะแห้งจะคัดแยกเพื่อขาย ขยะที่ใช้งานไม่ได้ก็ใช้เครื่องบีบอัดเป็นเชื้อเพลิงก่อนจำหน่ายให้อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์นำไปใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง”

“**เดชา**” บอกว่า การลดปริมาณขยะเปียกนั้นได้สั่งซื้อใส่เดือนดินพันธุ์ซีตาแร่จากโครงการหลวง 15 กิโลกรัม มีอัตราเฉลี่ย 1,200 ตัวต่อกิโลกรัม มาขยายพันธุ์ ซึ่งใส่เดือนจะเจริญเติบโตเร็วมาก เพราะมีอาหารชั้นดีเป็นขยะสด ขณะเดียวกันใส่เดือนจะขับถ่ายออกมาเป็นปุ๋ยน้ำ ซึ่งปุ๋ยชนิดนี้มีราคาดี เป็นที่ต้องการมาก

“ใส่เดือนมีความต้องการขยะสดสูงมาก แต่หากเทียบกับปริมาณขยะสดจำนวนมากในพื้นที่แล้ว ต้องใช้ใส่เดือนถึง 25 ตันต่อการกำจัดขยะสด 50 ตันต่อวันเทศบาลจึงขยายโครงการโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้จากการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพที่ใส่เดือนขับถ่าย โดยนำมาผสมน้ำบรรจุขวดขนาด 750 ซีซี ขายราคา 40 บาท ปุ๋ยผงชีวภาพซึ่งได้จากมูลใส่เดือนตากแห้ง กิโลกรัมละ 100 บาท และขายใส่เดือน กิโลกรัมละ 400 บาท เนื่องจากกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะ อปท.ทั่วประเทศ”

“**เดชา**” บอกว่าสำหรับขยะอินทรีย์บางส่วนที่ใส่เดือนไม่ต้องการ ก็จะไปหมักทำไบโอแก๊ส ซึ่งเทศบาลมีอุปกรณ์พร้อมโดยนำสิ่งปฏิกูลจากรถดูดมาผสมกับขยะอินทรีย์นำมาหมักเพื่อผลิตไบโอแก๊สเป็นเชื้อเพลิงใช้กับเครื่องยนต์ดัดแปลง ที่เหลือใช้ก็ขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

“**เดชา**” ยืนยันว่า วิธีนี้ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ แต่แก้ที่ต้นเหตุ คือ ลดการเกิดขยะ โดยรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนคัดแยกขยะทั้งขยะเปียกลงในภาชนะที่มีสัญลักษณ์บอกชนิดของขยะ โดยเฉพาะเศษอาหาร โดยจะนำไปตั้งในห้างสรรพสินค้าหลายแห่งในพื้นที่ ซึ่งเชื่อว่าหาก อปท.ทั่วประเทศพร้อมใจกันทำตั้งแต่ครัวเรือนจนถึงสถานกำจัดขยะ จะช่วยลดดูแลการนำเข้าปุ๋ยเคมี ลดการนำเข้าเชื้อเพลิง และเทคโนโลยีจากต่างประเทศลงได้มาก และยังสามารถต่อยอดที่คิดเป็นมูลค่ามิได้เลย

(คัดจาก : หนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับประจำวันจันทร์ที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2551 หน้า 8)

แผนการจัดกิจกรรมวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยกิจกรรมที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ไขปัญหา
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 รู้เท่าทันสื่อ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ตระหนักถึงความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ

2. เนื้อหา/สาระ

การรู้เท่าทันสื่อ คือ การรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการขึ้นๆลงๆของสื่อ ในสังคมยุคใหม่ได้อย่างฉลาดและมีเหตุผล

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง

3.2 หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร ที่มีโฆษณา

3.3 ใบความรู้เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เกม - เพลง

4.3 หมู่ลูกเสือ ร่วมกันตัดโฆษณา จากหนังสือพิมพ์ / นิตยสาร จำนวนหมู่ละ 20 ชิ้น

4.4 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันโหวตว่า สินค้าในโฆษณาแต่ละชิ้นนั้น เป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัวของลูกเสือหรือไม่ แล้ววางแยกออกเป็น 2 กอง คือ จำเป็น และไม่จำเป็น

4.5 หมู่ลูกเสือส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

4.6 ผู้กำกับนำอภิปรายในประเด็น “สินค้าส่วนใหญ่ เมื่อวิเคราะห์อย่างถ่องแท้จะพบว่าไม่ใช่ของจำเป็นในชีวิตประจำวันเลย แต่เหตุใดสินค้าเหล่านี้จึงยังมีผู้ซื้ออยู่จำนวนมาก”

4.7 ผู้กำกับ รวบรวมคำตอบ/สรุป (สินค้าส่วนใหญ่ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัว แต่การโฆษณาของสื่อมีผลกระตุ้นให้เกิดความอยากซื้อ ทั้งที่ไม่จำเป็น)

4.8 ผู้กำกับเพิ่มเติม เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงข้างโชคดี

ข้างโชคดีวันนี้มาพบเธอ (ซ้ำ)	ฉันดีใจจริงนะเออมาพบเธอฉันสุขใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้ำ)	มาร้องรำเพลงนฤทัยให้หัวใจสุขสำราญ
ตบมือไปกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)	ยกมือไกว สายหัวเอียง ให้พร้อมเพรียงตามกัน
แล้วหมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)	มือเท้าเอว ซอยเท้าพลันให้พร้อมกันเถิดเอ๋ย

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

- ใบความรู้ เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

สื่อทุกชนิด เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง และส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากโฆษณาที่เจ้าของสินค้ามาใช้บริการ ดังนั้นโฆษณาจึงเป็นสิ่งที่ตั้งใจออกแบบมาเพื่อจูงใจและกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย ซื้อสินค้าให้มากขึ้น กระบวนการผลิตโฆษณา จึงมักให้แต่ข้อมูลด้านดีเท่านั้น หรือบางชนิดเน้นภาพลักษณ์แต่ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเลย เช่น ชาพร้อมดื่มยี่ห้อต่างๆ มักเน้นภาพลักษณ์ความเป็นญี่ปุ่น ซึ่งในความเป็นจริงเครื่องดื่มประเภทนี้มักมีปริมาณน้ำตาลสูงมาก โฆษณาบางอย่างใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ทำให้ดูเสมือนจริงแต่ไม่จริง จึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างมาก เช่น ผลิตภัณฑ์เสริมความงามที่ทำให้หน้าขาว ลดสิ่วฝ้า เป็นต้น

นอกจากนี้สื่อยังนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร อีกหลายด้าน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สื่อจึงมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคและผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อเปรียบเทียบ คนเหล่านี้มักจะเชื่อทุกสิ่งที่สื่อนำเสนอ ผู้ผลิตสื่อและผู้ใช้สื่อเป็นเครื่องมือจึงสามารถชี้นำผู้บริโภคไปในทางที่เขาต้องการได้ ข้อสำคัญต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่สื่อข่าวสารต่าง ๆ ล้วนเป็นผลผลิตของสังคมเช่นกัน ดังนั้น จึงอาจเต็มไปด้วยอคติและกิเลส ที่เราในฐานะ "ผู้บริโภค" ต้องรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันตนเอง นี่คือนิสัยที่แวดวงวิชาการเรียกว่า "การรู้เท่าทันสื่อ"

การรู้ทันสื่อ จึงเป็นการรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ตั้งข้อสงสัยรวมทั้งเป็นผู้บริโภคที่กระตือรือร้น แสวงหาข้อมูลเปรียบเทียบ และเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการชี้นำของสื่อในสังคมยุคใหม่ได้อย่างฉลาดและมีเหตุผล

อาจสรุปสั้นๆ ได้ว่าการรู้เท่าทันสื่อคือการรู้เท่าทันบริโภคนิยม การรู้เท่าทันการเมือง การรู้เท่าทันสังคมและตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ดิติดดาว

เวลา 1 ชั่วโมง

- จุดประสงค์ รู้จักและเข้าใจตนเองด้วยการวิเคราะห์ข้อดี จากความเห็นของเพื่อน ๆ
- เนื้อหา/สาระ การนำเสนอสิ่งที่ดี ลักษณะเด่นหรือความสามารถพิเศษของตนเองโดยมีเพื่อนช่วยให้ความเห็น จะสร้างความมั่นใจและรู้จักตนเองได้ดีที่สุด
- สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 แผนภูมิเพลง 3.2 กระดาษเอ 4 สติกเกอร์รูปดาว
- กิจกรรม
 - พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
 - เกม - เพลง
 - หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง แจกกระดาษ ขนาด เอ 4 ที่แบ่งเป็น 4 ช่อง ให้คนละ 1 แผ่น
 - ลูกเสือแต่ละคนเขียน ข้อดีของตนเอง คนละ 3 ข้อ ในกระดาษที่ได้รับ ช่องละ 1 ข้อ ช่องที่เหลือให้เขียนชื่อตนเองลงไป
 - นำกระดาษมาวางเรียงกัน แจกสติกเกอร์รูปดาวให้ลูกเสือคนละ 10 ดวง
 - ลูกเสือเดินดูกระดาษของหมู่ ถ้าเห็นด้วยกับข้อดีของเพื่อนข้อใด ให้ติดดาวลงในช่องนั้น ติดได้แค่ช่องละ 1 ดวง และต้องใช้ดาวจนหมด ดังนั้นแต่ละคนต้องเลือกให้ครบ 10 ช่อง
 - หลังติดเสร็จลูกเสือแต่ละคนนำกระดาษของตนกลับไปดู แล้วเข้าร่วมในกองลูกเสือ
 - ผู้กำกับนำอภิปราย ในประเด็น “ลูกเสือดูกระดาษของตนเองแล้วรู้สึกอย่างไร และได้ข้อคิดอะไรบ้าง” และสรุป (สิ่งลูกเสือคิดว่าเป็นข้อดีของตนเอง อย่างน้อยก็มีเพื่อนเห็นด้วย ดังนั้นลูกเสือจึงควรภาคภูมิใจในตนเอง และพัฒนาข้อดีเหล่านั้นให้มากขึ้น)
 - ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
 - พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
- การประเมินผล
สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

• เพลง ดอกบัว

ดอกเอ๋ย ดอกบัว	ดอกนี้เพื่อตัว แล้วอย่าลืม (๑)
ของเคียงอยู่กับใจ ไว้ให้ดี (ซ้ำ)	สดสวยเด่นตา ดอกนี้แหละหนา แล้วอย่าลืม (๑)
ของเคียงอยู่กับไทย เพื่อชาติไทย(ซ้ำ)	เก็บบัว ใส่พาน ตั้งใจธิษฐาน พุทธองค์ พุทธองค์
ของเคียงอยู่กับเรา ให้เจริญ (ซ้ำ)	

แผนการจัดกิจกรรมวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 ลูกเสือวางแผนการจัดกิจกรรมได้ว่าที่ใด
- 1.2 ลูกเสือมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. เนื้อหา/สาระ

การปฏิบัติตนตามวิถีไทยแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ที่ลูกเสือต้องศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดสำนึกความเป็นไทย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 4.2 ผู้กำกับให้ลูกเสือจัดสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการโต้วาที
- 4.3 ผู้ดำเนินรายการ ดำเนินกิจกรรมโต้วาทียุติติ “คนไทยเป็นสุขได้ด้วยวิถีไทย ภูมิปัญญาไทย”
 - ฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านต่างมีหัวหน้า 1 คน และมีผู้สนับสนุน 3 คน
 - ลูกเสือเลือกกรรมการตัดสิน 3 คน
- 4.4 หัวหน้าฝ่ายเสนอนำเสนอข้อมูล 3 นาที และหัวหน้าฝ่ายค้านนำเสนอข้อมูล 3 นาที
- 4.5 ผู้สนับสนุนแต่ละฝ่ายคนละ 2 นาที
- 4.6 หัวหน้าฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านสรุปคนละ 1 นาที
- 4.7 ผู้ดำเนินรายการให้กรรมการตัดสินผู้ชนะการโต้วาที
- 4.8 ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะและกล่าวคำชมเชยลูกเสือ
- 4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล ลูกเสือมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาคผนวก

เพลง เมืองกังวาล

เมืองใดไม่มีทหาร	เมืองนั้นไม่นานเป็นข้า
เมืองใดไร้จอมพารา	เมืองนั้นไม่ช้าอัปจน
เมืองใดไม่มีพานิชเลิศ	เมืองนั้นย่อมเกิดขัดสน
เมืองใดไร้ศิลปะโสภณ	เมืองนั้นไม่พ้นเสื่อมพราหม
เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนพยาม
เมืองใดไร้นาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิศมัย
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่เอย

แผนการจัดกิจกรรมวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

1.1 เข้าใจความหมายของคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.2 ยอมรับ และวางแผนนำคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. เนื้อหา/สาระ การยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เอกสาร คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3.2 แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ลูกเสือร่วมกันเล่นเกมไม่งำมโดยผู้กำกับอธิบายวิธีการเล่น

3) ผู้กำกับให้ลูกเสือทบทวนคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

4) แบ่งงานให้หมู่ลูกเสือวิเคราะห์ ความหมาย และการกระทำที่แสดงออกถึงการยอมรับ

และปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในเรื่อง

- ความจงรักภักดีต่อชาติ

- ความรักและศรัทธาในศาสนา

- ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

- การช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

5) หมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่นๆเพิ่มเติม ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมจนครบ

6) กองลูกเสือร่วมกันจัดทำตารางกิจกรรมวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

และกำหนดเป็นแผนงานของกองลูกเสือว่าจะทำกิจกรรมอะไรบ้างในวันสำคัญแต่ละวัน

7) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง คำขวัญลูกเสือ

3) ผู้กำกับขออาสาสมัครลูกเสือท่องกฎลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และอธิบายความหมาย

คนละ 1 ข้อ โดยผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมจนครบ 10 ข้อ

4) ผู้กำกับแจกเอกสาร “ความหมายของกฎลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” ให้ลูกเสือแต่ละคนได้ประเมินตนเองว่า ได้ยึดมั่นในการปฏิบัติตามกฎลูกเสือแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยให้คะแนน มากที่สุดเท่ากับ 5 และ น้อยที่สุด คือเท่ากับ 1

5) ผู้กำกับสุ่มถามความรู้สึกและความคิดเห็นของลูกเสือ ต่อผลการประเมินตนเอง 2-3 คน และขอให้ลูกเสือบันทึกเป็นสัญญากับตนเองว่า จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดบ้างโดยระยะเวลาความสำเร็จเอาไว้ด้วย

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง คำขวัญลูกเสือ

3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาถึงความหมายของคติพจน์ และคำขวัญ

4) ขอบอาสาสมัครลูกเสือ ท่องคำขวัญลูกเสือ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

5) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาเอกสาร “คำขวัญลูกเสือ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” และอภิปรายประเด็น ลูกเสือจะนำแนวทางการปฏิบัติตามคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มองไกล และคำขวัญลูกเสือ เสียชีพอย่าเสียสัตย์ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างไร โดยยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน

7) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายซักถาม ช่วยเพิ่มเติม และสรุปจนครบ

8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง คำขวัญลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือ	เราจะเห็นือดวงฤทัยเรานั้น
เรามั่นในคำขวัญ	เสียชีพอย่าเสียสัตย์ไว้จนวันตาย
เรานั้นประพฤติตนสมกับที่เราเป็นลูกผู้ชาย	
ไว้ลาย ไว้ลาย ลูกเสือไทย	
กล้าหาญ การช่วยเหลือนาหา	เมตตาโดยไม่เลือกกว่าใคร
เป็นมิตรเป็นมิตรที่ดีของคนทั่วไป	ร่วมจิตรวมใจสามัคคีมีวัฒนธรรม

2. เกม

• เกม ส่งไม้่งาม

- 1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอน โดยมีจำนวนคนในแต่ละหมู่เท่ากัน แต่ละแถวให้อยู่ห่างกันประมาณ 2 เมตร แจกไม้่งามให้คนอยู่หัวแถว โดยวางไว้ที่ด้านหน้า
- 2) ลูกเสือทุกคนนั่งลง เมื่อได้ยินสัญญาณ ให้คนแรกส่งไม้่งามข้ามศีรษะของตนเองให้คนที่อยู่ด้านหลังรับและส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย
- 3) คนสุดท้ายเมื่อได้รับไม้่งามแล้วให้ถือไม้่งามตั้งขึ้น หมู่ใดเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ

3. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

• คำปฏิญาณ และกฎ ของลูกเสือ

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่พูดด้วยความเต็มใจ ก่อนที่ลูกเสือจะกล่าวคำปฏิญาณต้องขึ้นต้นว่า "ข้าขอสัญญาว่า" แล้วจึงตามด้วยคำปฏิญาณ

กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ

คำปฏิญาณลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 3 ข้อ ดังนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าขอสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ลูกเสือจะต้องมีความศรัทธา เชื่อมมั่น ในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของตน เคารพเทิดทูนทั้ง 3 สถาบันด้วยความซื่อสัตย์)

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ (ลูกเสือจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในทุกโอกาส ทุกสถานการณ์ เท่าที่จะทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวจนถึงสังคมภายนอก)

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ (ลูกเสือต้องปฏิบัติตนตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม)

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อชาติ ดังนี้

- 1) ประพฤติตนเป็นพลเมืองดีหมั่นศึกษาหาความรู้ใส่ตัว
- 2) ไม่ประพฤติดนินดาต่อชนบทรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายของบ้านเมือง
- 3) เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต มีความซื่อสัตย์
- 4) รักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิดของตน เป็นผู้เสียสละและกล้าหาญ

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อศาสนา ดังนี้

- 1) ปฏิบัติกิจทางศาสนาตามจารีตประเพณีที่ตนนับถือด้วยใจบริสุทธิ์
- 2) ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
- 3) ไม่แสดงอาการลบหลู่ศาสนาอื่น
- 4) ละเว้นการประพฤติชั่วกระทำแต่ความดี
- 5) เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามเวลาและโอกาสอันควร

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ ดังนี้

- 1) แสดงความเคารพต่อพระองค์ท่าน และพระบรมฉายาลักษณ์

2) ไม่กระทำการใดๆ ที่จะส่งผลให้เสื่อมเสียพระเกียรติคุณ และต้องช่วยป้องกันไม่ให้คนอื่นกระทำได้ด้วยเช่นกัน

กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 10 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ (ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา กระทำตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้)

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ (ปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน)

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น(พร้อมอยู่เสมอที่จะบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นได้)

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก (มีใจโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน โดยไม่เลื้อเชื้อชาติ ศาสนา และปฏิบัติต่อเขาเหมือนญาติพี่น้อง)

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย (เป็นผู้มีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อมมีความสามัคคีคารวะต่อบุคคลทั่วไป)

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ (มีใจเมตตากรุณา สงสารสัตว์ ไม่รังแกหรือทรมานสัตว์ หรือเมื่อพบสัตว์บาดเจ็บต้องให้การช่วยเหลือ)

ข้อ 7 ลูกเสือต้องเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ (ปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำชี้แนะของบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ และเคารพ)

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ถึงแม้จะตกอยู่ในความยากลำบาก ก็จะไม่แสดงอาการย่อท้อให้เห็น)

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีเกียรติ (รู้จักประหยัดทรัพย์ทั้งของตนเองและผู้อื่นไม่สุรุ่ยสุร่าย)

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ (รู้จักสำรวม และระวังกาย วาจา ใจ ไม่มีความอิจฉาริษยา มีความบริสุทธิ์ใจต่อทุกคน)

● **คติพจน์และคำขวัญ ของลูกเสือ**

คติพจน์ และคำขวัญ เป็น คำพูดหรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

คำขวัญลูกเสือ

"**เสียชีพอย่าเสียสัตย์**" มีความหมายว่า ให้ลูกเสือรักษาความซื่อสัตย์ จะไม่ยอมละความสัตย์ถึงแม้จะถูกบีบบังคับจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตก็ตาม

คติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

มองไกล (Look wide) หมายถึง การมองให้กว้างและไกล ฉลาดที่จะมองเห็นความจริงของสิ่งต่างๆ ว่าผลจากการกระทำภารกิจของตน อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจอื่น บุคคลอื่น จะประสบผลดีผลเสียต่อองค์กรส่วนรวมหรือไม่อย่างไร วิเคราะห์และสามารถกำหนดทิศทางเป้าหมาย วางแผนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความซื่อสัตย์สุจริต

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริต

2. เนื้อหา/สาระ : ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของ ความดีทุกอย่าง ลูกเสือจึงต้องหมั่นฝึกฝนอบรมให้เกิดมีขึ้นในตนเอง ตามคำขวัญที่ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 ทรงพระราชทานให้ลูกเสือว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง

3.3 เรื่องเล่าที่เป็นคติ / ประโยชน์ เช่น พระบรมราชาโฆวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่เขียนบทละครสั้น ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต หมู่ละ 1 เรื่อง ทำการซ้อมเพื่อแสดงในกองลูกเสือคาบต่อไป โดยให้เวลาเตรียม ประมาณ 30 นาที และเวลาในการแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที (ตัวอย่างเช่น เก็บกระเป๋าสตางค์ได้แล้วคืนเจ้าของ การรักษาคำพูดคำมั่นสัญญา ไม่โกหกหลอกลวง การไม่เอาเปรียบคดโกงผู้อื่น การตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบวินัย ไม่ลอกข้อสอบ ไม่รับเงินสินบน ประกอบอาชีพสุจริต ฯลฯ)

4) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ เช่น พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

5) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) เกม – เพลง

3) หมู่ลูกเสือใช้เวลาแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที

4) ผู้กำกับนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุป

- จากละครสั้นทั้ง 4 เรื่อง ลูกเสือคิดว่าคำว่า “ซื่อสัตย์สุจริต” มีความหมายอย่างไร (การประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และหน้าที่การงาน)

5) เหตุใดล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 จึงให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์มากโดยถึงกับพระราชทานคำขวัญลูกเสือไทยว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

6) ถ้าสมาชิกในหมู่ลูกเสือเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ โทกหกหลอกลวงไม่รักษาสัญญา ไม่รักษากฎระเบียบหมู่ลูกเสือนี้อจะเป็นอย่างไร

7) ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ เช่น พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

● เพลงความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี
มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดถมไป
ใครไม่ซื่อเป็นเสียชื่อเหม็นร่าไป
จงอย่าเสียชื่อเสียงเพราะเพียงความโลภนี้เลย
ความซื่อสัตย์เราต้องหัดให้มันมี
ชื่อจะหอมจะหวลทวนลมไปชั่วนิรันดร์

หากว่าใครไม่มีชาตินี้เอาดีไม่ได้
คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมงานเอ๋ย
จะยากจนเท่าใดมันไว้ความดีนี้เอ๋ย
แม้ตายแล้วเอ๋ยจะเสวยผลบาปโลกันต์
อยากจะเป็นผู้ดีสิ่งนี้ต้องมียึดมั่น
ถึงกายสูญพลันชื่อเสียงนั้นมิดับตามไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรีได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา/สาระ

ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญ ประกอบด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติผู้อื่น รักษาเกียรติตนเอง เสียสละ และมีความรับผิดชอบซึ่งเนื้อหาทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่จะนำไปใช้ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทั้งสิ้น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับการเขียนบันทึก

3.2 แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 หมู่ลูกเสือหนึ่งล้อมวง ผู้กำกับแจกกระดาษแผ่นเล็ก คนละ 2 แผ่น

4.4 ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษ” และ “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพสตรี”

อย่างละ 1 ข้อ ลงกระดาษแต่ละแผ่น

4.5 นายหมู่รวบรวม จัดลำดับคุณสมบัติที่สำคัญ ของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ฝ่ายละ 4 ข้อ

4.6 นายหมู่ นำอภิปรายคุณสมบัติแต่ละข้อว่ามีความสำคัญอย่างไร

4.7 ให้สมาชิกโหวต ถ้าจะเลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด 3 ข้อ ให้โหวตว่าจะเอาข้อใดออก

4.8 ให้สมาชิกโหวต ถ้าจะลดคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดให้เหลือแค่ 2 ข้อ ให้โหวตว่าจะเอาข้อใดออกอีก

4.9 นายหมู่ นำผลการโหวตทั้ง 2 ครั้ง รายงานในกองลูกเสือ

4.10 ผู้กำกับ นำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุป

- คำปฏิญาณและกฎลูกเสือข้อใดบ้างที่สื่อความหมายถึงคุณลักษณะของความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

- ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม (ในคุณสมบัติที่ดีทั้งหมดเมื่อดูด้วยเหตุผลแล้ว ก็มีบางคุณสมบัติที่จำเป็นมาก และเป็นแก่นของคุณสมบัติทั้งปวง)

4.11 ผู้กำกับเพิ่มเติมนิยามของคำว่าสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีดังนี้

“แก่นแท้ของความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญนั้นประกอบด้วย การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การให้เกียรติผู้อื่น รู้จักรักษาเกียรติตนเอง เสียสละและต้องมีความรับผิดชอบ”

4.12 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.13 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การคบเพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ตระหนักถึงความสำคัญของการคบเพื่อน และมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

2. เนื้อหา/สาระ

เพื่อนมีความสำคัญอย่างมากกับคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น การสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ จะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ เลือกรุ่นครองและสร้างครอบครัวที่มั่นคงในอนาคต

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับจับบันทึก

3.2 แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง มิตรดี

4.3 ชวนคิดชวนคุย “เพื่อนสำคัญอย่างไร”

4.4 ลูกเสือนั่งล้อมวงเป็นหมู่ แจกกระดาษแผ่นเล็กคนละ 3 แผ่น

4.5 ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติของเพื่อนที่ลูกเสืออยากคบด้วย” คนละ 3 ข้อ ลงกระดาษขอละ 1 แผ่น แล้วนำไปจัดประเภท ติดบนบอร์ด โดยไม่มีการพูดกัน เพื่อให้เกิดจากการตัดสินใจของตนเองไม่เอนเอียงจากคำพูดคนอื่น

4.6 นายหมู่รวบรวม และสรุปผล นำรายงานในกองลูกเสือ

4.7 ผู้กำกับสุ่มให้รายงาน 1 หมู่ หมู่ที่เหลือให้เพิ่มเติม เฉพาะส่วนที่ไม่ซ้ำกัน

4.8 ผู้กำกับนำอภิปรายที่ละประเด็น โดยผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมและสรุป ดังนี้

- เพื่อจะให้ได้เพื่อนอย่างที่ยากคบ ลูกเสือควรมีแนวทางในการคบเพื่อนอย่างไร
- คบให้หลากหลายทั้งชายและหญิง เพราะเพื่อนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ประสบการณ์ ความคิด ความสามารถ และนิสัยใจคอ ทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างมากในทุกด้าน เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม และยังสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้
- เข้าใจ ให้เกียรติ และยอมรับเพื่อนแต่ละคนอย่างที่เขาเป็น
- เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบ
- ซื่อสัตย์ จริงใจ
- ใช้การสื่อสารทางบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิเสธและเตือนเพื่อน

- ถ้าเป็นการคบเพื่อนต่างเพศ ลูกเสือควรมีแนวทางเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง
- คบอย่างมีขอบเขตในฐานะเพื่อน ให้โอกาสในการเรียนรู้นิสัยใจคอกันอย่างเพียงพอ
- ไม่ควรสนิทสนมใกล้ชิดกับใครเพียงคนเดียวเพราะอาจเกิดความเข้าใจผิดและปิดกั้นโอกาสที่จะค้นพบคนที่เหมาะสมจริง ๆ
- หลีกเลี่ยงการสัมผัส การอยู่ด้วยกันลำพัง และการอยู่ในที่ลับตา เพราะอาจตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยั่วยุอารมณ์เพศ และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิดได้

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการเสนอความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

● เพลง มิตรดี

มิตรดีเป็นที่พึ่งพา	ได้ทุกคราเดือดร้อนเศร้าใจ
หาทางขจัดบำบัดภัย	ไม่ลี้หนีไกลเมื่อยามอัปจน
มิตรเลวมีแต่สอพลอ	ยกยอเพื่อหวังประโยชน์ตน
หากมีภัยที่ตัวผจญ	ถึงคราอัปจนเพื่อนลี้หนีไกล

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การปฐมพยาบาล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลได้

2. เนื้อหา/สาระ

กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของผู้ปฏิบัติในวัยรุ่นแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น กิจกรรมเดินทางไกล การประกอบอาหาร บุกเบิก ผจญภัย ฯลฯ อาจจะมีอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วยเกิดขึ้นได้ ลูกเสือ/เนตรนารีจะต้องมีการเรียนรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเพื่อเป็นพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์สำหรับการปฐมพยาบาล

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงมาร์ชปฐมพยาบาล
- 3) ผู้กำกับสนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล
- 4) ขออาสาสมัครลูกเสือ เล่าประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล และเพื่อนลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- 5) ผู้กำกับแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่รับผิดชอบ จัดเตรียมอุปกรณ์ และเป็นวิทยากรอธิบายประกอบการสาธิตการปฐมพยาบาล ในกรณีต่อไปนี้ ให้เวลากรณีละ 5 นาที
 - การปฐมพยาบาลคนเป็นลมหมดสติ
 - การปฐมพยาบาลคนที่มีบาดแผล
 - การปฐมพยาบาลผู้ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย
 - การปฐมพยาบาลผู้ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก
 - การปฐมพยาบาลข้อเท้าแพลง
 - การผายปอด
- 6) ลูกเสือหมู่อื่น ฝึกปฏิบัติตามโดยจับคู่ฝึกปฏิบัติกับลูกเสืออีกคนหนึ่ง
- 7) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติ
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับนำเสนอสนทนากับลูกเสือเรื่องเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

- 3) ผู้กำกับอธิบายประกอบการสาธิต การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่รอบตัว
- 4) หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยตามแบบสาธิต
- 5) หมู่ลูกเสือแข่งขันเกมการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย 2 รอบ โดยสมมุติลูกเสือเป็นผู้ป่วย 1 คนเคลื่อนย้ายจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดเส้นชัย หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นฝ่ายชนะ
 - รอบแรก - เคลื่อนย้ายโดยใช้ร่างกาย โดยผู้ช่วยเหลือ 1 คน
 - รอบที่ 2 - เคลื่อนย้ายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวลูกเสือ
- 5) หมู่ลูกเสือที่ชนะเลิศนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / แนวคิดในการนำทักษะเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลไปช่วยเหลือผู้อื่น
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาลได้
- 5.2 ลูกเสือเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ใกล้ตัวได้

ภาคผนวก

เพลง

- เพลงนม (ประกอบท่าทาง)

นมคืออะไร รู้ไหมเธอจำ นมคือยาบำรุงกำลัง
แม่ได้ดื่มนม สมใจจัง นมมีพลังคือนมจากเต้า

- เพลงมาร์ชปฐมพยาบาล

นักปฐมพยาบาล	งานของเราขั้นต้น
คือคิดจะช่วยคน	ที่ป่วย กะทันหัน
หากใจหยุดเต้น	ก็นวดเฟ้น และผายปอดพลัน
เลือดออกมากนั้น	เร็วไว ห้ามไว้ก่อน
จับนอนตะแคง	เครื่องแต่งกาย นั้นช่วยคลายผ่อน
ซบเซาใฝานอน	ห้ามให้ยา ห้ามอาหาร
ให้ความอบอุ่น	และรีบตามหมอจัดการ
เราต้องช่วยพยาบาล	ก่อนนำส่งหมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 โฆษณาเป็นพิษ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ มีทักษะในการสำรวจ สังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม

2. เนื้อหา/สาระ

กิจกรรมสำรวจเป็นทักษะที่ทำหยาความสามารถของลูกเสือ นอกจากจะสำรวจธรรมชาติแล้ว การสำรวจสังคมยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความตระหนักในปัญหาสังคมที่มีอยู่ และรู้จักระวังป้องกันตนเองได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เอกสารสรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) เกม - เพลง

3) ผู้กำกับนำสนทนาเรื่องกฎหมายห้ามโฆษณา เหล้า พร้อมแจกเอกสารสรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551 ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาร่วมกันในเวลา 10 นาที

4) ผู้กำกับถามความเห็นของกองลูกเสือว่าเห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เพราะอะไร

5) ผู้กำกับมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือทำการสำรวจ สังเกต และวิเคราะห์ (สอดแนม) ว่าในชุมชนของเรามีการละเมิดโฆษณาตามพรบ.ฉบับนี้หรือไม่ และละเมิดอย่างไร โดยการสังเกตแบบเงิบๆ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเอาผิด หรือร้องเรียนใดๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดของผู้ประกอบการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

6) ลูกเสือแต่ละหมู่วางแผนออกสำรวจ เพื่อรายงานในครั้งต่อไป

7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี

8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) เกม - เพลง

3) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานผลการสำรวจ (สอดแนม) โดยเล่ารายละเอียดรูปแบบที่ละเมิดการห้ามโฆษณาให้เพื่อนฟัง

4) ผู้กำกับเปิดโอกาสให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็นต่อผลการสำรวจ

5) ผู้กำกับนำอภิปราย สรุป และช่วยเพิ่มเติม ในประเด็น “ลูกเสือควรมีส่วนร่วมในเรื่อง
ทำนองเดียวกันนี้อย่างไร เช่น การละเมิดสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ การละเมิดกฎหมายยอมให้ผู้เยาว์
ที่อายุน้อยกว่า 18 ปี เข้าไปเที่ยวในสถานที่เที่ยวกลางคืน เป็นต้น”

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี

7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่
และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงใต้ร่มธงไทย

ใต้ร่มธงไทย ร่มเย็นเหมือนดั่งอยู่ในร่มโพธิ์ร่มไทร ที่มีกิ่งใบแน่นหนา
ชาติไทยใหญ่หลวงแตกกระจาย ถูกแบ่งแยกย้ายไปอยู่หลายสาขา
เชิญพวกพี่น้องมาพร้อมกัน เชิญอยู่ใต้ร่มธงไทย
เลือดเนื้อเผ่าไทยนี้ควรจะมีสมานฉันท์ เหมือนน้องพี่เลือดเนื้อเรามีสายเดียวเกี่ยวพัน
ใต้ร่มธงไทยร่มเหมือนดั่งโพธิ์ไทร ใต้ร่มธงไทยเย็นเหมือนใต้แสงจันทร์

2. เนื้อหาประกอบกิจกรรม

- ที่มาของเครื่องหมายลูกเสือโลก

1. ดอกกลีบลีลีสีขาว มี 3 กลีบ ดอกกลีบลีลีสีเป็นสัญลักษณ์แห่งการทำความดี ส่วน 3 กลีบหมายถึงคำปฏิญาณ 3 ข้อ
2. รูปดาว 5 แฉก 2 ดวง ในกลีบดอกกลีบลีลีสีด้านซ้ายและขวา รวมกันเป็น 10 แฉก หมายถึงกฎลูกเสือ 10 ข้อ
3. เส้นเชือกสีขาวที่ล้อมรอบดอกกลีบลีลีสีแสดงถึงโลกใบนี้ เกลียวเชือกหมายถึงสมาชิกลูกเสือทั่วโลก
4. ปลายเชือกทั้งสองมาผูกกันเป็นเงื่อนพิรอด แสดงถึงการจับมือกันแบบลูกเสือ “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสือทั่วโลก”

- พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้ไว้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (6) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การเร่ขาย
- (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย หน้า 45 เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก ราชกิจจานุเบกษา 13 กุมภาพันธ์ 2551
- (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบหรือหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ
- (5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี
- (4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ	1.หน้าที่ของลูกเสือตามวิถีประชาธิปไตย	2	
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและ กิจกรรมกลางแจ้ง			
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	2. ลูกเสือไทยกายสมาร์ท	2	
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	3. ภัยสังคม	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	4. การใช้เวลาหลังเลิกเรียน	1	ทักษะชีวิต
		5. การประหยัด	1	ทักษะชีวิต
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6. สวนสวยด้วยวัสดุเหลือใช้	2		
ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	7. เสียงไม่เสียงรู้ได้อย่างไร	2	ทักษะชีวิต
		8. สิ่งดี ๆ ของฉัน	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	9. บัญชีชีวิต	1	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศิลธรรม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	10. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2	
		หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น	11. ปุ่มชีวิตปราชญ์ชาวบ้าน	2
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	12. คู่ครองในฝัน	1	ทักษะชีวิต
		13. ยกย่องคนดี	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพ และการสื่อสาร	14. อย่างนี้ต้องปฏิเสธ	2	ทักษะชีวิต
		15. ฉันไม่ชอบถูกล้อ	2	ทักษะชีวิต
16. คิดอย่างไรไม่เป็นทุกข์		1	ทักษะชีวิต	

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนจัดกิจกรรมเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านสัมพันธภาพกับชุมชนสังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา / บริการ			
	หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ	17. เสียหายเพราะอะไร	3	
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม	18. ความรุนแรง	2	ทักษะชีวิต
รวม 4 ด้าน	รวม 13 หน่วย	รวม 18 แผนการจัดกิจกรรม	29	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 หน้าที่ของลูกเสือตามวิถีประชาธิปไตย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือรู้จักหน้าที่ของตนเองตามวิถีประชาธิปไตย

2. เนื้อหา/สาระ

2.1 คุณลักษณะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

2.2 การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เอกสารเรื่อง “พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/คำฟอสอน/พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย/จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี”

3.2 กระดาษปรู๊ฟ,ปากกาเมจิก ฯลฯ

3.3 แผนภูมิเพลง ลูกเสือของชาติ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แยกแถว)

2) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง ลูกเสือของชาติ คำขวัญลูกเสือ

3) ผู้กำกับนำเสนอเนื้อหาถึงความหมายของคำว่า “พลเมืองดี” ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็นโดยยังไม่ต้องสรุป

4) ผู้กำกับ แบ่งเอกสารเท่าจำนวนหมู่ลูกเสือ(ไม่ซ้ำกัน)ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษา และวิเคราะห์ ในประเด็น

- คุณลักษณะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรเป็นอย่างไร

- แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยควรทำอย่างไร

5) สุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานที่ละประเด็น และให้หมู่อื่น ๆ ช่วยเพิ่มเติมในส่วนของตนเอง ผู้กำกับนำอภิปรายสรุป และช่วยเพิ่มเติมจนครบ โดยมอบหมายให้ลูกเสือทุกหมู่จดบันทึกข้อสรุปที่ได้เพื่อใช้ปฏิบัติกิจกรรมในคาบต่อไป

6) ผู้กำกับมอบหมายให้แต่ละหมู่ ศึกษาข้อสรุปที่ได้ แล้วเขียนบทละครสั้น หมู่ละ 1 เรื่อง ที่เน้นพฤติกรรมหรือแสดงถึงคุณลักษณะของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยให้เวลาในการแสดงหมู่ละประมาณ 5 - 8 นาที

7) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แยกแถว)
- 2) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง คำขวัญลูกเสือ
- 3) ลูกเสือแสดงละครสั้นที่ละหมู่ หลังจบการแสดงนายหมู่ออกมาสรุปข้อคิดในละครสั้น “การกระทำที่เรียกว่าพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย”
- 4) ผู้กำกับและหมู่ลูกเสืออื่น ๆ แสดงความชื่นชมหรือชมเชยให้กำลังใจ
- 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็น “ลูกเสือประชาธิปไตย”
- 6) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ “ความหมายของเพลงคำขวัญลูกเสือและเพลงลูกเสือของชาติ”
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

ลูกเสือมีพฤติกรรมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานในหมู่ลูกเสือ กองลูกเสือ เช่น ความร่วมมือการรับฟังความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นต้น

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง คำขวัญลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือ เราจะเทิดเหนือดวงฤทัยเรานั้น
เรามั่นใจในคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ไว้จนตาย เรานั้น
ประพฤติดนสมกับที่เราเป็นลูกผู้ชาย ไว้ลาย ไล่ลาย ลูกเสือไทย
กล้าหาญการช่วยเหลือนาน ๆ เมตตาโดยมิเลือกกว่าใคร
เป็นมิตรที่ดีของคนทั่วไป ร่วมจิต ร่วมใจ สามัคคีมีวัฒนธรรม

- เพลงลูกเสือของชาติ

ชาติต้องการชายฉกรรจ์ จรรโลงชาติ	เอกราชคงอยู่ศัตรูขาม
เกิดเป็นไทยฟันฝ่าพยายาม	รักษาความเก่งกล้าสามัคคี
เหล่าลูกเสือเชื้อไทยใจนักสู้	ต้องรอบรู้ทุกอย่างทางไล่หนี
มีความสัตย์สุจริตมิตรไมตรี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือเชื้อชาติไทย

2. เอกสารสำหรับหมู่ลูกเสือศึกษา

- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานคุณธรรม 4 ประการ แก่ข้าราชการและประชาชน ในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ความว่า

“ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเอง เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีนั้น
ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่า
จะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อย
ของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง”

- คำพอสอน

“...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติ บริหารงานใหญ่ ๆ
เช่น งานของแผ่นดิน และความสามัคคีนี้ก็จะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ ก็ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรม
เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกันไว้ คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้น

ประการหนึ่ง ได้แก่ การให้ คือให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ให้อภัยไม่ถือโทษกันให้
คำแนะนำตักเตือนที่ดีต่อกัน

ประการที่สอง ได้แก่ การมีวาจาดี คือพูดแต่คำสัจคำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจกัน พูด
แนะนำประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน

ประการที่สาม ได้แก่ การทำประโยชน์ให้แก่กัน คือประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์
เกื้อกูลทั้งแก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม

ประการที่สี่ ได้แก่ การวางตนได้สม่าเสมอ อย่างเหมาะสม คือ ไม่ทำตัวดีเด่นเกินกว่า
ผู้อื่นและไม่ด้อยให้ต่ำทรามไปจากหมู่คณะ

หมู่ใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าว หมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้น
ด้วยสามัคคีธรรม....”

(พระราชดำรัส พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ในการเปิดประชุม ประจำปี
พ.ศ.2525 ระหว่างวันที่ 10 – 11 เมษายน 2525)

“.... บ้านเมืองไทยของเราดำรงมั่นคงมาช้านาน เพราะคนไทยมีความพร้อมเพรียงกัน
เข้มแข็ง ถึงจะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบ้างตามกาลตามสมัย ก็เป็นไปตามความปรารถนาของ
พวกเราเอาที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า การทำนุบำรุงบ้านเมืองนั้น เป็นงานส่วนรวมของ
คนทั้งชาติ จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะต้องมีความขัดแย้งเกิดขึ้นบ้าง จะให้ทุกคนทุกฝ่ายมีความ
คิดเห็นสอดคล้องกันตลอดทุก ๆ เรื่องไปย่อมเป็นการผิดวิสัย เพราะฉะนั้นแต่ละฝ่ายแต่ละคนจึงควร
คำนึงถึงจุดประสงค์ร่วมกัน คือ ความเจริญไพบูลย์ของชาติเป็นข้อใหญ่ ทุกฝ่ายชอบที่จะทำใจให้
เที่ยงตรงเป็นกลาง ทำความคิดความเห็นให้กระจ่างแจ่มใส ทำความเข้าใจอันดีในกันและกันให้
เกิดขึ้น แล้วนำความคิดความเห็นของกันและกันนั้น มาพิจารณาเทียบเคียงกันโดยหลักวิชาเหตุผล
ความชอบธรรม และความเมตตาสามัคคี ให้เห็นแจ้งจริง ทุกฝ่ายจะสามารถปรับเปลี่ยนความคิด
และวิธีปฏิบัติให้สอดคล้องเข้ารูปเข้ารอยกันได้ทุกเรื่อง....”

(พระบรมราชโองการ พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2535 เมื่อ
วันที่ 31 ธันวาคม 2534)

“....การฝึกฝนและปลูกฝังความรู้จักเหตุผล ความรู้จักผิดชอบชั่วดี เป็นสิ่งจำเป็นไม่น้อยกว่าการใช้วิชาการ เพราะการรู้จักพิจารณาให้เห็นเหตุเห็นผล ให้ความรู้จักจำแนกสิ่งผิดชอบชั่วดีได้โดยกระจ่าง ย่อมทำให้มองบุคคล มองสิ่งต่าง ๆ ได้ลึกลงไปจนเห็นความจริง....”
(พระราชดำรัส เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2516)

- **พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย**

ความหมายของ พลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า

พลเมือง หมายถึง ชาวเมือง ชาวประเทศ ประชาชน และ

วิถี หมายถึง สาย แนว ทาง ถนน

ประชาธิปไตย เป็นคำที่ประกอบด้วยประชา + อธิปไตย เมื่อ “อธิปไตย” แปลว่า “เป็นใหญ่” ประชาธิปไตยจึงหมายถึง การที่ประชาชนผู้เป็นใหญ่มีอำนาจการตัดสินใจในสังคมชุมชนที่ตนอาศัยผูกพันอยู่

“พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย” จึงหมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่ดี คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรม มีหลักประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต คือ มีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของชุมชน มีความรับผิดชอบในชุมชน ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้เป็นสังคมและประเทศที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1) ด้านสังคม ได้แก่

- (1) การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
- (2) การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า
- (3) การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- (4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละพร้อมช่วยเหลือผู้อื่น
- (5) การเคารพกฎหมายและกติกาต่าง ๆ
- (6) การมีจิตสาธารณะ คือ การรักษาสาธารณสมบัติและการอาสาทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- (1) การประหยัดและอดออมในครอบครัว
- (2) การซื้อสัตย์สุจริตต่ออาชีพที่ทำ
- (3) การพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า
- (4) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- (5) การสร้างงานและสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลก
- (6) การเป็นผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้บริโภคที่มีความพอเพียง

(7) อุตสาหกรรมนั้นเพียรทำงานด้วยความรับผิดชอบและอย่างเต็มกำลังความสามารถ และสติปัญญา

3) ด้านการเมือง ได้แก่

- (1) การเข้ามีส่วนร่วมรับผิดชอบชุมชนสังคม
- (2) การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายที่มีอยู่ในชุมชนสังคม
- (3) การมีความอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและมุ่งแสวงหาการแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- (4) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- (5) การกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม กล้าเสนอตนเองเข้าร่วมกิจกรรมการเมือง

● จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ จริยธรรม ที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี เป็นไปตามหลักคุณธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- 1) ความสามัคคี หมายถึง การยึดมั่นในการอยู่ร่วมกันโดยเคารพกติกาที่ตกลงกัน
- 2) ความกล้าทางจริยธรรม หมายถึง ความกล้าหาญที่จะกระทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้อง เป็นธรรม
- 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การยอมรับผลของการกระทำที่ตนเองเป็นผู้ก่อขึ้นไม่ว่าผลของการกระทำนั้นเป็นผลที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม
- 4) การเสียสละ หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคมโดยรวม
- 5) การตรงต่อเวลา หมายถึง การรักษาเวลาที่ตกลงกันไว้

การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

เมื่อบุคคลปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยแล้ว ควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลอื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยด้วย โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย โดยยึดมั่นและใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมของศาสนาและหลักการของประชาธิปไตย ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง
2. เผยแพร่ อบรม หรือสั่งสอนโน้มน้าวบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้านคนในสังคมให้ใช้หลักประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการบอกกล่าวหรือช่วยประชาสัมพันธ์ โดยวิธีต่าง ๆ เช่น เขียนบทความเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เป็นต้น
4. ชักชวนหรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน
5. เป็นหูเป็นตาให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนคนดี และป้องกันดูแลมิให้คนไม่ดีทำผิดกฎหมายบ้านเมือง

การสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ควรเป็นจิตสำนึกที่บุคคลพึงปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ลูกเสือไทยกายสมารถ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ตระหนักถึงสถานการณ์สุขภาพของตนเองในเรื่องความอ้วน โดยใช้ดัชนีมวลกายเป็นตัวชี้วัด และมีแนวทางในการดูแลตนเอง

2. เนื้อหา/สาระ

ความตระหนักถึงสถานการณ์สุขภาพของตนเองในเรื่องความอ้วน และการปฏิบัติตนให้มีดัชนีมวลกายตามเกณฑ์สุขภาพ จะช่วยให้มีสุขภาพดีแข็งแรง

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เอกสารเรื่อง “อย่างไรเรียกว่า อ้วน”

3.2 พลังงานจากอาหาร

3.3 พลังงานที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม แข่งขันยืนกระโดดไกล
- 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม “ลูกเสือคิดว่าตนเองอ้วนหรือไม่ เพราะอะไร” สุ่มให้ลูกเสือตอบ 2 – 3 คนแล้วนำเข้าสู่กิจกรรม
- 4) ลูกเสือซึ่งนำหน้าวัดส่วนสูง คำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย โดยศึกษาจากเอกสารชื่อ “อย่างไรเรียกว่า อ้วน”
- 5) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง สมาชิกแต่ละคนผลัดกันพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็น
 - ค่าดัชนีมวลกายที่ได้ของตนเองตรงกับที่คิดไว้ตอนแรกหรือไม่ เพราะอะไร
 - ทบทวนการปฏิบัติตนแล้วมีปัจจัยอะไรที่ทำให้ค่าดัชนีมวลกายออกมาเช่นนี้ (ต่ำกว่าเกณฑ์ / อยู่ในเกณฑ์ / สูงกว่าเกณฑ์)
 - ตั้งใจจะปรับพฤติกรรม หรือ ปฏิบัติตน อย่างไรบ้าง
- 6) รวมกอง ผู้กำกับเพิ่มเติมเรื่องการรับประทานอาหาร และการออกกำลังกาย เพื่อควบคุมดัชนีมวลกายให้อยู่ในค่าปกติ และนัดแนะการติดตามผลการปฏิบัติตน ในอีก 3 เดือน
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม แข่งรถโรมัน
- 3) ลูกเสือซึ่งนำหน้าวัดส่วนสูง คำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย เทียบกับเกณฑ์ และค่าเดิมในคาบก่อน
 - 4) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ให้สมาชิกแต่ละคนผลัดกันพูดคุยแลกเปลี่ยนในประเด็น
 - ค่าดัชนีมวลกายเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่
 - ทบทวนการปฏิบัติตนแล้วมีปัจจัยอะไรที่ทำให้ค่าดัชนีมวลกายออกมาเช่นนี้ (เป็น / ไม่เป็นตามที่คาดไว้)
 - การปรับพฤติกรรม หรือ ปฏิบัติตน ใน 3 เดือนที่ผ่านมา มีผลต่อสุขภาพอย่างไรบ้าง
 - 5) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปราย และสรุปในประเด็น “ได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรม และจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร”
 - 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
 - 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ลูกเสือมีพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่ใจปฏิบัติตามคำสั่งผู้กำกับ รับฟังความคิดเห็น เสนอความคิดเห็น การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

5.2 ลูกเสือประเมินสุขภาพตัวเองโดยใช้ดัชนีมวลกายเป็นตัวชี้วัด และปรับปรุงตนเองเพื่อการพัฒนาสุขภาพให้ได้มาตรฐานสภาวะโภชนาการ

ภาคผนวก

1. เกม

- **แข่งขันยิงกระโดดไกล**

ผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละหมู่แข่งขันยิงกระโดดไกล โดยให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนอยู่ที่เส้นเริ่มต้น เมื่อได้สัญญาณจากผู้กำกับให้ลูกเสือทุกคนในหมู่กระโดดไปข้างหน้าให้ได้ระยะไกลที่สุด และเมื่อทำถึงพื้นให้ยืนอยู่กับที่ ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสือหนึ่งนายวัดระยะกระโดดของลูกเสือแต่ละหมู่ แล้วรวมระยะกระโดดของหมู่ ว่าได้ระยะเท่าใด หมู่ใดได้ระยะมากที่สุด เป็นหมู่ชนะ

- **เกมแข่งขันม้าโรมัน**

ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือเลือกสมาชิกที่ตัวใหญ่แข็งแรง 3 คน ยืนเรียงกันคนกลางเป็นม้า อีกสองคนยืนด้านข้างเป็นรถ คนกลางใช้มือสองข้างโอบเอวของคนด้านข้างทั้งสองไว้ สองคนด้านข้างประสานมือตนเองไว้ข้างหลัง และเลือกสมาชิกตัวเล็กสุดเป็นคนบังคับ โดยขึ้นไปยืนบนมือที่ประสานกันไว้ของคนที่ยืนทั้งสองข้าง ใช้มือเกาะบ่าคนกลางไว้ให้แน่น

เมื่อได้ยินสัญญาณให้ทั้ง 3 คน ออกวิ่งพร้อมกันจากจุดเริ่มต้น ไปให้ถึงเส้นชัย หมู่ใดไปถึงก่อนเป็นผู้ชนะ

2. อย่างไรเรียกว่าอ้วน

ความอ้วน คือภาวะที่ร่างกายมีน้ำหนักเกินปกติ และมีการสะสมไขมันมากเกินไปเกินความต้องการของร่างกาย

เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นโรคอ้วน

วิธีที่นิยมในปัจจุบัน คือการคำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย โดยมีสูตรดังนี้

ดัชนีมวลกาย = น้ำหนักตัวเป็นกิโลกรัม (ส่วนสูงเป็นเมตร ยกกำลังสอง) การแปลผล

< 20	นน. น้อยกว่าปกติ
20 – 24.9	นน. ปกติ
25 – 29.9	นน. มากกว่าปกติ
30 – 39.9	โรคอ้วน
> 40	โรคอ้วนขั้นรุนแรง

ตัวอย่าง นายหมู หนัก 60 กิโลกรัม สูง 1 เมตร 50 เซนติเมตร

$$\text{ดัชนีมวลกาย} = \frac{60}{(1.5)^2} = 26.66 \text{ กิโลกรัมต่อตารางเมตร}$$

แสดงว่านายหมูเริ่มมีน้ำหนักมากกว่าปกติแล้ว

ค่าที่น้อยกว่า 20 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ถือว่าผอมไป ควรต้องปรับปรุงภาวะโภชนาการให้ สมดุลย์ และเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของร่างกายเช่นกัน เพราะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อยู่ในวัยที่ ร่างกายกำลังเติบโตและสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การกินอาหารที่สมดุลย์ครบ 5 หมู่ และเพียงพอต่อความ ต้องการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสุขภาพในระยะยาว

ความอ้วนเป็นปัญหาต่อสุขภาพอย่างไร

- เด็กอ้วนมีโอกาasเป็นโรคเช่นเดียวกับผู้ใหญ่อ้วน เพราะความอ้วนมีผลต่อการทำงานของ ฮอร์โมนหลายชนิด เช่นอินซูลิน ซึ่งทำให้เกิดโรคเบาหวาน และยังทำให้เสี่ยงต่อโรคอื่นๆ เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง กรดยูริกในเลือดสูง เป็นต้น

- เด็กอ้วนจะเป็นหนุ่มเป็นสาวเร็วขึ้น แต่หยุดเติบโตเร็วเช่นกัน ในระยะแรกจึงดูว่าโตเร็วกว่า เด็กอื่น แต่ระยะท้ายกลับตัวเร็วกว่าเด็กที่ไม่อ้วน นอกจากนี้การรับน้ำหนักที่มากเกินไป มีผลทำให้ โครงสร้างของกระดูกและข้อผิดปกติโดยเฉพาะกระดูกขาซึ่งทำหน้าที่รับน้ำหนัก เช่น ปวดข้อสะโพก ปวดเข่า ขาโก่ง ฯลฯ

- ปัญหาทางระบบหายใจ เนื่องจากผนังลำตัวหนาทำให้ปอดขยายตัวได้น้อย และช่องทาง เดินหายใจแคบลงจากความอ้วน ทำให้มีอาการหายใจติดขัดในช่วงนอนหลับ กรนเสียงดัง

- ผิวหนังของเด็กอ้วนบริเวณรอยพับ เช่น ซอกคอ หลังคอ รักแร้ ใต้ราวนมและข้อพับจะมี สีสคล้ำ ซึ่งลักษณะที่ผิวหนังนี้จะดีขึ้นเมื่อมีการลดน้ำหนักลง

- ปัญหาดิจใจ เด็กอ้วนมักขาดความมั่นใจ ในรูปร่างและบุคลิกภาพของตนเอง ถูกเพื่อนล้อ อายจนไม่กล้าไปไหน และอาจเกิดปัญหาการเข้ากลุ่มกับเพื่อนตามมา

เริ่มอ้วนแล้วจะทำอย่างไร

1. กินอาหารครบ 5 หมู่ และครบ 3 มื้อ โดยมีสูตรว่า ผักครึ่งหนึ่งและอย่างอื่นครึ่งหนึ่ง ไม่ควรอดอาหาร เพราะเมื่อเกิดความหิวจะทำให้กินมากขึ้น ลดอาหารประเภท แป้ง น้ำตาล และ ไขมัน ที่สำคัญคือกินอาหารเป็นเวลา ไม่กินจุบจิบ งดเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลผสมอยู่ ควรดื่มน้ำสะอาด แทน ปริมาณอาหารที่กินต่อวันเมื่อคำนวณพลังงานที่ได้ควรอยู่ระหว่าง 1,200 – 1,500 แคลอรี ไม่ควร เกินกว่านี้ โดยสามารถคำนวณปริมาณพลังงานที่ได้จากอาหาร จากตารางพลังงานจากอาหาร

2. ออกกำลังกายให้สม่ำเสมอ เช่น เดิน วิ่ง ขี่จักรยาน กระโดดเชือก ว่ายน้ำ เป็นต้น เพื่อเผาผลาญพลังงานและดึงไขมันที่สะสมอยู่ในร่างกายออก โดยสามารถคำนวณพลังงานที่ใช้ไปได้ จากตารางพลังงานที่ใช้ในการออกกำลังกาย ซึ่งทางการแพทย์ คำว่า แคลอรี มักใช้ในความหมายถึง "กิโลแคลอรี"

ผู้ออกกำลังกายควรมีหลักปฏิบัติเพื่อความพอเหมาะพอดี คือ

- ความหนักของการออกกำลังกาย ผู้ออกกำลังกายมีความจำเป็นจะต้องทราบว่า ควรออก กำลังกายเท่าใด จึงจะไม่เป็นอันตราย ต่อร่างกายและได้ผลดีที่สุด โดยปกติเราจะใช้อัตราการเต้น ของหัวใจเป็นตัววัดความหนักของงาน ถ้าเป็นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ อัตราการเต้นของหัวใจ ของผู้ออกกำลังกายควรอยู่ในอัตรา 70–80 % ของอัตราการเต้นของหัวใจสูงสุด โดยอัตราการเต้น

ของหัวใจสูงสุด มีสูตรในการคำนวณดังต่อไปนี้ ซีพีจรสูงสุด = $(220 - \text{อายุปี}) \times (0.7 - 0.8)$ ตัวอย่าง “ต่าย อายุ 30 ปี อัตราการเต้นของหัวใจสูงสุดในการออกกำลังกาย คือ 133 – 152 ครั้ง / นาที”

- ความนานของการออกกำลังกาย ในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแต่ละครั้ง โดยทั่ว ๆ ไป ควรใช้เวลาอย่างน้อย 20 –30 นาที โดยให้อัตราการเต้นของหัวใจคงที่ (ตามการคำนวณ) ไปตลอดเวลานั้น

- ความบ่อยของการออกกำลังกาย ความเหมาะสมในการออกกำลังกายในหนึ่งสัปดาห์นั้น ควรออกกำลังกายไม่น้อยกว่า 3 วัน และไม่เกิน 6 วัน และควรมีวันพักผ่อนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 1 วัน

3. สร้างแรงจูงใจ เช่น ชื่นชมและให้กำลังใจตนเองทุกวัน ที่ปฏิบัติตนได้ตามที่ตั้งใจไว้ ให้ความสำคัญร่วมกัน แขนงชุดสวยๆ หล่อๆ ที่เคยใส่ได้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความพยายามมากขึ้น

พลังงานที่ได้จากอาหาร

อาหาร	แคลอรี	อาหาร	แคลอรี
ส้ม 1 ผล	40	ข้าวต้มมัด 1 คู่	320
ต้มยำกุ้ง	50	ถั่วดำต้มน้ำตาล 1 ถ้วย	340
ผัดผักบุ้งจีน ครึ่งถ้วย	75	ข้าวสวย 1 จาน	350
แกงจืดผักกาดขาว 1 ถ้วย	110	แกงกระหรี่ไก่ 1 ถ้วย	365
ส้มตำ 1 จาน	120	ก๊วยจั๊บน้ำใส 1 ชาม	400
ไข่ลูกเขย 1 ฟอง	160	ผัดซีอิ๊วใสไข่	440
นมจืด 1 กล่อง	160	ข้าวขาหมู	450
กล้วยไข่เชื่อม 2 ลูก	180	ข้าวหมูแดง	500
ข้าวสวย 1 ถ้วย	230	ข้าวมันไก่	600
ข้าวต้มทรงเครื่อง 1 ถ้วย	230	หอยทอดใส่ไข่	650
ลอดช่องน้ำกระทิ 1 ถ้วย	290	ผัดไทย 1 จาน	800

พลังงานที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ

กิจกรรมในเวลา 1 ชั่วโมง	แคลอรีที่ใช้	กิจกรรมในเวลา 1 ชั่วโมง	แคลอรีที่ใช้
นอนหลับ	75	วอลเลย์บอล, เล่นเพื่อสนุก	350
ลงนอน (ไม่หลับ)	85	ขี่จักรยานด้วยความเร็ว 14.4 กม./ชม.	415
นั่งดูโทรทัศน์	107	เทนนิส, เล่นเพื่อสนุก	450
นั่งทำงานใช้สมอง	110	เลื่อยไม้	515
เย็บผ้า	115	ว่ายน้ำด้วยความเร็ว 2.00 กม./ชม.	600
รีดผ้า	150	วอลเลย์บอล, แข่งขัน	600
เดินบนทางราบด้วยความเร็ว 3.2 กม./ชม.	180	เทนนิส, แข่งขัน	600
เดินลงบันได	214	เดินขึ้นบันไดด้วยความเร็ว 3.2 กม./ชม.	640
ซักผ้าด้วยมือ	240	วิ่งบนทางราบด้วยความเร็ว 8.8 กม./ชม.	660
ขี่จักรยานด้วยความเร็ว 8.8 กม./ชม.	240	ขี่จักรยานด้วยความเร็ว 20.0 กม./ชม.	660
ทำสวน	250	กรรเชียงเรือด้วยความเร็ว 5.6 กม./ชม.	660
เดินบนทางราบด้วยความเร็ว 4.8 กม./ชม.	260	ว่ายน้ำด้วยความเร็ว 2.56 กม./ชม.	700
เดินบนทางราบด้วยความเร็ว 5.6 กม./ชม.	300	วิ่งบนทางราบด้วยความเร็ว 12.8 กม./ชม.	825
ว่ายน้ำด้วยความเร็ว 1.12 กม./ชม.	300	ว่ายน้ำด้วยความเร็ว 3.00 กม./ชม.	850
กรรเชียงเรือด้วยความเร็ว 4.0 กม./ชม.	300	กรรเชียงเรือด้วยความเร็ว 17.6 กม./ชม.	970
เดินบนทางราบด้วยความเร็ว 6.4 กม./ชม.	350	วิ่งบนทางราบด้วยความเร็ว 18.2 กม./ชม.	1,390

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ภัยสังคม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

มีแนวทางแก้ปัญหาเมื่อเผชิญภัยสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

2. เนื้อหา/สาระ

ภัยสังคมเกิดขึ้นได้หลากหลายรูปแบบ และไม่ทันตั้งตัว การได้ฝึกคิดหาทางออกในเวลาปกติ จะช่วยให้ลูกเสือได้นำประสบการณ์การแก้ปัญหาไปใช้ได้ เมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ บัตรคำ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมที่ 1

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) เกม แข่งกึ่งกึ่ง

3) ผู้กำกับแจกบัตรคำให้ลูกเสือหมู่ละ 1 ใบ ให้สมาชิกร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อหาคำตอบว่าหากลูกเสือตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น จะแก้ปัญหาอย่างไรและนำเสนอใน กองลูกเสือในรูปแบบบทบาทสมมุติ

- โดนจี้เอาโทรศัพท์มือถือ
- ถูกถ่มองเวลาอาบน้ำ
- ถูกข่มขู่รีดไถเงิน
- ถูกลวนลามทางเพศ

4) รวมกอง นำเสนอผลการอภิปรายที่ละหมู่ ในรูปแบบบทบาทสมมุติ ผู้กำกับนำ อภิปรายให้หมู่อื่น ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น

5) ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปแนวทางแก้ปัญหาเมื่อเผชิญภัยสังคมในรูปแบบต่าง ๆ (1. อย่าเก็บเรื่องเป็นความลับ ต้องแจ้งให้ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ใหญ่ที่ไว้ใจทราบเพื่อช่วย แก้ปัญหา 2. ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อตนเอง 3. ป้องกันไว้ดีกว่าตามแก้ไข)

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี/ประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่และใน กองลูกเสือ

ภาคผนวก

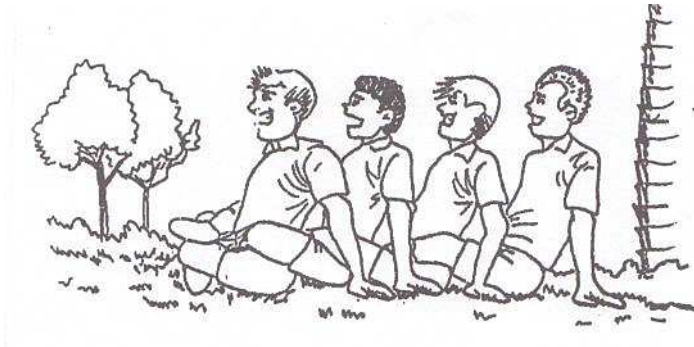
1. เกม

- เกมแข่งกิ้งกือ

1. จัดลูกเสื่อนั่งเป็นรูปแถวตอนหมู่
2. ลูกเสื่อที่นั่งอยู่ข้างหลังใช้ขาทั้งสองข้างเกี่ยวเอวคนข้างหน้า (ตลอดทั้งแถว)
3. เมื่อผู้กำกับให้สัญญาณเริ่มให้ทั้งหมดเคลื่อนไปข้างหน้า โดยใช้มือยกตัวไปพร้อมทั้งให้จังหวะดัง ๆ

กติกา หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนหมู่นั้นชนะ (แถวไม่ขาดจากกัน)

ข้อจำกัด ไม่ควรเล่นบริเวณพื้นดินลื่น ๆ มีหิน กรวด ทราย และควรถอดรองเท้า

บัตรคำ

โดนจี้เอาโทรศัพท์มือถือ

ถูกถ้ามองเวลาอาบน้ำ

ถูกลวนลามทางเพศ

ถูกข่มขู่รีดไถเงิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การใช้เวลาหลังเลิกเรียน **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือใช้เวลาในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เนื้อหา/สาระ

การใช้เวลาอย่างมีค่า

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง “เวลานาที”

3.2 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร่วมร้องเพลง เวลานาที

4.3 หมู่ลูกเสือหนึ่งล้อมวง ให้แต่ละคน นิ่งคิดทบทวนกิจกรรมของตนเองที่ทำในเวลาหลังเลิกเรียนโดยทบทวนว่า หลังเลิกเรียนมีเวลาทั้งหมดกี่ชั่วโมง ใช้เวลาทำอะไรบ้าง แล้วเขียนลงตารางที่ 1 ในใบกิจกรรม

4.4 ลูกเสือแต่ละคนวิเคราะห์ว่า ยังมีสิ่งใดที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ และต้องการเพิ่มเติมเข้าไปอีกบ้างเขียนลงในตารางที่ 2 ในใบกิจกรรม

4.5 นำกิจกรรมที่ต้องการเพิ่มเติมลงไปมาจัดลงตารางเวลาใหม่ โดยตัดกิจกรรมเดิมออกหรือลดเวลาของกิจกรรมเดิมลงบ้าง เขียนลงในตารางที่ 3 ในใบกิจกรรม

4.6 ลูกเสือแต่ละคนผลัดกันพูดแลกเปลี่ยนผลการทบทวนตารางเวลาเดิม และการจัดตารางเวลาใหม่กับสมาชิกในหมู่

4.7 รวมกองผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ /ประโยชน์ เช่น เรื่อง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เวลาหลังเลิกเรียนที่เปลี่ยนไป

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง “เวลานาที”

วันเวลานาที มีราคามากยิ่งกว่าสิ่งใด หากว่าใครไม่เสียดายเวลา
ปล่อยเวลาว่างเลยไปวันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้ เวลาว่างไป โทษใครกัน (ซ้ำ)

2. ใบกิจกรรม

ตารางที่ 1

กิจกรรมที่ทำหลังเลิกเรียน	เวลาที่ใช้
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

ตารางที่ 2

กิจกรรมที่ต้องการทำเพิ่มเติมหลังเลิกเรียน	เวลาที่ใช้
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

ตารางที่ 3

ตารางกิจกรรมที่จัดใหม่	เวลาที่ใช้
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การประหยัด **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือได้มีโอกาสทบทวนตนเองในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์และปรับปรุงตนเอง

2. เนื้อหา/สาระ

การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เกม ปิดตาหาหมู่

4.3 หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ให้แต่ละคนนั่งคิดทบทวนการใช้จ่ายเงินของตนเองในแต่ละวันว่า กินอะไร เป็นเงินเท่าไร และใช้ซื้ออะไรเป็นเงินเท่าไร เขียนรายจ่ายแต่ละวันของตนเองลงตารางที่ 1 ในใบกิจกรรม

4.4 ลูกเสือแต่ละคนวิเคราะห์รายจ่ายแต่ละรายการว่า สิ่งที่ต้องประหยัดได้มีอะไรบ้าง แต่ละวันจะเหลือเงินจำนวนเท่าไร และเงินที่ประหยัดได้จะนำไปใช้ทำอะไร

4.5 ลูกเสือแต่ละคนทำการปรับตารางการใช้จ่ายเงินใหม่ เขียนลงตารางที่ 2 ในใบกิจกรรม

4.6 ลูกเสือแต่ละคนผลัดกันเล่าผลการทบทวนรายจ่ายแบบเดิม และการปรับตารางการใช้จ่ายเงินใหม่โดยลดรายจ่ายในเรื่องใดบ้าง จำนวนเงินที่จะประหยัดได้ และจะใช้เงินนี้ทำอะไร

4.7 รวมกองผู้กำกับนำอภิปราย และสรุป ในประเด็นต่อไปนี้

1) อะไรบ้างที่แต่ละหมู่คิดว่าประหยัดได้มากที่สุด

2) สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันใหม่ กับสมาชิกในหมู่

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม รวมทั้งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่เปลี่ยนไป

ภาคผนวก

1. เกม

- เกมปิดตาหาหมู่

1. แต่ละคนแยกออกจากหมู่ของตน เข้าแถวปะปนกับหมู่อื่นแล้วใช้ผ้าปิดตาตนเองไว้
2. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณให้เล่นได้ ให้ทุกคนหาหมู่ของตนเองให้พบโดยอาจส่งเสียงเรียกหากันเมื่อพบแล้วจับมือกันไว้แล้วนั่งลงให้ครบทุกคน
3. เมื่อการเล่นยุติลง ให้หมู่อื่นๆ กล่าวคำชมเชย ให้แก่หมู่ที่ทำสมาชิกของตนเองได้ครบก่อนหมู่อื่น ผู้กำกับอธิบายถึงประโยชน์ของเกม

2. ใบกิจกรรม

ตารางที่ 1

รายจ่าย	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ตารางที่ 2

รายการที่ปรับใหม่	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สวนสวยด้วยวัสดุเหลือใช้ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์

2. เนื้อหา/สาระ

วัสดุเหลือใช้รวมถึงขยะและของใช้แล้วที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อาจกลายเป็นขยะที่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการจัดการและสร้างมูลค่าเพิ่มในทุกรูปแบบจะช่วยลดปัญหามลพิษได้

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

ภาพการดัดแปลงวัสดุเหลือใช้

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แจกแถว)
- 2) ลูกเสือร่วมกันเพลงดอกบัว
- 3) ผู้กำกับสนทนาในกองลูกเสือ เกี่ยวกับวัสดุเหลือใช้ประเภทขวด แกลลอน ยางรถ พลาสติก ฯลฯ ที่ทิ้งในบ้าน ชุมชนหรือในโรงเรียน ซึ่งมีมากมาย และเป็นที่ย่อยสลายได้ยากมาก
- 4) ผู้กำกับนำภาพการนำวัสดุเหลือใช้ประเภท ขวด แกลลอน ยางรถ พลาสติก ฯลฯ ไปดัดแปลงใช้ประโยชน์ เช่น ดัดแปลงยางรถยนต์เก่าเป็นถังขยะและกระถางต้นไม้ ให้ลูกเสื่อดู
- 5) มอบหมายงานให้ลูกเสือร่วมกันใช้ความคิดสร้างสรรค์ นำวัสดุเหลือใช้ประเภทนี้มาดัดแปลงใช้ประโยชน์ โดยให้หมู่ลูกเสือแข่งขันกันสร้างสวนหย่อมในโรงเรียนหมู่ละ 1 แห่ง
- 6) ให้แต่ละหมู่ส่งตัวแทนหมู่ละ 1 คน มาเป็นกรรมการ และกรรมการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและพิจารณาให้คะแนนแต่ละหมู่ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้คะแนนใน 5 ประเด็น ได้แก่
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด
 - การประหยัด ใช้เงินน้อยที่สุด
 - การใช้ประโยชน์สวนหย่อม
 - ความสวยงาม
- 7) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวางแผน แบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และต้นไม้ มาทำสวนหย่อมนอกเวลา

8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

หมู่ลูกเสือร่วมกันสร้างสวนหย่อมไม้ดอกไม้ประดับหรือพืชผักสวนครัว โดยใช้วัสดุเหลือใช้มาประดับ กระจายจัดตามมุมต่าง ๆ ของโรงเรียน แต่ละหมู่ติดป้ายชื่อสวนหย่อมของหมู่ตน และช่วยกันดูแลให้สวยงามและใช้ประโยชน์ต่อไป(นอกเวลา)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 (ห่างจากครั้งแรก 3 สัปดาห์)

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แยกแถว)

2) เกม – เพลง

3) กรรมการเดินดู ชักถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และประกาศผลในกองลูกเสือ สุ่มถามความรู้สึกลูกเสือต่อกิจกรรม และข้อคิดที่ได้

4) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

หมู่ลูกเสือสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้ดีเยี่ยมทุกหมู่และใช้ประโยชน์ได้จริง
ยั่งยืน

ภาคผนวก

● เพลงดอกบัว

ดอกบัวเอ๋ยดอกบัว นั้นมีอยู่ทั่วทั้งในถิ่นไทย ชูดอกงามอร่ามไป สวยสมถูกใจจริงเจ้า
วนพราวอยู่ในบึง จะเด็ดบัวก็อยู่ไกล สองมือเอื้อมไปเท่าไรก็ไม่ถึง ได้แต่มองจ้องตรึง ฉันทขอฝาก
บึงอำลา ขอลาไปก่อนเอย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เสี่ยง ไม่เสี่ยงรู้ได้อย่างไร

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ สามารถประเมินความเสี่ยงทางเพศในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. เนื้อหา/สาระ

สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอาจนำไปสู่อันตรายที่ไม่คาดคิด โดยเฉพาะภัยทางเพศ ความสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงจะนำไปสู่การรู้เท่าทัน และระมัดระวังตนเองมากขึ้น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ กระดาษปรีฟ ปากกาหัวสักหลาด

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม ชนไก่

3) หมูลูกเสือนั่งล้อมวง วางกระดาษปรีฟ ปากกาหัวสักหลาด ไว้กลางวงแจกหินก้อนเล็ก ๆ ให้คนละ 10 ก้อน

4) ให้ลูกเสือระดมสมองคิดสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อภัยทางเพศให้ได้มากที่สุด ในเวลา 5 นาที เขียนลงกระดาษปรีฟ เรียงลำดับบรรทัดละ 1 ข้อ

5) นายหมู่อ่านสถานการณ์ที่ละข้อ ให้สมาชิกอภิปรายว่าทำไมจึงเสี่ยง จนครบทุกข้อ

6) ลูกเสือแต่ละคนให้คะแนนความเสี่ยง โดยวางก้อนหินของตนลงบนกระดาษตรงหัวข้อที่เลือก ให้นำหน้าความเสี่ยงตามจำนวนก้อนหิน แต่ละคนวางได้แค่ 10 ก้อน

7) นายหมู่นับจำนวนก้อนหิน จัดลำดับสถานการณ์ที่มีก้อนหินมากที่สุดลงมาน้อยสุด จำนวน 5 ข้อ นำผลที่ได้รายงานในกองลูกเสือที่ละหมู่

8) ผู้กำกับรวบรวมสถานการณ์ที่ทุกหมู่รายงาน นำอภิปราย และเพิ่มเติม ดังนี้

- รู้ได้อย่างไรว่าสถานการณ์ใดเป็นสถานการณ์เสี่ยงทางเพศ (เพราะจากสถิติ หรือ การได้ยินรับรู้มา มักจะเกิดเหตุการณ์ ที่เป็นภัยทางเพศ ในสถานการณ์เหล่านี้บ่อย ๆ)

- ผู้กำกับอธิบายว่าสิ่งที่เรากำลังทำอยู่นี้เรียกว่า “เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงทางเพศ” ซึ่งก็คือ สถานการณ์ที่มักเกิดอันตรายหรือความเสี่ยงในเรื่องเพศ ซึ่งแต่ละสถานการณ์ ยังมีความเสี่ยงมากน้อยต่างกัน เราจะมาดูกันในเรื่องต่อไป

9) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี / ประโยชน์

10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม ชนไก่

3) เขียนสถานการณ์เสี่ยงทางเพศที่รวบรวมจากการรายงานในคาบก่อน และเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงที่มีผู้ทำไว้ 5 ข้อ ลงกระดาษปรีฟ ชุดละ 1 แผ่น

4) ผู้กำกับนำอภิปราย และเพิ่มเติม ดังนี้

- ให้กองลูกเสือร่วมกันเปรียบเทียบสถานการณ์เสี่ยงที่เขียนบนกระดาษปรีฟ กับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงในเรื่องเพศที่มีผู้ทำไว้ 5 ข้อ ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร (1. การอยู่สองต่อสอง ในที่ลับตา 2. มีการสัมผัส ถูกเนื้อต้องตัว 3. หญิงแต่งกายล่อแหลม 4. ดูสิ่งยั่วยุ เช่น หนังสือ/วิดีโอโป๊ ฯลฯ 5. มีการใช้สุรา ยาเสพติด) และลูกเสือต้องการปรับลดหรือเพิ่มเติมเกณฑ์ข้อใดบ้าง

- ผู้กำกับดำเนินการปรับลด/เพิ่มเติม ตามผลการอภิปราย และสรุปว่านี่คือเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงตามข้อสรุปของกองลูกเสือ

5) ผู้กำกับอธิบายขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยง 3 ขั้นตอนคือ

- วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ที่เป็นอยู่ว่าเป็นอย่างไร
- เทียบกับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยง
- ถ้าเทียบแล้วเข้าเกณฑ์ว่าเสี่ยงให้เอาตนเองออกจากสถานการณ์ โดยการปฏิเสธ / ปลีกตัวหรือเดินหนีออกจากเหตุการณ์ หรือ ขอความช่วยเหลือถ้าออกจากสถานการณ์ไม่ได้ (ยกตัวอย่างเช่น การมีเพศสัมพันธ์ไม่คาดคิด มักเกิดในสถานการณ์ที่ชายหญิงอยู่ด้วยกันลำพังในที่ลับตา โดยอาจมีการดื่มสุรา การสัมผัสถูกเนื้อต้องตัว เป็นปัจจัยเสริมยั่วยุอารมณ์เพศ ซึ่งมักเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ไม่ได้มีการป้องกัน ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ติดเชื้อเอชไอวี ตั้งครรภ์ ฯลฯ ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ให้ได้ว่า การอยู่ด้วยกันลำพังในที่ลับตา เข้าเกณฑ์ประเมินความเสี่ยง จึงควรหลีกเลี่ยงนำตัวออกจากเหตุการณ์ตั้งแต่แรก เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดตามมา)

6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันทบทวนขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

7) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

● เกม ชนไก่

ลูกเสือทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลม แต่ละคนประสานมือของตัวเองแล้วนั่งยอง ๆ ลงไป สอดแขนไว้ใต้ข้อพับเข่า หนีบแขนทั้งสองข้างไว้ เมื่อได้รับสัญญาณจากผู้กำกับให้ลูกเสือแต่ละคนใช้บริเวณไหล่กระแทกกับลูกเสือคนอื่นให้ล้มลง หากลูกเสือคนใดถูกกระแทกล้มลงให้ออกจากการเล่น เกมจนเหลือลูกเสือคนสุดท้ายถือเป็นผู้ชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 สิ่งดี ๆ ของฉัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือวิเคราะห์ตนเองและนำคุณสมบัติที่ดีและความสามารถพิเศษของตนไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและหมู่คณะ

2. เนื้อหา/สาระ

การรู้จักตนเองเพื่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 กระดาษวาดภาพสัญลักษณ์ของลูกเสือ

3.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบตำแหน่งลูกเสือ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แยกแถว)

4.2 ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม เพื่อนฉัน...คนเก่ง

4.3 ผู้กำกับนำเสนอเนื้อหาเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือ การประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบของนายหมู่ รองนายหมู่ พลธิการและการเลือกหน้าที่ของสมาชิกในหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่

4.4 ผู้กำกับแจกกระดาษวาดภาพให้ลูกเสือแต่ละคนและให้ลูกเสือภายในหมู่วิเคราะห์ศักยภาพตนเองและทำแผ่นปลิววาดภาพสัญลักษณ์บอกความถนัดและความสามารถพิเศษของตนเองที่เหมาะสม

4.5 ลูกเสือประชาสัมพันธ์แนะนำตนเองเพื่อให้สมาชิกเลือกปฏิบัติหน้าที่ภายในหมู่

4.6 เพื่อนในหมู่ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปเลือกผู้ที่ที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งต่างๆในหมู่ลูกเสือโดยทำเป็นแผนภูมิคณะกรรมการผู้นำหมู่ลูกเสือติดบอร์ดไว้

4.7 ผู้กำกับและลูกเสือในกองร่วมกันประกาศคุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือแต่ละหมู่ เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในหน้าที่ที่จะปฏิบัติในหมู่และกองลูกเสือ

4.8 ลูกเสือสรุปและนำเอาความสามารถพิเศษไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและหมู่คณะ

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ เรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในหมู่ลูกเสือเพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับลูกเสือรุ่นน้อง

5. การประเมินผล

1. ลูกเสือรู้คุณสมบัติที่ดีและความสามารถพิเศษของเพื่อน ๆ ได้ร้อยละ 90 ของกลุ่มเพื่อน
2. ลูกเสือภูมิใจและรู้จักจุดเด่นของตนในมุมมองของเพื่อน

ภาคผนวก

● เกม เพื่อนฉัน คนเก่ง

วิธีเล่น

1. ลูกเสือนั่งรอบวง ผู้กำกับและลูกเสือร้องเพลงพร้อมปรบมือให้จังหวะ
2. ผู้กำกับนำฉลากที่เขียนไว้ในกระดาษม้วนเป็นก้อนกลมหรือใส่ในกล่องก็ได้ส่งให้

ลูกเสือในวง

3. ลูกเสือเมื่อรับกล่องฉลากมาแล้วให้ส่งต่อไปให้เพื่อนลูกเสือคนต่อไป
4. ผู้กำกับหยุดร้องเพลงกล่องฉลากอยู่ที่ลูกเสือคนใด ลูกเสือคนนั้นจะต้องบอก

ความสามารถของเพื่อนคนใดคนหนึ่งในกลุ่มหรือในกองว่ามีความสามารถอะไรบ้างที่ผู้อื่นขอความช่วยเหลือได้ เช่น ตอกตะปูแก่ง ร้องเพลง เล่านิทาน เล่นกีตาร์ ดีดขลุ่ย ร้องลูกบิด สเกตภาพ พุดเลียนเสียง ฯลฯ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 บัญชีชีวิต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ทบทวนการดำเนินชีวิตของตนเองเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

2. เนื้อหา/สาระ

การที่คนเราได้มีโอกาสวิเคราะห์และทบทวนการดำเนินชีวิตของตนเองในบรรยากาศที่เหมาะสม จะทำให้ได้เห็นสิ่งที่ควรปรับปรุงและพัฒนาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แจกแถว)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับนำสนทนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว วัยรุ่นมักจะแยกตัวและมีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวน้อยลง

4.4 หมูลูกเสือนั่งล้อมวง ผู้กำกับให้แต่ละคนหลับตา นี้ทบทวนการดำเนินชีวิตของตนเองใน 1 เดือนที่ผ่านมา 2 เรื่อง ต่อไปนี้ แล้วเขียนลงในตารางที่ 1 ในใบงาน

1) สิ่งดี ๆ ที่พ่อ แม่ ทำให้ฉันแม้เพียงเล็กน้อย

2) สิ่งแย่ ๆ ที่ฉันทำกับพ่อแม่โดยไม่ตั้งใจ

4.5 ลูกเสือแต่ละคนวิเคราะห์สิ่งที่ตนเองเขียนลงในตาราง แล้วประเมินตนเองว่า ควรจะปรับปรุงตัวอย่างไร เพื่อตอบสนองความดีของพ่อแม่บ้าง เขียนลงในตารางที่ 2 ในใบกิจกรรม

4.6 ลูกเสือแต่ละคนผลัดกันเล่าผลการทบทวนทั้ง 2 เรื่อง คือการประเมินตนเองและคิดว่าจะปรับปรุงตนเองอย่างไร แลกเปลี่ยนกับสมาชิกในหมู่

4.7 รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายประเด็นต่อไปนี้

- ได้ค้นพบอะไรบ้างที่นำไปสู่การปรับปรุง / เปลี่ยนแปลงตนเอง

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการแลกเปลี่ยนในหมู่เพื่อน

ภาคผนวก

- ใบกิจกรรม

ตารางที่ 1

สิ่งดี ๆ ที่พ่อ แม่ ทำให้ฉัน แม่เพียงเล็กน้อย	สิ่งแย่ ๆ ที่ฉันทำกับพ่อแม่ แม่โดยไม่ตั้งใจ
1.	1.
2.	2.
3.	3.

ตารางที่ 2

สิ่งที่ฉันคิดจะปรับปรุงตนเอง
1.
2.
3.
4.

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 9 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยในเรื่องโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. เนื้อหา/สาระ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะ ตลอดการครองราชย์กว่า 60 ปี เพื่อปวงชนชาวไทย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

เอกสาร “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง สดุดีมหาราชา
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาด้วยคำถาม
 - โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ คืออะไร
 - ทราบไหมว่า จำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปัจจุบันมีประมาณกี่โครงการ
- 4) ผู้กำกับแจกเอกสาร “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” และมอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันสืบค้นข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีความสำคัญต่อประชาชนหมู่มาก และหมู่ลูกเสือมีความสนใจ หมู่ละ 1 โครงการ (ไม่ซ้ำกัน) ส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือครั้งต่อไป ให้เวลารายงานหมู่ละไม่เกิน 8 นาที โดยจะมีการตัดสินว่าหมู่ใดนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจได้ดี และใช้สื่อได้น่าสนใจที่สุด
- 5) หมู่ลูกเสือ วางแผน แบ่งงาน และมอบหมายสมาชิกช่วยกันดำเนินการ โดยตกลงกับหมู่อื่นไม่ให้หัวซ้ำกัน
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือ
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง สยามานุสติ
- 3) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงาน ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถาม เพื่อความเข้าใจจนครบทุกหมู่
- 4) ผู้กำกับนำอภิปราย และสรุป ในประเด็น “ ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน” ผู้กำกับเพิ่มเติมถึงการที่ในหลวงทรงเป็นองค์พระประมุขของลูกเสือไทย และพระนามของพระองค์นี้อยู่ในรายชื่อของลูกเสือโลกที่เป็นบุคคลสำคัญของโลก ทรงเป็นแบบอย่างของการยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ที่ลูกเสือควรจดจำ และนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง สดุดีมหาราชา

ขอเดชะองค์พระประมุขภูมิพล	มิ่งขวัญ ปวงชนประชาชาติไทย
มหาราช ขัตติยะ ภูไทย	ดุจร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา
ขอเดชะองค์สมเด็จพระราชินี	คุณุญ บารมี จักร์เกริกฟ้า
องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาราช	ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี
อ้อองค์พระสยามบรมราชันย์ขวัญหล้า	เปล่งบุญญาสมสง่าบารมี
ผองข้าพระพุทธเจ้า น้อมเกล้าขออัญชูลี	สดุดีมหาราชา สดุดีมหาราชา

● เพลง สยามานุสติ

หากสยามยังอยู่ยั้ง	ยืนยง
เราก้เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ ได้ฤา
เราก้เหมือนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุกตัว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแฮ
เสียชีพไปเสียชื่อ	ชื่อก้องเกียรติงาม

2. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความเป็นมา

พระมหากษัตริย์คุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่งวางราษฎรไทย ในระยะต้นแห่งการเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยสิริราชสมบัตินั้น เป็นพระราชดำริด้านการแพทย์ และงานสังคมสงเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากในระยะต้นรัชกาลนั้นกิจการด้านการแพทย์ของไทย ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร และการบริการสาธารณสุขในชนบทยังมีได้แพร่หลายเช่นในปัจจุบัน

พระราชกรณียกิจช่วงแรกเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493- 2505 จะเป็นการช่วยเหลือบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้า ไม่มีลักษณะเป็นโครงการเต็มรูปแบบอย่างปัจจุบัน เช่น

ในปี พ.ศ. 2496 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ จำนวน 500,000 บาท เพื่อใช้สร้างอาคาร “มหิตลวงศานุสรณ์” ในบริเวณสถานเสาวภา สำหรับใช้ในกิจการทางด้านวิทยาศาสตร์และ ผลิตภัณฑ์ บี ซี จี ป้องกันวัณโรคซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงในเวลานั้น และทรงริเริ่มสร้างภาพยนตร์ ที่รู้จักกันในนามว่า “ภาพยนตร์ส่วนพระองค์” จัดฉายเพื่อหารายได้จากผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล นำมาช่วยเหลือพสกนิกรด้านต่าง ๆ เช่น สร้างตึกวชิราลงกรณ์สภากาชาดไทย อาคารทางการแพทย์โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เป็นต้น

เมื่ออหิวาตกโรคระบาดอย่างรุนแรงในเมืองไทย และต้องใช้ “น้ำเกลือ” เป็นจำนวนมาก ในขณะนั้นการให้น้ำเกลือแก่ผู้ป่วยมีค่าใช้จ่ายสูงมากเพราะต้องสั่งจากต่างประเทศ และน้ำเกลือที่ผลิตได้ในประเทศก็ยังมีขาดคุณภาพ จนกล่าวกันว่า “ใส่ใครไปก็ช็อค” จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้มีการศึกษาวิจัยและค้นคว้าวิธีสร้างเครื่องกลั่นน้ำเกลือใช้เอง จนมีคุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับกันจนถึงปัจจุบันนี้

โครงการแพทย์หลวงพระราชทาน “เรือเวชพาหน์” เป็นหน่วยแพทย์เคลื่อนที่รักษาราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ตามลำน้ำ โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินการมาจนทุกวันนี้

พระราชจริยวัตรเช่นนี้ได้ขยายปรัชญาการสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทยออกไปในวงกว้าง และฝังลึกในจิตใจคนไทยในเรื่องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเห็นได้จากยามที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น คนไทยทั้งหลายจะช่วยเหลือกันบริจาคโดยมิต้องร้องขอแต่อย่างใด

ด้วยความห่วงใยในทุกข์สุขของอาณาประชาราษฎร์ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทยากจนอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ มากกว่าประทับอยู่ในพระราชวังที่กรุงเทพฯ ทั้งนี้เพื่อทรงค้นหาข้อมูลที่แท้จริงจากประชาชนเจ้าหน้าที่ของรัฐประจำพื้นที่ และทรงสังเกตการณ์ สำนวณสภาพทางภูมิศาสตร์ไปพร้อม ๆ กันด้วย ทั้งนี้เพื่อทรงรวบรวมข้อมูลไว้เป็นแนวทางที่จะพระราชทานพระราชดำริในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป

พระราชดำรินี้เป็นโครงการช่วยเหลือประชาชนเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมประมงนำพันธุ์ปลาหมอเทศจากปีนัง ซึ่งได้มาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประมงขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ เข้าไปเลี้ยงในสระน้ำพระที่นั่งอัมพรสถาน จากนั้น

ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2496 จึงพระราชทานพันธุ์ปลาหมอเทศนี้แก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศ
นำไปเผยแพร่ขยายพันธุ์แก่ราษฎรในหมู่บ้านของตน เพื่อจะได้มีอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้น

โครงการพระราชดำรินี้ นับว่าเป็นโครงการพัฒนาชนบทโครงการแรก เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2495
โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรถบลูโตเซอร์ ให้หน่วย
ตำรวจตระเวนชายแดนค่ายนเรศวร ไปสร้างถนนเข้าไปยังบ้านห้วยมงคล ตำบลหินเหล็กไฟ
(ปัจจุบันคือ ตำบลทับใต้) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ราษฎรสามารถสัญจรไปมา
และนำผลผลิตออกมาจำหน่ายยังชุมชนภายนอกได้สะดวกขึ้น จากนั้นในปี พ.ศ. 2496 ได้
พระราชทานพระราชดำริให้สร้างอ่างเก็บน้ำเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อ
บรรเทาความแห้งแล้ง เดือดร้อนของราษฎรและสร้างเสร็จใช้ประโยชน์ได้ในปี พ.ศ. 2506 นับเป็น
โครงการพระราชดำริทางด้านชลประทานแห่งแรกของพระองค์

ประเภท/สาขา ของโครงการในพระราชดำริ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอยู่มากมายหลายสาขา หลายประเภท ในระยะแรก
มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ดังนี้คือ

1. โครงการตามพระราชประสงค์

โครงการซึ่งทรงศึกษาทดลองปฏิบัติเป็นการส่วนพระองค์ ทรงศึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญใน
วงงาน ทรงแสวงหาวิธีการทดลองปฏิบัติ ทรงพัฒนาและส่งเสริมแก้ไขตัดแปลงวิธีการเป็นระยะเวลา
หนึ่ง เพื่อดูแลผลผลิตทั้งในพระราชฐานและนอกพระราชฐาน ซึ่งต้องทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วน
พระองค์ในการดำเนินการทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี ต่อมาเมื่อทรงแน่พระทัยว่าโครงการนั้นๆ
ได้ผลดี เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาลเข้ามารับงานต่อภายหลัง

2. โครงการหลวง

พระองค์ทรงเจาะจงดำเนินการพัฒนาและบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารในบริเวณป่าเขาใน
ภาคเหนือ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ลุ่มภาคกลาง ด้วยเหตุผลที่พื้นที่เหล่านี้เป็นเขตแดนชาวไทยภูเขา
จึงทรงมีโอกาสพัฒนาชาวเขาชาวดอยให้อยู่ดีกินดี ให้เลิกการปลูกฝิ่น เลิกการตัดไม้ทำลายป่า ทำไร่
เลื่อนลอย และเลิกการค้าไม้เถื่อน ของเถื่อน อาวุธยุทโธปกรณ์นอกกฎหมาย ทรงพัฒนาช่วยเหลือให้
ปลูกพืชหมุนเวียนที่มีคุณค่าสูง ขนส่งง่าย ปลูกพืชไร่ และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภค รวมคุณค่าผลผลิต
แล้วให้ได้คุณค่าแทนการปลูกฝิ่น ทั้งๆที่งานของโครงการนี้กินเวลายาวนานกว่าจะเกิดผลได้ ต้องใช้
เวลานานนับสิบปี การดำเนินงานจะยากลำบากสักเพียงใดมิได้ทรงท้อถอย การพัฒนาค่อยๆได้ผลดี
ขึ้นๆ ชาวเขาชาวดอยจึงมีความจงรักภักดี เรียกพระองค์ว่า “พ่อหลวง” และเรียกสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถว่า “แม่หลวง” โครงการของทั้งสองพระองค์จึงเรียกว่า “โครงการหลวง”

3. โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์

โครงการที่พระองค์ได้พระราชทานข้อเสนอแนะและแนวทางพระราชดำริให้เอกชนไป
ดำเนินการ ด้วยกำลังเงิน กำลังปัญญา และกำลังแรงงาน พร้อมทั้งการติดตามผลงานให้ต่อเนื่องโดย
ภาคเอกชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ซึ่งสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดและดำเนินงานตามพระราชดำริ โครงการพจนานุกรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เป็นต้น

4. โครงการตามพระราชดำริ

โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ทรงวางแผนพัฒนา ทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามแนวพระราชดำริ โดยพระองค์เสด็จ ร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร โครงการตามพระราชดำรินี้ในปัจจุบันเรียกว่า“โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” มีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ปัจจุบันมีลักษณะที่เป็นโครงการพัฒนาด้านต่างๆ ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสั้น และระยะเวลายาวที่มากกว่า 5 ปี ขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่เป็นงานด้านวิชาการ เช่น โครงการเพื่อการศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย เป็นต้น

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มีส่วนสำคัญ ในการเสริมแผนงานโครงการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาล ผลของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกจากจะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงเป็นส่วนรวมด้วย ดังนั้นเพื่อการดำเนินงานที่สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเป็นประโยชน์สูงสุดบรรลุผลตามแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้ รัฐบาลจึงได้ตั้งหน่วยงานชื่อว่า “สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)” เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นกรม อยู่ในสายการบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี สำนักงาน กปร. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ตามเสด็จเพื่อรับและประมวลพระราชดำริ สืบค้น ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งพิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4) ปฏิบัติงานเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5) ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การจัดระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับพระราชกระแส หรือตามที่คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมอบหมาย หรือตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ปัจจุบันโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แบ่งออกเป็น 8 ประเภท โดยกระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน กปร. ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525-2551 มีจำนวน 4,404 โครงการ /กิจกรรม แยกตามประเภท และรายภาค ได้ตารางต่อไปนี้

ประเภทโครงการ	จำนวนโครงการ / กิจกรรม
1. การพัฒนาแหล่งน้ำ	1,579 โครงการ / กิจกรรม
2. การเกษตร	536 โครงการ / กิจกรรม
3. สิ่งแวดล้อม	1,039 โครงการ / กิจกรรม
4. ส่งเสริมอาชีพ	343 โครงการ / กิจกรรม
5. สาธารณสุข	49 โครงการ / กิจกรรม
6. คมนาคม	115 โครงการ / กิจกรรม
7.สวัสดิการสังคม	166 โครงการ / กิจกรรม
8. โครงการสำคัญ และอื่นๆ	577 โครงการ / กิจกรรม

ภาค	จำนวนโครงการ / กิจกรรม
กลาง	1,024 โครงการ / กิจกรรม
ตะวันออกเฉียงเหนือ	929 โครงการ / กิจกรรม
เหนือ	1,221 โครงการ / กิจกรรม
ใต้	807 โครงการ / กิจกรรม
ไม่ระบุภาค	343 โครงการ / กิจกรรม
งบบริหาร	80 โครงการ / กิจกรรม
รวม	4,404 โครงการ / กิจกรรม

ตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.โครงการหลวง	2.โครงการเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูง
3.โครงการเกี่ยวกับ การปลูกข้าว	4.โครงการศิลปาชีพพิเศษ
5.โครงการสร้างบ้านเล็กในป่าใหญ่	6.โครงการ ส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
7.โครงการพืชสมุนไพร	8.โครงการปลูก พืช/ผลไม้
9.โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	
10.โครงการส่งเสริมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	
11.โครงการตามพระราชดำริหมู่บ้านสหกรณ์	
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
13.โครงการการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ปฐมชีวิตปราชญ์ชาวบ้าน **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

เรียนรู้ปฐมชีวิตของปราชญ์ชาวบ้านที่คิดค้น นุกเบิก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นตัวอย่างที่ดี และทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

2. เนื้อหา/สาระ :

การเรียนรู้จากปฐมชีวิตของปราชญ์ชาวบ้าน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เพลง เรามาสนุกกัน
- 3) ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือศึกษา / ค้นคว้า ทำปฐมชีวิตของปราชญ์ชาวบ้านที่คิดค้น นุกเบิก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นตัวอย่างที่ดี และทำประโยชน์แก่ส่วนรวม หมู่ละ 1 คนว่ามีวิถีชีวิตอย่างไร คิดค้น นุกเบิกในเรื่องอะไร ต้องผ่านความยากลำบากอะไรมาบ้าง ภูมิปัญญานั้นเป็นประโยชน์อย่างไร แล้วมานำเสนอในกองลูกเสือครั้งต่อไป
- 4) หมู่ลูกเสือวางแผน แบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบไปดำเนินการ
- 5) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นคติ เรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม พรหมวิเศษ
- 3) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ
- 4) ผู้กำกับ นำอภิปรายสรุป ข้อคิดที่ได้และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากปฐมชีวิตของปราชญ์ชาวบ้านที่ละคนจนครบทั้ง 4 คน
- 5) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นคติ เรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต ความเอาใจใส่ต่อการทำกิจกรรม การรายงาน และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เรามาสนุกกัน

ชะชะซ่า..... ประกอบท่าทาง

มาเถิดเรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้น ลุกขึ้นพลันทันที

แล้วเรามาหันหน้ามาหากัน ยกมือไหว้กัน แล้วตบมือสามที (เอ้า 1..2..3)

เสร็จพลัน แล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนา แล้วส่ายเอว 5 ที (เอ้า 1..2...3..4..5)

2. เกม

- เกมพรมิเศษ

วิธีการเล่น

1. ลุกเสื่อแต่ละหมู่มีจำนวนเท่ากัน ขึ้นไปยืนบนฝ้ายางที่เตรียมไว้ ขนาด 2 x 2 เมตร ที่จุดเริ่มต้น
2. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละหมู่เคลื่อนย้ายตัวเองและฝ้ายางที่ยืนเหยียบไว้ไปยังจุดที่กำหนด โดยไม่ให้ตัวออกจากฝืนผ้า
3. หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นฝ่ายชนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 คู่ครองในฝัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เห็นคุณค่าของความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

2. เนื้อหา/สาระ

คุณสมบัติสำคัญที่ควรพิจารณาในการเลือกคู่ครอง

3 สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

กระดาษแผ่นเล็ก กระดาษป๊อปปี้ ปากกาหัวสีกหลายด ปากกา

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกมปิดตาเดินทาง
- 3) ผู้กำกับชวนสนทนาเกี่ยวกับละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำ ถึงพฤติกรรมต่างๆ ของตัวละคร และร่วมกันวิจารณ์พฤติกรรมของตัวละครที่ตนเองพบเห็น
- 4) หมู่ลูกเสือหนึ่งล้อมวง แต่ละคนเขียนคุณสมบัติของตนเองที่แสดงความเป็นสุภาพบุรุษหรือสุภาพสตรีที่เพศตรงข้ามจะตัดสินใจเลือกมาเป็นคู่ครองในอนาคตคนละ 3 ข้อ ลงกระดาษแผ่นเล็ก แผ่นละ 1 คุณสมบัติ
- 5) เขียนคุณสมบัติของเพศตรงข้ามที่ตนเองจะตัดสินใจเลือกเป็นคู่ครองในอนาคต คนละ 3 ข้อลงกระดาษแผ่นเล็กแผ่นละ 1 คุณสมบัติ
- 6) นำไปจัดแยกประเภทคุณสมบัติสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี โดยไม่ใช้เสียง
- 7) นายหมู่เลือกมาเพศละ 4 คุณสมบัติที่มีผู้เขียนมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ
- 8) ร่วมกันวิเคราะห์ความหมาย และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงแต่ละคุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีที่เพศตรงข้ามต้องการเป็นคู่ครอง
- 9) สรุปผลกิจกรรมรายงานในกองลูกเสือคาบต่อไป
- 10) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 11) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง

- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับนำอภิปราย รวบรวม และสรุปคุณสมบัติของทั้งสองเพศเขียนลงกระดาษปรีฟ
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายให้เลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดเหลือเพศละ 3 ข้อ ให้กองลูกเสือโหวตว่าจะตัดคุณสมบัติข้อใดออกไป
- 5) ถ้ามข้อมติที่ได้จากกิจกรรมและการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (ในคุณสมบัติที่ดีทั้งหมด เมื่อพิจารณาอย่างถ่องแท้ จะพบว่ามีคุณสมบัติที่สำคัญมากน้อยต่างกัน)
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

• เกมปิดตาเดินทาง

วิธีเล่น

1. ลูกเสือเข้าแถวตอนนายหมู่อยู่หัวแถว รองนายหมู่อยู่ถัดจากนายหมู่ นำเชือกผูกเอวนายหมู่และลูกหมู่ทุกคนไม่ให้หลุดจากกัน
2. นำผ้าปิดตานายหมู่ และรองนายหมู่
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ลูกเสือพากันเดินโดยมีนายหมู่นำหน้า และให้ลูกหมู่จับเอวต่อๆ กันไปและห้ามลูกหมู่บอกเส้นทางนายหมู่โดยการพูด แต่ให้ใช้สัญญาณอย่างอื่นแทน
4. หากหมู่ใดผิดกติกาให้ออกจากการแข่งขันหรือมาเริ่มเดินใหม่ หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวคำชมเชย(เยล)ให้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ยกย่องคนดี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือแสดงการยกย่องคนดี เผยแพร่เกียรติคุณของคนดีในสังคม

2. เนื้อหา/สาระ

การยกย่องและให้เกียรติกับผู้ที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างของความเป็นคุณธรรมจริยธรรม

3. สื่อ/วัสดุ อุปกรณ์ แผนภูมิเพลง “เบิกบานใจ”

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เพลง เบิกบานใจ

4.3 ผู้กำกับ นำสนทนาเกี่ยวกับ “กิจกรรมยกย่องคนดี” และให้ลูกเสือนำเสนอชื่อลูกเสือในกองลูกเสือของตนที่พบเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ในบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นทั้งในครอบครัวในชุมชน ในโรงเรียน และในกองลูกเสือ ได้อย่างน่ายกย่อง

4.4 ลูกเสือในกองร่วมกันวิเคราะห์เพื่อนลูกเสือที่มีคุณสมบัติและนำเสนอชื่อเพื่อให้สมาชิกในกองได้พิจารณา

4.5 ลูกเสือร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์คุณสมบัติของลูกเสือที่ถูกนำเสนอชื่อ

4.6 กองลูกเสือร่วมกันสรุปรายชื่อลูกเสือ รายงานต่อผู้กำกับ เพื่อยกย่องในระดับโรงเรียน และพิจารณาคุณสมบัติตามเกณฑ์ในการขอรับเหรียญลูกเสือสดุดี

4.7 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันแสดงความยินดีกับลูกเสือที่ได้รับการคัดเลือก

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติเรื่องคุณธรรมจริยธรรม

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ลูกเสือยอมรับเพื่อนที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ที่ควรยกย่องเป็นคนดี

ภาคผนวก

● เพลงเบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกัน ขึ้นชื่อวันทุกคนเบิกบาน
ต่างคนยิ้มส่องผองใส สุขใจเสียเป็นหน้าหนา เพิ่มไมตรีรอยยิ้มนี้มีคุณค่า
หมั่นขยันทุกวันเวลา ยิ้มกันดีกว่าสดชื่นรื่นรมย์

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 อย่างนี้ต้องปฏิเสธ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ มีทักษะปฏิเสธการชวนของเพื่อน โดยเพื่อนไม่โกรธ
2. เนื้อหา/สาระ ทักษะปฏิเสธ เป็นการสื่อสารที่จำเป็น สำหรับใช้ปฏิเสธเพื่อนที่ชวนไปมีกิจกรรมที่เสี่ยงต่างๆโดยเพื่อนไม่โกรธ เพราะการปฏิเสธไม่สำเร็จมักเกิดจากกลัวเพื่อนจะโกรธ
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 กระดาษแผ่นเล็ก กระดาษปรู๊ฟ ปากกา ปากกาสีกัลลาด
3.2 ใบความรู้ “ ทักษะการปฏิเสธ”

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม ทิศอะไร
- 3) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ระดมสมองว่า เคยถูกชวนไปทำอะไรบ้าง ในชีวิตประจำวัน ให้เขียนลงกระดาษแผ่นเล็ก แผ่นละ 1 กิจกรรม เขียนให้ได้มากที่สุด ในเวลา 3 นาที
- 4) นำกิจกรรมที่เขียนไว้มาจัดแยกประเภทเป็น 3 ประเภท คือ ทำได้ ไม่ควรทำ และ ไม่แน่ใจ ตามความเห็นของหมู่ลูกเสือ
- 5) เลือกกิจกรรมที่ไม่ควรทำ หมู่ละ 1 อย่าง ให้แต่ละหมู่เล่นบทบาทสมมุติ ปฏิเสธการชวนโดยเพื่อนไม่โกรธ นำเสนอในกองลูกเสือ
- 6) ลูกเสือแต่ละหมู่เล่นบทบาทสมมุติ เมื่อแต่ละหมู่เล่นจบ ผู้กำกับให้กองลูกเสือโหวตว่า ลูกเสือหมู่นี้จะ “ปฏิเสธได้สำเร็จหรือไม่” จนครบทุกหมู่
- 7) ผู้กำกับแจกใบความรู้เรื่องทักษะปฏิเสธ ให้แต่ละหมู่ไปศึกษา
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ผู้กำกับให้ลูกเสือร่วมกันทบทวนใบความรู้เรื่อง “ทักษะการปฏิเสธ” โดยผู้กำกับช่วยเพิ่มเติม และอธิบายข้อสงสัย
- 4) มอบหมายให้แต่ละหมู่เล่นบทบาทสมมุติ ปฏิเสธการชวนในสถานการณ์เดิม แต่ใช้ขั้นตอนการปฏิเสธตามใบความรู้ แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ
- 5) ลูกเสือแต่ละหมู่เล่นบทบาทสมมุติ หลังการนำเสนอของแต่ละหมู่ ผู้กำกับให้กองลูกเสือร่วมกันประเมินว่า “ครบขั้นตอนทักษะการปฏิเสธหรือไม่” ถ้าไม่ครบ ขาดขั้นตอนใด

- 6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปขั้นตอนทักษะการปฏิเสฐ และเพิ่มเติมเรื่องการทำทางออกเมื่อถูกเข้าชี้
- 7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี / ประโยชน์
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก การแสดงความคิดเห็น และประเมินความถูกต้องของขั้นตอนการทำทักษะปฏิเสฐ

1. เกม

ภาคผนวก

• เกมทิสอะไร

วิธีเล่นเกมปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึกยืนห่างกัน ทุกคนเตรียมหันไปตามทิศที่ผู้สั่ง
- 2) เมื่อได้ยินผู้สั่งเรียกชื่อทิศใดทุกคนต้องหันไปทางทิศนั้นๆ เช่น “ทิศเหนือ” ทุกคนต้องหันไปทางทิศเหนือ ใครหันผิดต้องออกจากการเล่น ผู้สั่งจะเรียกชื่อทิศซ้ำกันก็ได้ หรือเปลี่ยนชื่อทิศใดก็ได้
- 3) หลังจากการเลิกเล่นแล้ว หมู่ใดมีคนเหลือมากกว่าหมู่อื่นเป็นหมู่ชนะ ให้หมู่อื่นกล่าวคำชมเชย (เยล) ให้ ผู้กำกับอธิบายถึงประโยชน์ของเกม

2. ใบความรู้ทักษะปฏิเสฐ

การปฏิเสฐเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพและยอมรับการปฏิเสฐจะสำเร็จได้นั้น ผู้ปฏิเสฐต้องมีความตั้งใจชัดเจนที่จะปฏิเสฐ

ขั้นตอนการปฏิเสฐ

- 1) อ้าความรู้สึกประกอบเหตุผล เพราะความรู้สึกโต้แย้งได้ยากกว่าการใช้เหตุผล
 - 2) ปฏิเสฐชัดเจน
 - 3) ถามความเห็นเป็นการรักษาน้ำใจผู้ชวน
 - 4) ขอขอบคุณเมื่อเขายอมรับ
- ถ้าผู้ชวนคือไม่เลิก เช่น เข้าชี้, สบประมาท, ยกเหตุผลหวานล่อม, ปลอบหรือรับรองว่าไม่มีปัญหา หรือ แม้กระทั่งข่มขู่ ฯลฯ ไม่ควรหวั่นไหว ควรหาทางออกด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้

- 1) ปฏิเสฐซ้ำ แล้วรีบลาจากไป
- 2) ผัดผ่อน แล้วรีบลาจากไป
- 3) ต่อรองหาทางเลือกอื่นที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย

จุดอ่อนที่ทำให้มักปฏิเสฐไม่สำเร็จ

- 1) ปากบอกปฏิเสฐ แต่ใจไม่ปฏิเสฐแท้จริง เลยใจอ่อนปฏิเสฐไม่สำเร็จ
- 2) ใช้เหตุผลเป็นข้ออ้าง ผู้ชวนเลยเอาเหตุผลอื่นมาหักล้างทำให้ปฏิเสฐไม่สำเร็จ
- 3) ไม่ออกจากสถานการณ์ อยู่ให้เขาตีไปเรื่อย ๆ ก็เลยปฏิเสฐไม่สำเร็จจนได้
- 4) เกรงใจโดยเฉพาะกับผู้อาวุโสสูงกว่า เลยทำให้ไม่รักษาสิทธิในการปฏิเสฐของตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ฉันทไม้อบถูกล้อ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีทักษะในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา/สาระ

การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 เกม บนน้ำบนบก , สามัคคีล่ำเลียง
- 3.2 เอกสารกรณีศึกษา นางฟ้ากับซาตาน
- 3.3 ใบความรู้ การควบคุมอารมณ์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม แข่งเรือ
- 3) ผู้กำกับชวนสนทนาเรื่องการแสดงออกของลูกเสือเมื่อเกิดอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ลูกเสือแสดงความคิดเห็นในเรื่องการแสดงอารมณ์ของตนเอง
- 5) ผู้กำกับขออาสาสมัครลูกเสืออ่านกรณีศึกษา “นางฟ้ากับซาตาน”
- 6) ผู้กำกับตั้งคำถามในกองลูกเสือ ในประเด็น “คิดว่าพิมจะรู้สึกอย่างไร” โดยสุ่มให้ตอบ 2-3 คน
- 7) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปรายประเด็น “ถ้าลูกเสือเป็นพิมจะจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นและสถานการณ์ตรงหน้าอย่างไร” และนำเสนอโดยการเล่นบทบาทสมมุติในกองลูกเสือ
- 8) ลูกเสือแต่ละหมู่ เล่นบทบาทสมมุติ ผู้กำกับนำอภิปราย ถามความเห็นจากกองลูกเสือ ว่าวิธีการของหมู่ใดน่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด
- 9) ผู้กำกับแจกใบความรู้ เรื่องทักษะการจัดการอารมณ์ และการสื่อสารทางบวกให้ลูกเสือศึกษาเพื่อทำกิจกรรมครั้งต่อไป
- 10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม สามัคคีล่ำเลียง

3) ผู้กำกับทบทวนใบความรู้ บรรยายและตอบข้อซักถามเรื่องทักษะการจัดการอารมณ์ และทักษะการสื่อสารทางบวก

4) มอบหมายให้กลุ่มลูกเสือร่วมกันคิดวิธีจัดการอารมณ์และสถานการณ์ตรงหน้าของพืชมใหม่ ตามขั้นตอนทักษะการจัดการอารมณ์ และการสื่อสารทางบวก ในใบความรู้ นำเสนอ โดยการเล่นบทบาทสมมติในกองลูกเสือ

5) หลังการนำเสนอของแต่ละหมู่ ผู้กำกับให้กองลูกเสือร่วมกันประเมินว่า “ถูกต้องและครบขั้นตอนทักษะการจัดการอารมณ์ และสื่อสารทางบวกหรือไม่” และควรปรับแก้อย่างไร

6) ผู้กำกับและกองลูกเสือร่วมกันสรุปขั้นตอนการจัดการกับอารมณ์ การสื่อสารทางบวก สรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

7) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ สังเกต การแสดงออกทางอารมณ์ในหมู่เพื่อน

ภาคผนวก

1. เกม

● เกม บนหน้าบยก

ให้ลูกเสือทุกคนยืนเป็นแถวหรือวงกลมก็ได้ ทุกคนยืนห่างกันประมาณ 1 ฟุต เมื่อผู้กำกับสั่งว่า “บนบก” ทุกคนต้องยืนนิ่ง จะไหวตัวหรือย่อเข่าเล็กน้อยก็ไม่ได้ถ้าผู้กำกับสั่งว่า “บนน้ำ” ให้ทุกคนกระโดดไปข้างหน้า หากใครทำผิดหรือทำช้าต้องออกจากการเล่น ที่เหลือเล่นต่อไปจนกว่าจะเหลือคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

● เกมสามัคคีลำเสียง

วิธีเล่นเกม

1. กำหนดเส้นเริ่มต้นและเส้นชัย

2. ให้ลูกเสือยืนเป็นคู่ ๆ หันหน้าเข้าหากัน ใช้หมวกลูกเสือคู่ละหนึ่งใบ โดยให้ทั้งคู่หันหน้าผากชนกันแล้วนำหมวกมาวางบนหน้าผาก ดันหมวกไว้ไม่ให้หมวกตก

3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มแข่งขันให้ทั้งคู่วิ่งไปให้ถึงเส้นชัยโดยไม่ให้หมวกหล่น ห้ามใช้มือจับหมวกคู่ไหนถึงที่หมายก่อนคู่ไหนชนะ เกมนี้ต้องช่วยกันทั้งสองคนมิฉะนั้นหมวกจะตก

2. กรณีศึกษา เรื่อง นางฟ้ากับซาตาน

“พิมเป็นคนผิวคล้ำ เกศเป็นคนผิวขาวและสวย มักมีคำล้อเลียนเสมอว่า ใครอยากขาให้ไป อยู่ใกล้พิม แล้วจะขาทันตาเห็น พิมน้อยใจและแอบไปร้องไห้อยู่เสมอ”

3. ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์ และการสื่อสารทางบวก

ในแต่ละขณะคนเราจะมีอารมณ์ได้แบบเดียว ดังนั้นถ้าเรานำอารมณ์ที่สงบมาแทนที่อารมณ์ทางลบได้ อารมณ์ทางลบก็จะเบาบางลง

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์ทางลบ มี 2 ขั้นตอน คือ

1. ตั้งสติและควบคุมอารมณ์ วิธีที่ทำงานง่าย ๆ ได้แก่

● หายใจเข้าออกยาว ๆ มีวิธีฝึกดังนี้

1) สูดลมหายใจเข้าลึก ๆ ซ้ำ ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

2) กลั้นหายใจ 1 วินาที

3) ค่อย ๆ หายใจออกยาว ๆ ซ้ำ ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

● นับเลขเบรคอารมณ์ โดยนับเลขในใจซ้ำ ๆ 1.....2.....3.....4.....5.....6.....

2. สื่อสารทางบวก ด้วยท่าที่สงบ ไม่ก้าวร้าว โดยใช้หลักการสื่อสารเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง 3

ขั้นตอน

1) บอกความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิด เช่น “ไม่ชอบเลย ฉันอายุมากที่เธอมาล้อฉันแบบนี้”

2) บอกความต้องการของเรา เช่น “ขอร้องละ เลิกล้อฉันซะที”

3) ถามความเห็นเขา เช่น “ได้ไหม” “เธอทำได้ไหม”

เช่น กรณีโกรธเพราะถูกเพื่อนแกล้ง / ล้อ

● เราไม่สนุกด้วยเลย เลิกแกล้ง/ล้อ เราได้ไหม

● เราไม่ชอบการเล่นแรง ๆ แบบนี้ เราขอไม่เล่นแล้วนะ (แล้วเดินออกจากเหตุการณ์)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 คิดอย่างไรไม่เป็นทุกข์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ เพื่อให้ลูกเสือฝึกทักษะการคิดเชิงบวก

2. เนื้อหา/สาระ

การคิดเชิงบวกเป็นการวิเคราะห์หาสิ่งดี ๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การฝึกคิดเชิงบวกจะช่วยให้มองโลกในแง่ดี มีความหวัง และหาทางออกจากปัญหาได้ง่ายขึ้น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 กรณีศึกษาเรื่อง “นางฟ้ากับซาตาน”

3.2 กระดาษปรีฟ ปากกาหัวสั๊กหลอด

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง ยิ้ม

4.3 ผู้กำกับขออาสาสมัครลูกเสืออ่านกรณีศึกษา “นางฟ้ากับซาตาน”

4.4 ผู้กำกับตั้งคำถามในกองลูกเสือ ให้ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็น และสรุปดังนี้

- คิดว่าพิมจะรู้สึกอย่างไร

- ความรู้สึกเช่นนี้มาจากความคิดอย่างไร

4.5 ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันคิดว่า ในสถานการณ์เช่นนี้ พิมควรจะคิดอย่างไร จึงจะไม่เป็นทุกข์ แต่ละหมู่ ระดมสมองให้ได้มากที่สุดในเวลา 5 นาที แล้วเขียนลงกระดาษปรีฟ

4.6 นายหมู่นำความคิดทุกข้อมาโหวต ว่าความคิดข้อใดจะทำให้เกิดอารมณ์ทางบวก มากกว่ากัน โดยให้สมาชิกเลือกได้คนละ 2 ข้อ แล้วรวมคะแนนเรียงลำดับคะแนนมากที่สุดและรองลงมา

4.7 ส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือที่ละหมู่ จนครบ

4.8 ผู้กำกับถามข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ การคิดในเชิงบวกทำให้จิตใจเบิกบาน

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการคิดวิเคราะห์การใช้เหตุผล ความคิดความรู้สึกในการปรับเปลี่ยนมุมมอง

ภาคผนวก

1. เพลงยิ้ม

ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม ยิ้มมาในตาหวานชื่น ยิ้มนิตชีวิตยั่งยืน สดชื่นอรุณอาษาหน้าอง

สดชื่นอรุณยามัวร์ มายิ้มกันหนอพวกเรา

2. กรณีศึกษา เรื่อง นางฟ้ากับซาตาน

พิมเป็นคนผิวคล้ำ เกศเป็นคนผิวขาวและสวย มักมีคำล้อเลียนเสมอว่า ใครอยากขาให้ไป อยู่ใกล้พิมแล้วจะขาทันตาเห็น พิมน้อยใจและแอบไปร้องให้อยู่เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 เสียหายเพราะอะไร

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือมีจิตสำนึกในการรักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ

2. เนื้อหา/สาระ : การสำรวจ/สอดแนม ความเสียหายของสาธารณสมบัติที่เกิดจากสาเหตุใด เพื่อหาทางป้องกัน แก้ไข การแสดงออกถึงความรักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน / ชาติ ลูกเสือสามารถทำได้โดยการร่วมมือกันรับผิดชอบ ดูแล และส่งเสริมใช้ประโยชน์

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : แผนภูมิเพลง อยุรยาเมืองเก๋ , คีบบางระจัน , ใต้ร่มธงไทย

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เพลง
- 3) ผู้กำกับสนทนาเรื่องสาธารณสมบัติในชุมชนของลูกเสือมีอะไรบ้าง ปัจจุบันมีสภาพอย่างไร
- 4) ลูกเสือนำเสนอชื่อสถานที่ สภาพของสาธารณสมบัติในชุมชนของตนเอง
- 5) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันเลือกสาธารณสมบัติในแต่ละชุมชน หมู่ละ 1 แห่งเช่น วัด หอกระจายข่าว ที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน ห้องสมุด สถานที่ท่องเที่ยว ประปา อนามัย สวนสาธารณะ ฯลฯ เพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานในการช่วยเหลือกันดูแลรักษา
- 6) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสร้างแบบสำรวจข้อมูลสาธารณะสมบัติตามที่หมู่ลูกเสือเลือกหัวข้อ - ชื่อสถานที่ ที่ตั้ง
- สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน
- ผู้ดูแล หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- ข้อเสนอแนะในการดูแล/ ปรับปรุง/การส่งเสริมเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์
- 7) ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะหมู่ลูกเสือวางแผนการร่วมกันในการปฏิบัติงาน
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคดี การมีจิตสำนึกในการรักษาสมบัติของชาติเหมือนเป็นของตนเอง
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
- ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือออกสำรวจข้อมูลตามแบบสำรวจและรายงานในชั่วโมงต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เพลง
- 3) ผู้กำกับสนทนาทบทวนกิจกรรมที่มอบหมายเรื่องการสำรวจข้อมูลตามแบบสำรวจ

- 4) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผลการสำรวจ นำเสนอข้อเสนอแนะในการดูแล/ ปรับปรุง/ การส่งเสริมเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์
- 5) ลูกเสือในกองให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- 6) ลูกเสือแต่ละหมู่จัดทำแผนการจัดกิจกรรมปฏิบัติงาน
 - รายการการดูแล รักษา ปรับปรุง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
 - การประสานงานกับผู้ดูแล ผู้รับผิดชอบสถานที่
 - กำหนดวันเวลาปฏิบัติกิจกรรม
 - ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติกิจกรรม
 - ลงมือปฏิบัติงานตามแผน
 - สรุปผลรายงาน
- 7) ผู้กำกับมอบหมายให้ลูกเสื่อดำเนินกิจกรรมตามแผน
- 8) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก) - ผู้กำกับนัดหมาย ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามแผนและเตรียมสรุปการปฏิบัติงานในชั่วโมงต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงปลุกใจ
- 3) ผู้กำกับสนทนาทบทวนกิจกรรมที่มอบหมายการปฏิบัติงานของลูกเสือแต่ละหมู่
- 4) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมตามแผน
 - การร่วมมือของลูกเสือในการปฏิบัติงาน
 - ผลการปฏิบัติงาน ความสำเร็จ
 - ปัญหาอุปสรรค
- 5) ผู้กำกับให้คำชมเชยและชวนลูกเสือดคิดหลังกิจกรรม
 - ลูกเสารู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมที่ทำ
 - ลูกเสือได้เรียนรู้อะไรบ้าง
 - ชุมชนและประเทศชาติจะเป็นอย่างไรถ้าเยาวชนช่วยกันทำกิจกรรมเช่นนี้มากๆ
 ลูกเสือร่วมกันอภิปรายข้อคิดและสรุปความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน
- 6) ผู้กำกับให้คำชมเชยและเสนอแนะลูกเสือเขียนคำขวัญเชิญชวนให้ทุกคนช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติของชาตินำเพื่อประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับนัดหมายลูกเสือเขียนคำขวัญเชิญชวนให้ทุกคนช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติของชาติ (นอกเวลา)

5. การประเมินผล

ลูกเสือมีจิตสาธารณะ มีโครงการดูแลสาธารณสมบัติของโรงเรียน/ชุมชนอย่างน้อย 1 โครงการ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงอยุธยาเมืองเก่า

อยุธยาเมืองเก่าของเราแต่ก่อน จิตใจอาวรณ์มาแล้วสู่กันฟัง
อยุธยาแต่ก่อนนี่ยังเป็นดั่งเมืองทอง ของพี่น้องเผ่าพงศ์ไทย
เดี๋ยวนี้ซึเป็นเมืองเก่า ชาวไทยแสนเศร้าถูกข้าศึกกรุกราน
ชาวไทยทุกคนหัวใจร้าวราน ข้าศึกเผาผลาญแหล่งราญวอดวาย
เราชนชั้นหลังมองแล้วเศร้าใจ อนุสรณ์เตือนให้ชาวไทยจงมัน
สมัครสานร่วมใจสามัคคี คงจะไม่มีใครกล้าร้าวชาติไทย

- เพลงศึกบางระจัน

ศึกบางระจันจำ ให้มั่นพี่น้องชาติไทย เกียรติประวัติสร้างไว้แต่ชนชาติไทยรุ่นหลัง
แม้ชีวิตยอมอุทิศราชาติอับปราง เลือดไทยต้องมาไหลหลังท้าวผินแผ่นดินไทย
ไทยคงเป็นไทยมิใช่ชาติเป็นเชลย ไทยมิเคยถอยร่นชนชาติศัตรู
บางระจันแม้สิ้นอาวุธจะสู้ สองดาบฟาดฟันศัตรูสู้จนชีพตนมลาย
ตัวตายดีกว่าชาติตาย เพียงเลือดหยาดสุดท้ายขอให้ไทยคงอยู่
แดนทองของไทยมิใช่ศัตรู แม้นใครรุกรานต้องสู้เพื่อกู้แหลมถิ่นไทยงาม

- ใต้ร่มธงไทย

ใต้ร่มธงไทย ร่มเย็นเหมือนดั่งอยู่ในร่มโพธิ์ร่มไทร ที่มีกิ่งใบแน่นหนา
ชาติไทยใหญ่หลวงแตกกระจัดกระจาย ถูกแบ่งแยกย้ายไปอยู่หลายสาขา
เชิญพวกพ้องพี่น้องมาพร้อมกัน เชิญอยู่ใต้ร่มธงไทย
เลือดเนื้อเผ่าไทยนี้ควรจะมีสมานฉันท์ เหมือนน้องพี่เลือดเนื้อเรามีสายเดียวเกี่ยวพัน
ใต้ร่มธงไทยร่มเหมือนดั่งโพธิ์ไทร ใต้ร่มธงไทยเย็นเหมือนใต้แสงจันทร์

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ความรุนแรง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความรุนแรง

2. เนื้อหา/สาระ

เด็กที่มีนิสัยชอบใช้หรือนิยมความรุนแรง เป็นเพราะได้รับประสบการณ์ในเรื่องความรุนแรง บ่มเพาะและปลูกฝังเป็นเวลายาวนาน จนชินชาเห็นความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ไม่รู้สึกว่าเป็นสิ่งผิด ไม่ยั้งยั้งั้งใจ และกระทำความรุนแรงโดยเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อต่าง ๆ ตลอดจนค่านิยม และพฤติกรรมที่มีในกลุ่มเพื่อน ล้วนมีอิทธิพลชักนำไปสู่ความรุนแรงได้ ความตระหนักในเรื่องนี้จะช่วยให้หลีกเลี่ยงการรับสื่อต่าง ๆ รวมทั้งค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 บัตรคำ สถานการณ์ความรุนแรง 4 ชุด

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แจกแถว)
- 2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกมกระชับข่าว
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาด้วยคำถาม “ในชีวิตประจำวันลูกเสือเคยพบพฤติกรรมอะไรบ้างที่คิดว่าเป็นความรุนแรง” ให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ 1 – 2 คน แล้วนำเข้าสู่งิจกรรม
- 4) ผู้กำกับให้ลูกเสือนั่งตามหมู่ของตนเอง แจกชุดบัตรคำให้หมู่ละ 1 ชุด
- 5) นายหมู่อ่านบัตรคำที่ละใบพร้อมอภิปรายและหาข้อสรุปเพื่อรายงานในกลุ่มใหญ่ ในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงาน
 - สถานการณ์ในบัตรคำมีแนวโน้มจะเกิดอะไรตามมาได้บ้าง
 - เรียงลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ในบัตรคำตามความเห็นของหมู่ จากรุนแรงมากที่สุดไปหารุนแรงน้อยที่สุด
- 6) ตัวแทนหมู่รายงานที่ละหมู่จนครบ
- 7) ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมว่าความรุนแรงมีได้หลายระดับ ตั้งแต่น้อยที่สุดคือความรุนแรงในจินตนาการเช่น เกม การ์ตูน → ความรุนแรงทางใจ เช่น การนอกใจ → ความรุนแรงทางคำพูด เช่น ดูด่าว่า → ความรุนแรงทางกายซึ่งรุนแรงที่สุด เช่น การทำร้ายร่างกาย

8) ผู้กำกับนำอภิปรายในกอง และสรุป ในประเด็น “สรุปความหมายของความรุนแรงตามความเข้าใจของลูกเสือ” และ “ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรมนี้”

9) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงชาติ สวดมนต์ ตรวจ แยกแถว)

2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกมแข่งเรือ

3) หม้อลูกเสือหนึ่งล้อมวง ผู้กำกับแจกใบความรู้เรื่อง “ความรุนแรง” ให้ร่วมกันอภิปรายประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

หมู่ที่ 1 เหตุใดบางคนจึงมีนิสัยชอบใช้ความรุนแรง มีปัจจัยอะไรที่ทำให้เป็นเช่นนั้น

หมู่ที่ 2 จากคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ คิดว่าลูกเสือควรมีท่าทีต่อการใช้ความรุนแรงอย่างไร

หมู่ที่ 3 และ 4 ท่านคิดว่าในโรงเรียนมีปัญหาความรุนแรงอะไรบ้าง ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะลดปัญหาความรุนแรงในโรงเรียนอย่างไร

4) ตัวแทนหม้อลูกเสือรายงานที่ละประเด็น ผู้กำกับนำอภิปราย เพิ่มเติม และสรุป

5) ผู้กำกับขอให้กองลูกเสือร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในโรงเรียนให้เป็นรูปธรรมในโอกาสต่อไป

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ลูกเสือได้เข้าร่วมกิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษาอย่างตั้งใจ มุ่งมั่น และมีเหตุผล

5.1 ลูกเสือมีความคิดสร้างสรรค์ในการอภิปรายเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน

ภาคผนวก

1. เกม

- **กระซิบข่าว**

1. แบ่งลูกเสือออกเป็น 4 แถวเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละแถวหนึ่งเป็นแถวตอน คนหน้าห่างจากจุดที่กำหนดไว้ประมาณ 1 เมตร
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ คนแรกรีบวิ่งไปอ่านข้อความในกระดานที่ผู้กำกับเขียนเตรียมไว้จนจำได้ แล้ววิ่งกลับมากระซิบคนที่สอง คนที่สองกระซิบต่อๆ ไปจนถึงคนสุดท้ายรีบวิ่งมาเขียนหรือบอกกับผู้กำกับ
4. แถวใดส่งข่าวได้เร็วและถูกต้องที่สุดเป็นผู้ชนะ

- **เกมแข่งเรือ**

1. หมู่ลูกเสือยืนเข้าแถวตอน ห่างกันประมาณ 1 เมตร
2. คนแรกเอามือเท้าสะเอว คนต่อ ๆ ไป เอามือจับที่เอวของคนข้างหน้า แล้วนั่งยอง ๆ
3. การเคลื่อนที่ให้ก้าวไปที่ละเท้าหรือจะกระโดดไปพร้อม ๆ กันก็ได้ แต่มือต้องไม่หลุดจากกัน
4. เมื่อได้ยินสัญญาณให้แต่ละแถวเคลื่อนที่ไปข้างหน้ายังจุดหมาย
5. แถวใดถึงจุดหมายก่อนเป็นผู้ชนะ

บัตรคำ...หมู่ที่ 1

นกเล่าเรื่องส่วนตัวของตายให้จุ่มฟัง
โดยบอกให้เก็บเป็นความลับ จุ่มนำเรื่องของตายไป
เล่าต่อจนรู้กันทั้งห้อง

มดปากแห้วและเพดานโหว่แต่กำเหนิด
แม้จะผ่าตัดแก้ไขแล้ว แต่ก็ยังพูดไม่ชัด
ถูกเพื่อนล้อเลียนอยู่เสมอ ๆ

วิชัยอยู่กับลุงซีเหล้า เวลาลุงเมาเหล้ามักจะโมโหร้าย
ทุบตีและทำโทษวิชัยอย่างรุนแรง เป็นประจำ

เอกชอบเล่นเกมที่มีความรุนแรงมาก ๆ
และติดเกมออนไลน์อย่างมาก มักหนีเรียน
ไปเล่นเกมบ่อย ๆ

บัตรคำ...หมู่ที่ 2

หนึ่งกับสองเป็นฝาแฝดกัน ชอบดูหนังและ
เล่นเกมบู้ ล้างผลาญทั้งคู่ เขามีปิ่นเด็กเล่น
คนละครบอกรอเอาไว้เล่นไต่ยั้งกัน

มะลิมีพ่อแม่ที่ทะเลาะตบตี
ทำร้ายร่างกายกันให้เห็นเป็นประจำ

หนุ่มพหมันกับเพื่อนในกลุ่มว่าจะหลอก
ให้ห้อยรักแล้วหักอกให้ดู

ข้าวดัง!!...พ่อแม่ชาวเกาหลีคู่หนึ่งถูกตำรวจจับข้อหาละเลย
ลูกอายุ 3 เดือนจนขาดอาหารเสียชีวิต เพราะทั้งคู่ติดเกม
จนไม่สนใจลูก ป้อนนมให้แค่วันละครึ่งเดียว

บัตรคำ... หมู่ที่ 3

โตขึ้นวุฒียากเป็นหัวหน้าแก๊งอันธพาล
เพราะเคยเห็นพ่อถูกซ้อม จะได้ปกป้องพ่อได้

ก้องไม่ยอมมาโรงเรียน
เพราะถูกเด็กโตกว่าข่มขู่รีดไถเงิน

hariถูกแซวอยู่เสมอเวลาเดินผ่าน
วินมอเตอร์ไซค์ปากซอยเข้าบ้าน
เธอได้แต่ก้มหน้าก้มตารีบเดินให้เร็วที่สุด

อ้วนแอบขโมยมือถือเพื่อนไปขาย
เพื่อเอาเงินไปเล่นเกม

บัตรคำ...หมู่ที่ 4

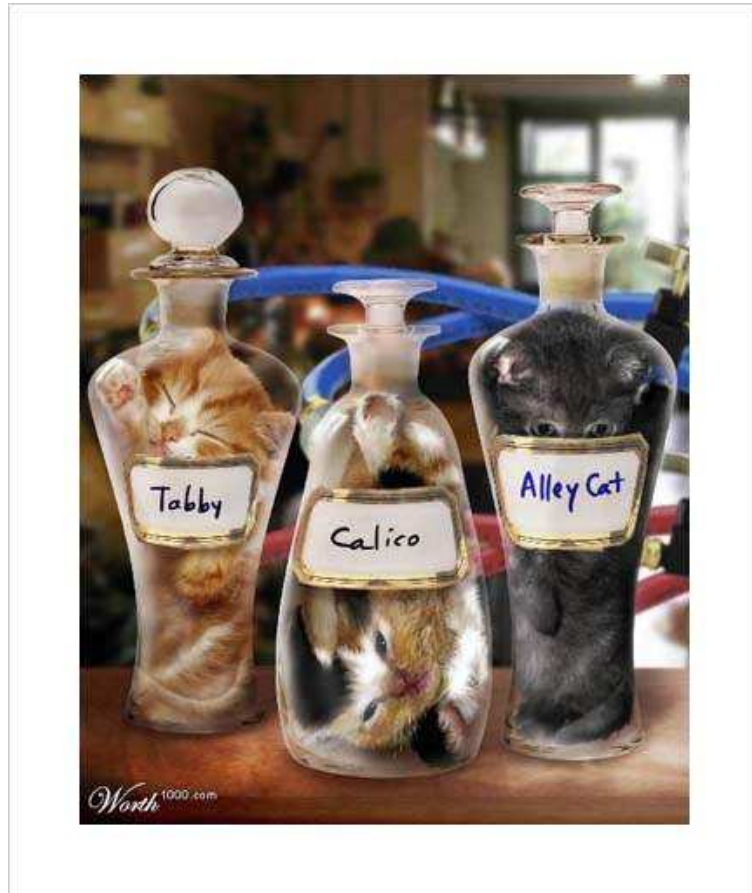
เสรีชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่นแนวโหด เขาเคยเห็นภาพการทำ
บอนไซแมวในขวด ตอนนี้อยากลองทำดูบ้าง
(เป็นการทรมานสัตว์โดยจับลูกแมวใส่เข้าไปในขวดแก้ว)

วาดอิจฉาน้ำที่มีกระโปรงสวย ๆ ใส่
จึงแอบเอากรรไกรไปตัดขาดเป็นริ้ว ๆ โดยหน้าไม่รู้

มันชอบไปเข้ากลุ่มกับเด็กที่โตกว่า เขาหัดตีหมเหล็ก สับบุหรื
ออกเที่ยวกลางคืน และพูดจาหยาบค้าย ตามคนในกลุ่ม
เพราะมันทำให้เขาดู “แมน” ขึ้น

สัมผัสได้ว่าผู้ชายที่ยืนข้างหลัง
แอบถ่ายรูปไว้ใส่กระโปรงเธอ ขณะขึ้นบันไดเลื่อน

ภาพการบอไซแมว

● ไบความรู้เรื่อง “ความรุนแรง”

ความรุนแรง หมายถึง การทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน คำว่าชีวิตนี้หมายรวมถึงทั้งร่างกาย จิตใจ และศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่

ระดับของความรุนแรง มีได้หลายระดับ ตั้งแต่น้อยที่สุดคือความรุนแรงในจินตนาการเช่น เกม การ์ตูน ภาพยนตร์ → ความรุนแรงทางใจ เช่น การนอกใจ การทำร้ายจิตใจด้วยคำพูดหรือการกระทำ → ความรุนแรงทางคำพูด เช่น การดู คำว่า การล้อปมด้อยให้อับอาย → ความรุนแรงทางกาย ซึ่งรุนแรงที่สุด เช่น การทำร้ายร่างกาย การทอดทิ้งเด็กที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

ความขัดแย้งกับความรุนแรง

ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมชาติของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ การแลกเปลี่ยนและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง จึงเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง จัดเป็นการแก้ไขความขัดแย้งแบบสร้างสรรค์

ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องธรรมชาติ และไม่ใช่ความขัดแย้ง แต่มีการใช้ความรุนแรงมาแก้ไขความขัดแย้ง ด้วยอารมณ์และความคิดความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความขัดแย้งที่มากขึ้นกว่าเดิม

พึงระลึกเสมอว่าความขัดแย้งสามารถแก้ไขได้ โดยไม่ต้องใช้ความรุนแรง

ความรุนแรงในโรงเรียน

เด็กย่อมมีการแก่งแย่งและหยอกล้อกันเป็นเรื่องธรรมดา แต่ต้องมีขอบเขตระหว่างความสนุกและความทุกข์ของผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพื่อน

การสำรวจปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน โดยการสุ่มทั่วประเทศ กับเด็กประถมศึกษาระดับปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3,047 คน ในปี 2549 พบว่า เด็ก 40% ถูกรังแกถึงเดือนละ 2-3 ครั้ง การรังแกกันเกิดมากที่สุดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และลดลงตามระดับชั้นที่สูงขึ้น พฤติกรรมที่พบได้แก่ การล้อเลียน ทำร้ายจิตใจด้วยวาจา เหยียดหยามเชื้อชาติ ผิวพรรณ และการคุกคามทางเพศ บางแห่งยังพบวัยรุ่น อันธพาลหรือคนเมา ไร้อิทธิพลหรือใช้วาจาที่ไม่เหมาะสมกับเด็กอีกด้วย

การสำรวจนี้สะท้อนว่า ความรุนแรงในโรงเรียนเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข เพราะเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงตั้งแต่ช่วงต้นของชีวิต จะเติบโตด้วยความไม่มั่นคง เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่สมบูรณ์และสิ่งสำคัญที่สุดคือ อาจทำให้เด็กคนนั้นกลายเป็นผู้กระทำความรุนแรงเสียเอง

ทำไมเด็กบางคนจึงนิยมใช้ความรุนแรง

เด็กที่ได้รับประสบการณ์ความรุนแรง บ่มเพาะและปลูกฝังเป็นเวลายาวนานจนชินชา จะเห็นความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ไม่รู้สึกว่าเป็นสิ่งผิด ไม่ยับยั้งชั่งใจ ไม่ควบคุมตัวเอง ปล่อยให้อารมณ์รุนแรงชักนำให้กระทำความรุนแรง โดยเลียนแบบพฤติกรรมตามประสบการณ์ที่มี ตัวอย่างประสบการณ์ความรุนแรงในเด็ก ได้แก่

- เด็กในครอบครัวแตกแยกที่พ่อแม่ทะเลาะทำร้ายร่างกายกันให้เด็กเห็นเป็นประจำ
- เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ขาดแคลน ถูกทำร้ายร่างกาย ทำโทษรุนแรงเป็นประจำ จะรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการ ขาดความรัก รักคนอื่นไม่เป็น ไม่ผูกพันกับใคร
- เด็กที่ได้เห็น รับรู้ เรื่องราวการใช้ความรุนแรงจากตัวอย่างในสังคม เกม การ์ตูนและสื่อต่างๆ อยู่เป็นประจำ เช่น ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ ข่าวหนังสือพิมพ์ ข่าวโทรทัศน์ เกมกด เกมวิดีโอ เกมออนไลน์ หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น
- เด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์ไม่มั่นคง อ่อนไหวง่าย อาจถูกชักจูง และเลียนแบบกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมรุนแรง เพื่อต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน
- เด็กที่มีพื้นฐานอารมณ์รุนแรง ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อย ตามใจ ทำอะไรตามอารมณ์และสิ่งเร้าที่เข้ามา โดยไม่เคยฝึกการควบคุมตนเอง ไม่ยับยั้งชั่งใจ อาจก่อความรุนแรงโดยไม่ยั้งคิดได้
- การตีตราและแสพสารเสพติด ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจ และนำไปสู่การใช้ความรุนแรงได้
- เด็กที่ถูกเพื่อนแกล้ง รังแก ล้อเลียน เกิดความรู้สึกโกรธ อับอายและเก็บกดเป็นเวลานาน อาจระเบิดอารมณ์โกรธแค้นออกมา เป็นการกระทำความรุนแรงต่อคนอื่นได้ หรือใช้ความรุนแรงเพื่อปกป้องตนเอง
- การแอบถ่ายคลิปเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น แล้วไปเปิดเผย ประจาน หรือใช้ข่มขู่เพื่อทรัพย์สิน
- การนินทา การใส่ร้าย ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง

สื่อกับความรุนแรง

ครัวเรือนไทยมีโทรทัศน์ ร้อยละ 96 โทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงมากในการชักนำความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสังคม ข่าวสารทางโทรทัศน์เป็น "ข่าวร้าย" ถึง ร้อยละ 71 ในขณะที่เรื่องดีๆ ที่ชวนให้มีความหวัง มีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น "ข่าวร้ายฟรีข่าวดีต้องจ้าง"

- เด็กไทยอายุต่ำกว่า 5 ปี ชมภาพความรุนแรง เช่น ตีกัน ฆ่ากันทั้งจากข่าวและละครหรือโฆษณาวันละ 501 ครั้ง

- เด็กๆ ทั่วไปใช้เวลาเรียนหนังสือในโรงเรียนปีละ 900 - 1,000 ชั่วโมง ในขณะที่ใช้เวลาดูโทรทัศน์ ปีละ 1,000 - 1,200 ชั่วโมง

สื่อจึงเป็นแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่สำคัญที่สุด เพราะเด็กและเยาวชนยังขาดประสบการณ์ และวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระที่สื่อนำเสนออย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและเบื้องหลังของสื่อ จึงยอมรับสิ่งที่สื่อเสนอโดยไม่มีข้อสงสัย และคิดเองว่าสิ่งที่สื่อเสนอนั้นถูกต้องเหมาะสม **สื่อจึงมีผลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้ที่ไม่รู้เท่าทัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ**

การแก้ปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน

ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพราะอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด

- พ่อแม่จำเป็นต้องเรียนรู้ และเข้าใจความต้องการของลูกในแต่ละช่วงวัย เพื่อรับรู้ถึงอารมณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับลูก

- ให้เวลาทำกิจกรรม ใช้เวลาว่างอยู่กับลูก เช่น ทำอาหารหรือเล่นกีฬา เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศของครอบครัวมีสุขแสดงออกถึงความรักความอบอุ่น ให้การอบรมและสร้างวินัยให้กับลูกอย่างเหมาะสมเพื่อลูกจะไม่ต้องพึ่งพาสิ่งเร้าภายนอก เช่น เพื่อน เกม หรือสื่ออื่นๆ อันจะซึมซับให้เกิดความรุนแรงตามมา

- การกระทำที่เป็นความรุนแรงมักมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่วัยเด็กเล็ก การปลูกฝังให้มีจิตใจอ่อนโยน มีเมตตาต่อสัตว์ เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาความรุนแรงลงได้

- วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก ไม่มั่วสุมสิ่งเสพติดหรือหมกมุ่นอบายมุข

- แก้ไขความขัดแย้งในครอบครัวอย่างสันติ ไม่ทะเลาะด่าทอหรือตบตีกัน เมื่อลูกรับรู้เป็นประจำจนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา ก็จะลอกเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว

- ไม่ลงโทษ หรือใช้วิธีที่รุนแรงแบบไร้เหตุผล ควรใช้วิธีการพูดคุย แลกเปลี่ยน ตั้งกติการ่วมกันกับลูกแทน

- ไม่ตามใจลูกมากเกินไป จะทำให้เด็กเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง ชี้น้อยใจ ทำให้ปัญหาเล็ก ๆ กลายเป็นเรื่องใหญ่โต

- ให้คำปรึกษา หรือเปิดโอกาสให้ลูกได้ระบายความทุกข์ที่อยู่ในใจ ให้กำลังใจกับลูกเมื่อลูกทำผิด เมื่อเกิดปัญหาลูกจะได้กล้าบอก เพื่อช่วยกันหาทางออก

- สอนลูกเสมอว่า ไม่ควรเอาปมด้อยของเพื่อนมาล้อเลียน เพราะจะทำให้เพื่อนเสียใจ ตรงกันข้ามควรเห็นใจและเป็นกำลังใจให้กับเพื่อน

โรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะ “ครู” ผู้เป็นพ่อแม่คนที่สอง ที่สำคัญก็คือครอบครัวต้องมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน

- ต้องให้ความรัก ความเข้าใจต่อเด็ก ๆ ทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ

- มีความรู้ความเข้าใจต่อเด็กในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกัน

- รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล ให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่จำเป็น ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ปัญหความรุนแรงที่เกิดกับเด็ก

- เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดของเด็ก ให้เด็กมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

- ไม่ใช้ความรุนแรงต่อเด็กทั้งในประเด็น “วิธีการ” และ “สาเหตุ” ของ การลงโทษ

- สอดส่องดูแลเด็กภายในโรงเรียนตามจุดต่างๆ และเดินตรวจตราตามรอบโรงเรียน เพื่อป้องกันและลดปัญหาเด็กรังแกกัน

นักเรียน เป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในการแก้ปัญหา เพราะทั้งครอบครัวและโรงเรียนต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการนำมาตรการทุกอย่างมาใช้ต้องเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

- ตระหนักถึงผลเสียของการแก่งแย่งและหยอกล้อกันจนเกินขอบเขต และมีวิธีการสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหา
- รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ทำในสิ่งที่แม้ตัวเราเองก็ไม่ชอบ เช่น ไม่ล้อจุดอ่อนและปมด้อยของเพื่อน ไม่แก่งแย่งเพื่อน หรือเล่นจนเกินขอบเขตของความสนุกสนาน
- รู้จักเลือกรับสื่อที่เหมาะสม ไม่กระตุ้นความรุนแรง
- รู้เท่าทันและหลีกเลี่ยงคำนิยมและพฤติกรรมที่นำไปสู่ความรุนแรง

หาก ทุกฝ่ายร่วมมือกัน สร้างความเข้าใจกับอารมณ์ ความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นก็จะค่อยๆ ลดลงและหายไปในที่สุด...

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สารสำคัญของ การลูกเสือ	1. พระบรมราโชวาท พระราช มรดก	2	
	หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและ กิจกรรมกลางแจ้ง			
	หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี	2. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	2	ทักษะชีวิต
		3. สารปนเปื้อนในอาหาร	1	
	หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย	4. อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์	2	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	5. ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า	2	ทักษะชีวิต
		6. การจัดการเวลา	2	ทักษะชีวิต
7. การประหยัด		1	ทักษะชีวิต	
หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วม แก่ไขทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม				
ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	8. ลวนลามทางเพศ	1	ทักษะชีวิต
		หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	9. สิ่งดี ๆ ในตัวฉัน	2
		10. เรื่องเล่าเร้าพลัง	2	ทักษะชีวิต
		11. เป้าหมายชีวิต	2	ทักษะชีวิต
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	12. พระมหากษัตริย์คุณของ บวรพมหากษัตริย์ไทย	1	
		หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถี ไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	13. วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลี	1
	หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	14. สุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรีใน ดวงใจ	2	ทักษะชีวิต
		15. การช่วยเหลือผู้อื่น	1	ทักษะชีวิต
	หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพ และการสื่อสาร	16. สัมพันธภาพชาย – หญิง	1	ทักษะชีวิต
		17. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต
		18. การแสดงความชื่นชม และ การให้กำลังใจ	1	ทักษะชีวิต

ด้านการพัฒนา	ชื่อหน่วยกิจกรรม	แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	หมายเหตุ
ด้านสัมพันธภาพกับชุมชนสังคม	หน่วยที่ 13 จิตอาสา / บริการ	19. เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ	2	
	หน่วยที่ 14 รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ			
	หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม			
รวม 4 ด้าน	รวม 11 หน่วย	รวม 19 แผนการจัดกิจกรรม	29	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 1 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พระบรมราโชวาท พระราชมรดก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีความตระหนักในอุดมคติการเป็นลูกเสือที่มีเกียรติ

2. เนื้อหา/สาระ

2.1 ประวัติลูกเสือโลก

2.2 ประวัติลูกเสือไทย

- ลูกเสือกองแรกของไทย
- การกำหนดวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ
- บทพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 6 ที่เกี่ยวกับลูกเสือ
- ประวัติศาสตร์ลูกเสือไทย

2.3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

2.4 ประเภทของลูกเสือไทย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

1. เพลงวชิราวุธรำลึก เพลงราชสดุดี
2. เรื่องสั้น ลูกเสือผล เดชมนี
3. เอกสารความรู้เรื่อง ประวัติลูกเสือโลก และ ประวัติลูกเสือไทย

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลงวชิราวุธรำลึก
- 3) ผู้กำกับสนทนาสอบถามถึงความหมายของคำว่า Scout
 - S คือ ความจริง (Sincerity)
 - C คือ ความสุภาพอ่อนโยน (Courtesy)
 - O คือ การเชื่อฟัง (Obedience)
 - U คือ ความเป็นใจเดียวกัน (Unity)
 - T คือ ความประหยัด (Thrifty)

4) ผู้กำกับแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือทบทวนความรู้เกี่ยวกับ ประวัติลูกเสือโลก ประวัติลูกเสือไทย ลูกเสือกองแรกของไทย วันสถาปนาลูกเสือ พระราชนิพนธ์ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ และประเภทของลูกเสือไทย แล้วจัดทำเป็นแผนผังมโนทัศน์ ให้มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ เข้าใจง่าย

- 5) ตัวแทนหมู่รายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับช่วยเพิ่มเติมและสรุปสาระสำคัญและข้อคิดที่ได้
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์เรื่อง ลูกเสือผล เดชมณี
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)
นัดหมายลูกเสือ ให้ศึกษา แปลความหมายและเจตนาของพระบรมราโชวาท ที่เป็นพระราชมรดกให้กับการลูกเสือไทย เพื่ออภิปรายและขยายกิจกรรมในชั่วโมงต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร้องเพลง ราชสดุดี
- 3) ผู้กำกับสนทนาถามความคิดเห็นของลูกเสือต่อคำกล่าวและบทพระราชนิพนธ์ดังนี้
“มีผู้กล่าวว่าบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เป็นแบบการสั่งสอนลูกเสือและเป็นหัวใจสำคัญของลูกเสือ” เช่น พระนิพนธ์สร้อยเพลง ลายพระหัตถ์ที่ว่า
ข้าไม่ต้องการตำราที่เดินได้ฯ และลูกเสือบไซเสือสัตว์ไพร ลูกเสือมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวนี้ และบทพระราชนิพนธ์ทั้ง 3 บทนี้ ให้ร่วมกันคิดอภิปรายและค้นหาคำตอบและเหตุผล
- 4) ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมาเสนอความคิดเห็นประกอบเหตุผลและข้อคิดจากพระราชนิพนธ์ดังกล่าว
- 5) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิดกิจกรรม โครงการหรืองานที่สอดคล้องกับพระราชนิพนธ์ดังกล่าว และลูกเสือจะมีวิธีปฏิบัติอย่างไรจึงจะแสดงออกถึงอุดมคติต่อการลูกเสือในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เช่น - นำคำสอนไปสอนหรืออธิบายให้รุ่นน้องได้เรียนรู้
- จัดกิจกรรมสุภาพบุรุษผู้มีเกียรติ (สุภาพบุรุษกองลูกเสือ)
- รณรงค์ให้คนไทย ชุมชนทำความดี รักชาติ ซื่อสัตย์สุจริต
ฯลฯ
- 6) นำกิจกรรม/โครงการ/งานที่กำหนดไปปฏิบัติจริงให้ปรากฏผลแล้วรายงานกองลูกเสือทราบ
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย เลิกแถว)

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงวชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าประชา พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณเทอดบูชา มาเถิดลูกเสือสร้างความดี	ก่อกำเนิดลูกเสือมาข้าเลื่อมใส เทอดเกียรติพระองค์ไว้ด้วยภักดี ปฎิญญารักภักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทยตั้งใจปอง
--	---

- เพลงถวายราชสดุดี

ข้าลูกเสือ เชื้อไทย ใจเคารพ พระบาท มงกุฎเกล้า จอมเมาลี ทรงอุตสาห์ อบรม บ่มนิสัย ทรงสั่งสอน สรรพกิจ วิทยา ดั่งดวงจัน... ทราทิตย์ ประสิทธิ์แสง พระคุณนี้ จะสถิต สนิทใน	ขอน้อมนพ บาทบงส์ พระทรงศรี ทรงปราณี ก่อเกิด ลูกเสือมา ให้มีใจ รักชาติ ศาสนา เป็นอาภา ผ่องพุทธ วุฒิไกร กระจ่างแจ้ง แจ่มภพ สบสมัย ดวงหทัย ทวยราษฎร์ ไม่คลายเอย
---	---

2. เรื่องสั้น เรื่องลูกเสือผล เดชมณี

เมื่อ พ.ศ. 2514 ณ ตำบลบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เย็นวันหนึ่งลูกเสือผล เดชมณี พายเรือกลับจากโรงเรียน ขณะพายเรือมาตามลำคลองนั้น มีเรือของเด็กหญิงสำลี พายอยู่ข้างหน้า ทันใดนั้นมีเรือหางยาววิ่งสวนทางมาด้วยความเร็วสูง พุ่งเข้าชนเรือของเด็กหญิงสำลีอย่างแรง เรือขาดกลางลำ ส่วนเด็กหญิงสำลีจมน้ำหายไป ลูกเสือผล เดชมณี เห็นดังนั้นจึงถอดเสื้อผ้าและกระโดดลงจากเรือดำน้ำลงไปค้นหาจนพบแล้วลากขึ้นฝั่งและทำการผายปอด จนเด็กหญิงสำลีฟื้นจากการสลบ ส่วนเรือหางยาวลำนั้นถูกชาวบ้านสกัดจับไว้ได้และนำส่งตำรวจเพื่อดำเนินคดี ความนี้ได้ทราบถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันจึงโปรดเกล้าฯ ให้เบิกตัว ลูกเสือผล เดชมณี เข้าเฝ้า ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2514 ณ สยามสุภะลาศัย และพระราชทานเหรียญลูกเสือสรรเสริญ ชั้นที่ 3 ให้แก่ลูกเสือผล เดชมณี

นิทานเรื่องนี้ให้คติสอนใจว่า การที่ได้ช่วยชีวิตของคนอื่น ย่อมได้รับการสรรเสริญ

3. บทพระราชนิพนธ์

ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง เดี่ยวเชิญเหินคำกรำไป เขาจะเห็นแก้หน้าคำชื่อ ไหนจะต้องเหน้อยยากลำบากกาย	คงต้องบังคับขับไล่ ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย จะหนีถึงพงศ์พันธุ์นี้หอย่าหมาย ไหนจะอายุทั่วทั้งโลกา
--	---

“ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้
ที่ข้าอยากได้นั้นคือ เยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษ
ซื่อสัตย์ สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี

ลูกเสือบไซเสือสัตว์ไพร ใจกล้ามีใจกล้าอาธรรม ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร	เรายืมชื่อมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน เช่นเสืออรรณู สัญชาติชนคนพาล กล้ากอร์ปกิจการแห่งชาติประเทศเขตตน
---	--

4. ประวัติลูกเสือ

- ประวัติลูกเสือโลก

ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ (Lord Baden Powell : B.P.)

การลูกเสือ ได้อุบัติขึ้นเป็นแห่งแรกของโลก โดยลอร์ดเบเดน โพเอลล์ (Lord Baden Powell : B.P.) ที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ.2450 (ค.ศ. 1907) สืบเนื่องจากการรบกับพวกบัวร์ ในการรักษาเมืองมาฟิง ที่อาฟริกาใต้ในปี พ.ศ.2442 ซึ่งบี พี ได้ตั้งกองทหารเด็กให้ช่วยสอดแนมการรบ จนรบชนะข้าศึกเมื่อกลับไปประเทศอังกฤษ ในพ.ศ.2450 จึงได้ทดลองนำเด็กชาย 20 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี ซึ่งได้ผลดีตามที่คาดหมายไว้ ปี พ.ศ. 2451 บี พี จึงได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก ที่ประเทศอังกฤษ ในปีเดียวกันนั้นเอง ลอร์ด บาเดน เพาเวลล์ ได้แต่งหนังสือคู่มือการฝึกอบรมลูกเสือขึ้นมาเล่มหนึ่ง มีชื่อว่า Scouting For Boys และคำว่า “Scout” จึงใช้เป็นคำเรียกผู้ที่เป็น “ลูกเสือ” ซึ่งมีที่มาจาก

- S ย่อมาจาก Sincerity แปลว่า ความจริงใจ
- C ย่อมาจาก Courtesy แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน
- O ย่อมาจาก Obedience แปลว่า การเชื่อฟัง
- U ย่อมาจาก Unity แปลว่า ความเป็นใจเดียวกัน
- T ย่อมาจาก Thrifty แปลว่า ความประหยัด

ในปี พ.ศ. 2452 พระเจ้าเอ็ดเวิร์ด ที่ 1 ทรงรับอุปถัมภ์ กิจการลูกเสือในยุคแรกมีจุดประสงค์เพื่อเตรียมคนไว้เป็นทหาร หลังจากนั้นไม่นานกิจการลูกเสือก็ได้แพร่หลายเข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของลูกเสือ จึงได้ก่อตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นประเทศที่ 2 และประเทศไทยเป็นประเทศที่ 3 รองจากสหรัฐอเมริกา กิจการลูกเสือได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว นานาชาติในยุโรปได้จัดตั้งกองลูกเสือของตนขึ้น ลูกเสือกลายเป็นองค์การสากลและมีความสัมพันธ์กัน

ทั่วโลก เป็นสื่อผูกมิตรไมตรีกันโดยใช้อำนาจของลูกเสือ 10 ประการ ผู้สัมพันธ์กันไม่เว้นเชื้อชาติใด ศาสนาใดทั้งสิ้น ถือว่าลูกเสือทั่วโลกเป็นพี่น้องกันหมด ปัจจุบันสำนักงานลูกเสือโลกตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ มีประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การลูกเสือโลก 160 ประเทศ

◇ ประวัติศาสตร์ลูกเสือโลก

- ค.ศ. 1907 - มีการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือเป็นครั้งแรก ที่เกาะบราวซี
- ค.ศ. 1908 - หนังสือ Scouting for Boys ดีพิมพ์ และเริ่มกำเนิดกองลูกเสือขึ้นในหลายประเทศ
- ค.ศ. 1909 - จัดตั้งสำนักงานลูกเสืออังกฤษ และมีการชุมนุมลูกเสืออังกฤษเป็นครั้งแรก
- ค.ศ. 1910 - จัดตั้งกองลูกเสือหญิง (Girl Guide) โดยมีแอกเนส น้องสาวของ บี.พี. เป็นหัวหน้า
- ค.ศ. 1911 - จัดตั้งกองลูกเสือสมุทร
- ค.ศ. 1912 - บี.พี. เดินทางไปเยี่ยมลูกเสือในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
- ค.ศ. 1914 - เกิดสงครามโลกครั้งแรก บี.พี. มอบลูกเสือให้ทำหน้าที่ช่วยทหาร เช่น รักษาสะพานและสายโทรศัพท์ ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว ช่วยงานในโรงพยาบาล
- ค.ศ. 1916 - จัดตั้งกองลูกเสือสำรอง
- ค.ศ. 1918 - จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout)
- ค.ศ. 1919 - ตั้งกิลเวลล์ปาร์ก (Gilwell Park) และเริ่มดำเนินการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นสูงสุดแบบดจ์
- ค.ศ. 1920 - มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และ บี.พี. ได้รับเลือกให้เป็นประมุขของคณะลูกเสือโลก (Chief Scout of the World)
- ค.ศ. 1922 - บี.พี. เขียนหนังสือ "Rovering to Success" หรือ "การท่องเที่ยวสู่ความสำเร็จ" ซึ่งเป็นคู่มือสำหรับลูกเสือวิสามัญ
- ค.ศ. 1926 - จัดตั้งกองลูกเสือพิการ
- ค.ศ. 1937 - บี.พี. ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น Lord Baden Powell of Gilwell
- ค.ศ. 1941 - บี.พี. ถึงแก่กรรมเมื่ออายุได้ 84 ปี

- ประวัติลูกเสือไทย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ในทวีปยุโรป ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นั้น ได้ทรงทราบเรื่องการสู้รบเพื่อรักษาเมือง มาฟิคิง ของ ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ และการตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก เมื่อพระองค์เสด็จ นิวัติสู่ประเทศไทย จึงได้ทรงจัดตั้งกองเสือป่า (Wild Tiger Corps) ขึ้น เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2454 จุดมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้ข้าราชการและพลเรือนได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง รู้จักระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีมนุษยธรรม มีความเสียสละ สามัคคี และมีความกตัญญู ทรงพระราชทานคำขวัญว่า “แม้หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ ศัตรูกล้ามาประจัญ จะอาจสู้รบสูญสลาย”

2 เดือนต่อมา ได้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 โดยทรงมีพระราชปรารภว่า เมื่อฝึกผู้ใหญ่เป็นเสือป่า เพื่อเตรียมพร้อมในการช่วยเหลือชาติบ้านเมืองแล้ว เห็นควรที่จะมีการฝึกเด็กชายปดุมวัยหรือลูกของเสือป่าให้มีความรู้ทางเสือป่าด้วย เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ รู้จักหน้าที่และประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง

ทรงตั้งกองลูกเสือกองแรกที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธในปัจจุบัน) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ 2454 (B.P. ขนานนามว่า กองลูกเสือกรุงเทพฯที่ 1) นับเป็นประเทศที่ 3 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา ลูกเสือคนแรกคือ “นายชีพ บุนนาค” (ต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น นายลิขิต สารสนอง) เพราะเป็นผู้กล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือได้เป็นคนแรก จึงมีพระบรมราชโองการว่า “อ้ายชีพเอ็งเป็นลูกเสือแล้ว” และจัดตั้งกองลูกเสือตามโรงเรียนต่าง ๆ มีการกำหนดข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้น รวมทั้งพระราชทานคำขวัญให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

นายชีพท์ บุณาคผู้ได้รับยกย่องว่าเป็นลูกเสือไทยคนแรก

◆ ลูกเสือกองแรกของไทย

ลูกเสือกองแรกของไทยตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวงเรียก “ลูกเสือกรุงเทพฯที่ 1” ต่อมาขยายตัวออกไปจัดตั้งที่โรงเรียนหรือสถานที่ใดสุดแต่สภากรรมการคณะลูกเสือแห่งชาติจะเห็นสมควร เด็กที่จะเป็นลูกเสือจะต้องทำพิธีเข้าประจำกอง กล่าวคำปฏิญาณตนตามคำมั่นสัญญาอัน

ในสมัยนั้นกิจการลูกเสือไทยเลื่องลือไปยังนานาชาติว่า “พระเจ้าแผ่นดินสยามทรงใฝ่พระทัยในกิจการลูกเสือเป็นอย่างยิ่ง” ถึงกับกองลูกเสือที่ 8 ของประเทศอังกฤษ ได้มีหนังสือขอพระราชทานนามนามลูกเสือกองนี้ว่า “กองลูกเสือในพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม” พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ตามความประสงค์ ลูกเสือกองนี้ติดเครื่องหมายข้างเผือกที่แขนเสื้อทั้งสองข้างและยังปรากฏ อยู่ตราบนเท่าทุกวันนี้

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคตแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงฟื้นฟูอีก โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติขึ้นครั้งแรกในบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ เมื่อ พ.ศ. 2470 จากนั้นได้จัดให้มีการอบรมลูกเสืออีกหลายรุ่นกระทั่งถึง พ.ศ.2475 เป็นปีสุดท้ายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว กิจการลูกเสือได้รับการปรับปรุงใหม่ด้วย สมัยนั้นได้ช่วยบำเพ็ญประโยชน์แก่ข้าราชการ ทหาร ในการปราบจลาจล รัฐบาลจึงจัดตั้งหน่วยยุวชนทหารฝึกวิชาทหารขึ้นโดยรับเด็กที่ได้เป็นลูกเสือมาแล้ว ส่วนกิจการลูกเสือก็ขยายให้กว้างขวางขึ้น มีการจัดตั้งกองลูกเสือเหล่าเสนาและลูกเสือเหล่าสมุทรเสนาขึ้นโดยฝึกร่วมกับ ยุวชนทหารการลูกเสือ จึงชบเซาลงบ้างในยุคนี้

ปี พ.ศ. 2490 ทางราชการได้ฟื้นฟูกิจการลูกเสืออีกครั้ง มีการจัดชุมนุมของลูกเสือแห่งชาติ ส่งเจ้าหน้าที่ในกองการลูกเสือไปเข้ารับการศึกษาลูกเสือตามมาตรฐานสากล และตามแบบ นานาประเทศตามลำดับ มีพระราชบัญญัติลูกเสือใช้บังคับโดยคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บริหาร วัตถุประสงค์ของขบวนการลูกเสือได้รับการปรับปรุงและเน้นให้เห็นชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น มีความว่า “คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ”

◆ การกำหนดวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ

แม้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจะทรงสวรรคตแล้วก็ตาม พระราชอนุสรณ์กิจการลูกเสือของพระองค์ท่านได้พัฒนารุ่งเรืองมาตามลำดับจน เป็นกิจการที่สร้างคุณประโยชน์สร้างชื่อเสียงของประเทศให้ขจรขจายเป็นที่รู้จักของนานาประเทศทั่วโลก และเพื่อเป็นการระลึกถึงพระองค์ท่าน ทางราชการจึงได้กำหนดวันที่ 1 กรกฎาคมของทุกปีเป็น “วันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ” หรือ “วันลูกเสือ”

◆ บทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับลูกเสือ

“ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง คงต้องบังคับขบไส เคี้ยวเข็ญเย็นคำตราไป ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย เขาจะเห็นแก่หน้าคำชื่อ จะนับถือพงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย ไหนจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย ไหนจะอายุทั่วทั้งโลกา”

“ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ข้าอยากได้นั้นคือเยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษ ชื่อสัตย์ สุจริต มีอุปนิสัยใจคอดี”

“ลูกเสือบิไซเสือสัตว์ไพร เรายืมชื่อมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน ใจกล้ามิใช่กล้าอาธรรม เช่นเสืออริยสัตย์ชาติชนคนพาล ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร กล้ากอร์ปกิจการแห่งชาติประเทศเขตตน”

แบบสั่งสอนเสือป่าและลูกเสือ เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ถือว่าเป็นหัวใจ สำคัญของเสือป่าและลูกเสือ เป็นตำหรับทองของลูกเสือเพื่อใช้ในการฝึกอบรมในยุคนั้น ซึ่งประกอบด้วยบทต่าง ๆ ดังนี้

- บทที่ 1 การสืบข่าวและการเดินทาง
- บทที่ 2 อาณัติสัญญาณ
- บทที่ 3 การช่างและความรู้เบื้องต้น
- บทที่ 4 การตั้งค่ายและที่พักแรม
- บทที่ 5 การอยู่ค่ายและที่พักแรม (ต่อ)
- บทที่ 6 ยามและด่าน
- บทที่ 7 การพิจารณาสังเกตและจำ
- บทที่ 8 การสะกดรอย
- บทที่ 9 การสันนิษฐาน
- บทที่ 10 การแฝงกายและเกลื่อนรอย

- บทที่ 11 รายงานและแจ้งเหตุ
- บทที่ 12 กำบัง
- บทที่ 13 ตั้รับ
- บทที่ 14 ป้องกันตัว
- บทที่ 15 จับผู้ร้าย
- บทที่ 16 ช่วยชีวิตและกันภัย
- บทที่ 17 ปัจจุบันพยาบาล
- บทที่ 18 ปัจจุบันพยาบาล (ต่อ)

◆ประวัติศาสตร์ลูกเสือไทย

พ.ศ. 2454 (ค.ศ. 1911)

- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงก่อตั้งกิจการลูกเสือไทย เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454

พ.ศ. 2463 (ค.ศ. 1920)

- จัดส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทย จำนวน 4 คน ไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 1 (1st World Scout Jamboree) ซึ่งจัดเป็นครั้งแรกของโลก ณ อาคารโอลิมเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. 2465 (ค.ศ. 1922)

- คณะลูกเสือไทย ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลก ซึ่งขณะนั้นมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 31 ประเทศ ประเทศทั้ง 31 ประเทศนี้ นับเป็นสมาชิกรุ่นแรก หรือสมาชิกผู้ก่อการจัดตั้ง (Foundation Members) สมาชิกลูกเสือโลกขึ้นมา

พ.ศ. 2467 (ค.ศ. 1924)

- ส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทย 10 คน ไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 2 ณ ประเทศเดนมาร์ก

พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925)

- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2468

พ.ศ. 2470 (ค.ศ.1927)

- จัดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (1st National Jamboree)

พ.ศ. 2499 (ค.ศ.1956)

- เป็นสมาชิกของสำนักงานลูกเสือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเพิ่งจัดตั้งขึ้น ขณะนั้นมีประเทศสมาชิกอยู่ 10 ประเทศ

พ.ศ. 2504 (ค.ศ.1961)

- เฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปีการลูกเสือไทย

พ.ศ. 2505 (ค.ศ. 1962)

- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3 (3rd Far East Scout Conference) ณ ศาลาสันติธรรม

พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002)

- ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ณ อำเภอเสด็จ จังหวัดชลบุรี

❖ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

คำปฏิญาณ

1. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

กฎของลูกเสือ

1. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
2. มีใจซื่อตรง
3. ลูกเสือมีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
7. ลูกเสือเชื่อฟังบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
8. ลูกเสือมีจิตใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่องานยากลำบาก
9. ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์
10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

❖ ประเภทของลูกเสือไทย

ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 4 ประเภท

1. ลูกเสือสำรอง (Cub Scout) อายุ 8-11 ปี มีคติพจน์ว่า "ทำดีที่สุด Do Our Best"
2. ลูกเสือสามัญ (boy Scout) อายุ 11-15 ปี มีคติพจน์ว่า "จงเตรียมพร้อม Be Prepared"
3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout) อายุ 15-18 ปี มีคติพจน์ว่า "มองไกล Look Wido"

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสวย ความงาม และสุขภาพ

2. เนื้อหา/สาระ

วัยรุ่นส่วนใหญ่มักนิยมใช้ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพและความสวยงาม จึงควรรู้เท่าทันและพิจารณาอย่างถ่องแท้ว่าผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้นั้นมีคุณค่า สมราคา จริงหรือไม่ และไม่เกิดผลเสียใด ๆ ตามมา

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 เกม เจ้าแห่งสังเวียน
- 3.2 เพลง โสภกี้ โปกกี้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เตรียมการ

ผู้กำกับมอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ทำการศึกษาโฆษณาทางโทรทัศน์ และเคเบิลทีวี หมู่ละ 1 เรื่องที่เป็นผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับความสวยความงามและสุขภาพ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงขึ้น สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับนำลูกเสือเล่นเกม เจ้าแห่งสังเวียน
- 3) ผู้กำกับถามแต่ละหมู่ว่าได้เลือกโฆษณาผลิตภัณฑ์อะไรมา
- 4) ให้แต่ละหมู่ซ้อมการแสดงละครสั้นเลียนแบบโฆษณานั้น และให้ สมาชิกในหมู่

ร่วมกันวิเคราะห์ว่า

- โฆษณานั้น ต้องการบอกอะไรแก่เรา
- โฆษณานั้น มีวิธีให้ข้อมูลและใช้เทคนิคเข้าช่วยอย่างไรบ้าง
- พยายามหาข้อโต้แย้งว่า สิ่งที่สื่อออกเรานั้น มีความเป็นไปได้แค่ไหน เพราะอะไร

5) ผู้กำกับนัดหมายให้หมู่ลูกเสือทำการแสดงละครสั้น และรายงานผลการอภิปรายในครั้งต่อไป

- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงขึ้น สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร่วมกันร้องเพลง โสภกี้ โปกกี้

- 3) ลูกเสือเล่นละครสั้น และรายงานผลการอภิปรายที่ละหุ่จนครบ
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็นข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และแนวทางการรู้ทันสื่อ(1. สื่อทุกชนิด เช่น โทรทัศน์ วิทยุหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง มีรายได้จากการโฆษณา 2. โฆษณาเป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อกระตุ้นให้คนซื้อสินค้า มากๆ 3. กระบวนการผลิตโฆษณา มักให้แต่ข้อมูลด้านดี หรือเน้นภาพลักษณ์แต่ไม่ให้ข้อมูลใช้เทคโนโลยีช่วยทำให้ดูเสมือนจริงแต่ไม่จริง จึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างมาก 4. การรู้ทันสื่อก็คือการรู้ทันสิ่งที่สื่อนำเสนอ ดังนั้นลูกเสือควรฝึกฝนการ วิพากษ์ วิจาร์ณ และคิดเชิงวิเคราะห์หาเหตุผล ตั้งข้อสงสัย รวมทั้งเป็นผู้บริโภคที่กระตือรือร้น แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เสมอ)
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ข้อคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- เรื่อง ม้ากับคนเลี้ยงม้า

คนรับจ้างเลี้ยงม้าคนหนึ่ง ได้ขโมยข้าวโพดที่นายจ้างซื้อไว้สำหรับเป็นอาหารม้าไปขายอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ม้ามีร่างกายซูบผอม คนรับจ้างเลี้ยงม้าเกรงว่าผู้เป็นนายจ้างจะผิดสังเกต จึงพยายามตัดและแปรงขนม้าอยู่เสมอ เพื่อหวังจะให้ขนม้าสะอาดเป็นมันแลดูอ้วนท้วนสมบูรณ์

“ท่านอย่าพยายามให้เหนียวเปล่าเลย” ม้ากล่าวกับคนเลี้ยง “เมื่อเราไม่ได้กินอาหารอย่างเพียงพอ ร่างกายย่อมผอมโซและอ่อนแอ แม้ว่าจะได้รับการดูแลเอาใจใส่ดีสักเพียงใด ตรงกันข้ามหากท่านนำอาหารมาให้เรากินอย่างเต็มอิ่ม เราก็จะมีขนที่เงางามและร่างกายแข็งแรงโดยที่ท่านไม่จำเป็นต้องดูแลมากมายขนาดนี้”

คติจากเรื่อง ผู้ทุจริตย่อมหาทนทางกลบเกลื่อนหรือร่อย แต่เป็นการยากที่จะตบตาผู้อื่นได้

- **เรื่องแม่ห้ากับทะเล**

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว แม่ห้าหลายสายต่างเข้าร่วมประชุมกันเพื่อจะไม่ยอมให้หลงสู่ทะเล และแม่ห้าสายหนึ่งได้บอกเหตุผลให้ทะเลฟังว่า

“การที่พวกข้าซึ่งเป็นน้ำใสสะอาดและจืดไหลลงไปสู่เจ้าแล้วกลับทำให้เป็นน้ำเค็ม จนมนุษย์ใช้บริโภคไม่ได้ พวกข้าจึงไม่ไหลไปหาพวกเจ้าอีก”

น้ำทะเลจึงตอบว่า “ถ้าเช่นนั้นต่อไปนี้พวกเจ้าจงล้นฝั่งเอ่อท้นขึ้นไปท่วมไร่นาให้มนุษย์เขาเดือดร้อน อย่าไหลมารวมกับข้าเลย”

คติจากเรื่อง “ผู้ที่ได้ผลประโยชน์มากที่สุดมักร้องทุกข์และโวยวายเสียงดังมากที่สุด”

2. เกม

- **เกม เจ้าแห่งสังเวียน**

วิธีเล่น

1. ขีดวงกลมใหญ่ 1 วง สำหรับลูกเสือจำนวน 2 หมู่
2. ให้ลูกเสือ 2 หมู่ เข้าไปอยู่ในวงกลม จับคู่กัน ยกเท้าหนึ่งงอไว้ข้างหลัง สองมือจับเท้าที่งอไว้
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ ให้ต่อสู้กันโดยกระโดดชนด้วยบ่า จนคู่ต่อสู้ออกไปนอกวงหรือทำถูกพื้น
4. หมู่ใดเหลือคนอยู่ในวงกลมมาก เป็นฝ่ายชนะ

3. เพลง

- **เพลงโฮกกี โฟกกี**

ยื่นแขนข้างซ้ายเข้าไป ยื่นแขนข้างซ้ายออกมา
ยื่นแขนข้างซ้ายเข้าไป แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ
เราเต้นโฮกกี โฟกกี แล้วเราก็หมุนตัวไปรอบ ๆ ทำให้เราสบายใจ
ยื่นแขนข้างซ้ายเข้าไป ยื่นแขนข้างซ้ายออกมา
ยื่นแขนข้างซ้ายเข้าไป แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ
เราเต้นโฮกกี โฟกกี แล้วเราก็หมุนตัวไปรอบ ๆ ทำให้เราสบายใจ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สารปนเปื้อนในอาหาร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือตระหนักถึงอันตรายจากสารพิษในอาหารที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและชีวิต

2. เนื้อหาสาระ

สารปนเปื้อนในอาหาร (สารบอแรกซ์ สารฟอร์มาลีน สารฟอกขาว และสารเร่งเนื้อแดง)

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลงลูกเสือจับมือ

3.2 เอกสารความรู้เรื่องสารปนเปื้อนในอาหาร

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

3.3 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธงขึ้น สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง ลูกเสือจับมือ

4.3 ผู้กำกับนำสนทนาเกี่ยวกับผลเสียจากการรับประทานอาหารที่มีสารพิษปนเปื้อน ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการตายผ่อนส่งอย่างหนึ่ง

4.4 ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือศึกษาเอกสาร และร่วมกันอภิปรายประเด็นในใบกิจกรรม และส่งตัวแทนรายงาน

4.5 ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ และสรุป (การปนเปื้อนของสารพิษในอาหารต่าง ๆ เกิดจากจริยธรรมของการค้าบกร่อง ผู้คนขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อการสูญเสียคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร ลูกเสือในฐานะเป็นผู้ให้บริการตามความหมายของ Scout และคติพจน์มองไกล จึงควรมองไกลถึงปัญหาที่ผู้คนไม่ใส่ใจ ปัญหาที่แทรกซึมในวิถีชีวิตของผู้คนลูกเสือจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยเหลือสังคมให้รู้จักเข้าใจและตระหนักถึงพิษภัย “ผ่อนส่ง” และป้องกันตนเองป้องกันผู้อื่นไม่ให้เกิดปัญหาสุขภาพในอนาคต)

4.6 ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือ ร่วมกันดำเนินการ ตามวิธีการณรงค์ที่ได้ร่วมกันคิดไว้ เพื่อให้ความรู้อันแก่ลูกเสือกองอื่น ๆ และชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ

4.7 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ข้อคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง ลูกเสือจับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนงสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	ผูกความสามัคคีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดั่งเป็นเปลวร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยิ้มให้กันเป็นสิ่งดี

2. ใบกิจกรรม

- เรื่อง สารปนเปื้อนในอาหาร

คำชี้แจง

1. หมู่ลูกเสือเลือกหรือจับฉลากเรื่องที่จะศึกษาและวิเคราะห์หมู่ละ 1 เรื่อง โดยศึกษาจากเอกสารความรู้เรื่องหรือค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติม
 - 1.1 ศึกษาเกี่ยวกับสารบอแรกซ์
 - 1.2 ศึกษาเกี่ยวกับสารฟอร์มาลีน
 - 1.3 ศึกษาเกี่ยวกับสารเร่งเนื้อแดง
 - 1.4 ศึกษาเกี่ยวกับสารฟอกขาว
 - 1.5 ศึกษาเกี่ยวกับสารเมลามีน
2. อภิปรายหาข้อสรุปตามประเด็นอภิปราย ดังนี้
 - 2.1 สารปนเปื้อนเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายของเราอย่างไรได้บ้าง
 - 2.2 มีวิธีการใดบ้างที่จะแก้ปัญหานี้ได้ และให้ช่วยกันอภิปรายข้อดีและข้อเสียของแต่ละวิธี เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าวิธีใดที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหานี้ได้ดีที่สุด เพราะอะไร
 - 2.3 ประชาชนจะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร
3. หมู่ร่วมกันคิดหาวิธีการนำความรู้ที่ได้รับไปรณรงค์เผยแพร่ให้กับกองลูกเสืออื่น และคนในชุมชน ในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น การทำโปสเตอร์ ทำแผ่นพับ หรือการทำเว็บไซต์ เป็นต้น
4. ส่งตัวแทนนำเสนอต่อกองลูกเสือ

3. ใบความรู้

- เรื่อง สารบอแรกซ์

บอแรกซ์แท้จริงคืออะไร

บอแรกซ์ เป็นสารอนินทรีย์สังเคราะห์มีชื่อทางเคมีว่า “โซเดียมบอเรท” (Sodium borate) ลักษณะเป็นผลึก ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น มีรสขมเล็กน้อย ละลายน้ำได้ดี ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำประสานทอง” หรือ “ผงกรอบ” ภาษาจีนเรียกว่า “เม่งแซ่”

บอแรกซ์ เป็นสารเคมีที่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมหลายชนิด เช่น ทำแก้ว ภาชนะเคลือบ เครื่องสำอาง ยาสูบโลหะ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ยากำจัดตะไคร่น้ำในสระว่ายน้ำ ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าเชื้อราเพื่อการดูแลรักษาเนื้อไม้ ยาฆ่าแมลงสำหรับใช้ตามรอยแตกและช่องโหว่ของอาคารบ้านเรือน หรือโรงงานอุตสาหกรรม ตึกสถาบันและอาคารร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น

มีอันตรายแค่ไหน

บอแรกซ์ เป็นสารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 151 (พ.ศ. 2536) กำหนดให้ บอแรกซ์เป็นวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร สิ่งที่น่ากลัวสำหรับบอแรกซ์ คือ สารนี้ทำให้เกิดพิษสะสมในร่างกาย ซึ่งส่วนใหญ่จะสะสมไว้ที่กรวยไต ทำให้เกิดการอักเสบ โดยเฉพาะในเด็ก ถ้ากินเกิน 5 กรัม อาจถึงตายได้ ผู้ใหญ่ถ้ากินเกิน 15 กรัม อาจตายได้เช่นกัน ทั้งนี้ไม่ว่าร่างกายจะได้รับสารนี้เข้าไปในปริมาณ มากๆ ในคราวเดียวหรือรับ น้อยแต่นานๆ ผลก็ทำให้ตายได้เช่นกัน

อาการเป็นอย่างไร

อาการของผู้ที่ได้รับบอแรกซ์ จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน เจ็บในช่องท้อง ภาวะเพาะ อาหารและลำไส้ อุจจาระเป็นเลือดในบางครั้ง มีน้มน้ำ ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ เป็นผื่นแดง พุพองตามผิวหนัง และการทำงานของตับและไตถูกทำลาย

พบในอาหารประเภทไหน

อาหารที่มักตรวจพบบอแรกซ์ ได้แก่ แป้งกรุบ ลูกชิ้น ทอดมัน มะม่วงดอง ไส้กรอก หัวไชโป๊ หมูยอ ผักกาดเค็ม เนื้อสัตว์บดสับ ทับทิมกรอบ ลอดช่อง

ที่มา : www1.fda.moph.go.th/consumer/csmb/csmb/csmb2544.nsf/

● เรื่อง สารฟอร์มาลิน

ฟอร์มาลิน – ฟอร์มาลดีไฮด์ สารร้ายตัวก่อดะเร็ง

“ฟอร์มาลิน – ฟอร์มาลดีไฮด์” ทั้งสองตัวนี้ในทางเคมีคือสารตัวเดียวกัน เพียงแต่ว่าเมื่ออยู่ในรูปของสารละลายจะเรียกว่า “ฟอร์มาลิน” ซึ่งเป็นชื่อที่เราคุ้นกันดีก็คือ น้ำยาดองศพนั่นเอง ส่วน “ฟอร์มาลดีไฮด์” มีสถานะเป็นก๊าซที่อุณหภูมิปกติ มีกลิ่นฉุนแสบจมูก ส่วนมากที่จำหน่ายกันอยู่ทั่วไป อยู่ในรูปของสารละลายน้ำภายใต้ชื่อน้ำยาฟอร์มาลิน

โดยปกติสารละลายนี้จะไม่เสถียร เมื่อเก็บไว้นานโดยเฉพาะที่อุณหภูมิสูง จะกลายเป็นกรดฟอร์มิค จึงมีการเติมสารยับยั้งหรือที่เรียกว่าสารที่ทำหน้าที่เป็นตัวสเตบิไลเซอร์ เช่น เมทานอล 5 – 15 เปอร์เซ็นต์ หรือมีขายในรูปของพาราฟอร์มาลดีไฮด์ มีประโยชน์ในฐานะที่เป็นสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์อื่นอีกมากมาย ที่ใช้มากคือนำไปทำเม็ดพลาสติกชนิดต่าง ๆ ที่มีชื่อเรียกกันว่า “ยูเรีย – ฟอร์มาลดีไฮด์” หรือ “ฟินอล – ฟอร์มาลดีไฮด์” ที่ใช้เป็นกาวสำหรับเฟอร์นิเจอร์ไม้ ใช้ทำโฟมเพื่อเป็นฉนวน เป็นต้น

สำหรับในวงการแพทย์ใช้ประโยชน์มากมาย เช่น การดองศพ ใช้ในเวชภัณฑ์ เช่น ยาอม ใช้ฆ่าเชื้อโรค และฟอกหนัง เป็นต้น ไอของฟอร์มาลดีไฮด์จะระคายตา จมูก และผิวหนัง ทำให้เป็น

แผลหรือถึงขั้นตาบอด ถ้าสูดดมเข้าไปมาก ๆ จะทำให้น้ำท่วมปอด จนหายใจไม่ออก แน่นหน้าอก และตายในที่สุด อาการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นหลายชั่วโมง หลังจากได้รับสารโดยไม่มีอาการเจ็บปวดเลยก็ได้ หากได้รับปริมาณน้อยเป็นเวลานาน จะมีอาการไอและหายใจติดขัดเพราะหลอดลมอักเสบ เป็นต้น

ผู้ค้าเนื้อวัวมีการนำสารฟอรัมาลีนมาใช้ในเนื้อ โดยเฉพาะส่วนของสามสิบกสิบหรือผ้าขี้ริ้วไม่ให้เนื้อเน่าเสียง่าย ทำให้ผู้บริโภคได้รับผลกระทบกับปอด ตับและไตจะเสื่อม เวลาเลือกซื้อเนื้อหมูที่สดและแดงผิดปกติ ก่อนนำมาปรุงควรล้างให้สะอาดและปรุงสุกก่อนรับประทาน

สารเคมีมีประโยชน์ถ้าใช้อย่างถูกต้อง เมื่อทราบพิษภัยของมันแล้ว จงอย่าจินตนาการฟอรัมาลีนไปล้างผักอย่างที่พ่อค้าแม่ค้าหลายคนกระทำกันอยู่ และเป็นข่าวอยู่เสมอ สิ่งตกค้างย่อมเป็นอันตรายได้เมื่อกินเข้าไป

ที่มา : www.chemtrack.org/News-Detail.asp?TID=1&ID+43, <http://www.ttonline.net/news/riew>

● เรื่อง สารเร่งเนื้อแดง (ซาลบูตามอล)

ซาลบูตามอล เป็นสารในกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (b-Agonist) เป็นตัวยาสำคัญในการผลิตยาบรรเทาโรคหอบ หืด ช่วยในการขยายหลอดลม และช่วยให้กล้ามเนื้อขยายตัว เพิ่มการสลายตัวไขมันที่สะสมในร่างกาย พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงหมูมีการนำสารชนิดนี้ไปผสมในอาหารสำหรับเลี้ยงหมูเพื่อให้เนื้อหมูมีปริมาณเนื้อแดงเพิ่มมากขึ้น เพราะจะทำให้ได้ราคาดีกว่าหมูที่มีชั้นไขมัน หนา ๆ

อันตรายจากซาลบูตามอล

การบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีสารเร่งเนื้อแดงตกค้างอยู่ อาจมีอาการมือสั่น กล้ามเนื้อกระตุก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ กระวนกระวาย วิงเวียนศีรษะ บางรายมีอาการเป็นลม คลื่นไส้ อาเจียน มีอาการทางจิตประสาท และเป็นอันตรายมากสำหรับหญิงมีครรภ์ และผู้ที่เป็โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคไฮเปอร์ไทรอยด์

ที่มา : www.fda.moph.go.th/prac/watch/tips/salbu.shtml

● เรื่อง สารฟอกขาว

สารฟอกขาวหรือสารโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ (Sodium hydrosulfite) หรือผงซักฟุ้ง นิยมใช้ในอุตสาหกรรมฟอกย้อมเส้นใยไหม แห และอวน แต่พบว่าผู้ค้าบางรายนำมาใช้ฟอกอาหาร เพื่อให้อาหารมีความขาว สดใสรับประทานและดูใหม่อยู่เสมอ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

อาหารที่มักตรวจพบสารฟอกขาว

ถั่วงอก ชিংฝอย ยอดมะพร้าว กระถ่อน หน่อไม้ดอง น้ำตาลมะพร้าว ทุเรียนกวน

อันตรายต่อผู้บริโภค

หากสัมผัสสารฟอกขาวโดยตรงจะทำให้ผิวหนังอักเสบ เป็นผื่นแดงและถ้าบริโภคเข้าไปจะทำให้เกิดอาการอักเสบในอวัยวะที่สัมผัส เช่น ปาก ลำคอ กระเพาะอาหาร นอกจากนั้นทำให้เกิดอาการ แน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก ความดันโลหิตต่ำ ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาเจียน อูจจาระร่วง และหากแพ้สารนี้อย่างรุนแรง จะทำให้ถ่ายเป็นเลือด ชัก ช็อก หมดสติ หายใจไม่ออก ไตวาย และเสียชีวิตในที่สุด

ที่มา : www.fda.moph.go.th/prac/watch/tips/salbu.shtml

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือมีแนวทางป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
2. เนื้อหา/สาระ อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์เป็นเรื่องที่พบบ่อย และจัดเป็นปัญหาสำคัญที่ลูกเสืออาจต้องประสบด้วยตนเอง จึงควรมีแนวทางป้องกันเพื่อความปลอดภัย
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 เกม - เพลง
 - 3.2 คลิปอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์
 - 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
4. กิจกรรม
 - 4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1
 - 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
 - 2) เกม – เพลง
 - 3) ผู้กำกับให้ลูกเสือดู คลิปอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ที่ก่อให้เกิดโศกนาฏกรรม
 - 4) ผู้กำกับขออาสาสมัครลูกเสือ 1 – 2 คน เล่าประสบการณ์ของตนเอง หรือที่เคยรู้มาเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์
 - 5) ผู้กำกับ และลูกเสือร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ
 - 6) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปราย ประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ
 - ผลกระทบจากอุบัติเหตุ
 - วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
 - 7) สุ่มให้ตัวแทนหมู่รายงาน 1 หมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายให้หมู่อื่น เพิ่มเติม และสรุป
 - 8) มอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ไปสืบข่าวเรื่องของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ ที่เกิดในชุมชนรอบๆโรงเรียน หมู่ละ 1 ราย และนำมาเล่าในกองลูกเสือครั้งต่อไป โดยให้วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และควรป้องกันอย่างไรในกรณีนั้น ๆ
 - 9) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
 - 10) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - 4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2
 - 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
 - 2) เกม – เพลง

- 3) ผู้กำกับให้ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ โดยให้วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และการป้องกัน ในกรณีนั้น ๆ จนครบทุกหมู่
- 4) ผู้กำกับ และลูกเสือร่วมกัน ชักถามเพื่อความเข้าใจ
- 5) ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า

2. เนื้อหา/สาระ

การปรับปรุงพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

แผนภูมิเพลง เพลงสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เพลงอนุรักษ์ป่าไม้

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เพลง สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
- 3) มอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่เลือกกิจกรรมประจำวันที่ทำเป็นประจำ หมู่ละ 1 เรื่อง เช่น การแปรงฟัน การอาบน้ำ ล้างจานชาม ซักผ้า การรีดผ้า ฯลฯ แล้ววิเคราะห์ว่าจะปฏิบัติ กิจกรรมนั้นให้ประหยัดสูงสุดได้อย่างไร
- 4) หมู่ลูกเสือซ้อมการแสดงบทบาทสมมุติ 2 รอบ คือรอบแรกแบบไม่ประหยัด และรอบที่ 2 แบบ ประหยัดสุด ๆ แล้วเตรียมนำเสนอในกองลูกเสือในครั้งต่อไป
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร้องเพลงอนุรักษ์ป่าไม้
- 3) ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมุติ 2 รอบ ประกอบการอธิบาย จนครบ
- 4) ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน
- 5) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น
 - ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรม(จริง ๆ แล้ว เราสามารถใช้ของทุกอย่างให้ ประหยัดได้ ถ้าตั้งใจคิดและลองทำดู)
 - คิดว่าจะนำข้อคิดนี้ไปประยุกต์ใช้อย่างไร
 - ในบ้าน
 - ในโรงเรียน

4.3 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ลูกเสือทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็นและได้คิดค้นสร้างสรรค์วิธีประหยัดทรัพยากร

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง **สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ**

หากธารน้ำแห่งเหือดหาย ตัดป่าไม้หมดสิ้นลง จับสัตว์ขังอยู่ในกรงจนสิ้นใจ
หากแม่น้ำดำขุ่นมัว หมอกสลัวครึ้มทั่วไป โลกร้อนเป็นทะเลทรายใครช่วงที่
(สร้อย) สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
ทะเลสวยที่เราหวัง ปะการังถูกทำลาย เต่ากระน้อยเจ้าต้องตาย เกือบสูญพันธุ์
หากได้คิดได้สร้างสรรค์ ได้ช่วยกันจึงจะดี โลกจะฟื้นคืนชีวิ ลูกเสือต้องช่วยกัน
(สร้อย) สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

- เพลง **อนุรักษ์ป่า**

ป่าไม่ช่วยทำให้ฝนตก	ป่ารกฝนตกมากมาย
น้ำในคลองเจิ่งนองหลากหลาย (ซ้ำ)	แต่ไม่อันตรายเพราะป่าไม่ช่วยบัง
ป่าไม้ถ้าทำลายเสียหมด	น้ำลดแสนสดใจจ้ง
ยามฝนตกมาปานองล้นฝั่ง (ซ้ำ)	พัดบ้านเรือนพังโปรตระวังอันตราย
ขอพวกเราโปรดช่วยกันปลูกป่า	พัฒนาร่มเย็นสดใส
บ้านเมืองจะรุ่งเรืองศิวิไล (ซ้ำ)	ขอให้ลูกเสือไทยช่วยกันปลูกป่าเอย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การจัดการเวลา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีโอกาสดทบทวน และปรับปรุงการใช้เวลาในแต่ละวันของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เนื้อหา/สาระ

การวิเคราะห์กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละวันกับการใช้เวลาใน 24 ชั่วโมง ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผนภูมิเพลงนกพิราบ เพลงเวลานาที
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 3.3 ใบกิจกรรม
- 3.4 เอกสารความรู้เรื่อง เรื่อง ความลับของเวลา : คุณค่าที่ต้องจัดการ

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร้องเพลงนกพิราบ
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาถึงความสำคัญของเวลาในแต่ละวัน การจัดการเวลาที่ดีคือการใช้เวลาไปกับเรื่องที่มีความสำคัญ เรื่องที่มีคุณค่าและพาไปสู่จุดหมายสำคัญของชีวิตแต่คนส่วนใหญ่มักไม่ได้ทบทวนว่าตนเองให้ความสำคัญกับเรื่องใดบ้าง จึงใช้เวลาไปอย่างไร้จุดหมายหมดไปกับสิ่งที่ไม่สำคัญ ในแต่ละวันมีเรื่องที่จะต้องทำอยู่ 4 ประเภท คือ
 - (1) เรื่องสำคัญและเร่งด่วน
 - (2) เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน
 - (3) เรื่องไม่สำคัญที่เร่งด่วน
 - (4) เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน
- 4) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ให้แต่ละคนทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองทำตลอดวันในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา เขียนกิจกรรมของตนเองที่ทำตลอด 24 ชั่วโมงยกเว้นในเวลาเรียน พร้อมทั้งลงเวลาเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมเขียนลงตารางที่ 1
- 5) นำแต่ละกิจกรรมมาใส่ลงในตารางที่ 2 (ตาราง 4 ช่อง) พร้อมลงเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม
- 6) ลูกเสือแต่ละคนวิเคราะห์การใช้เวลาของตนเอง และเล่าให้เพื่อนในหมู่มฟัง
- 7) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) ลูกเสือร้องเพลง เวลา นาที
- 3) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ให้ลูกเสือแต่ละคนคิดว่าสิ่งสำคัญที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ ทั้งแรงด่วนและไม่เร่งด่วน มีอะไรอีกบ้าง เขียนลงในตารางที่ 3
- 4) นำสิ่งที่ต้องการเพิ่มมาพิจารณาร่วมกับตารางที่ 2 เดิมที่เขียนไว้ และวางแผนจัดการเวลาใหม่ว่าควรตัดกิจกรรมใดออกและลดเวลากิจกรรมใดบ้าง เขียนลงในตารางที่ 4
- 5) ลูกเสือแต่ละคนนำตารางที่ 4 มาเล่าให้เพื่อนในหมู่มฟังว่า ตนเองได้วางแผนจัดการเวลาอย่างไร พร้อมบอกเหตุผล
- 6) รวมหมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมทั้ง 2 ครั้ง
- 7) ลูกเสือกำหนดเป็นพันธสัญญา ที่จะปฏิบัติตนเพื่อตนเองตามคำขวัญของลูกเสือ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” กฎลูกเสือ “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้” และคติพจน์ “มองไกล”
- 8) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 9) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น และการวางแผนใช้เวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า

ตารางที่ 2

นำกิจกรรมในตารางที่ 1 มาพิจารณาจัดเข้าในตาราง 4 ช่อง

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)
เรื่องไม่สำคัญแต่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)

ตารางที่ 3
สิ่งสำคัญที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)

ตารางที่ 4

วางแผนจัดการเวลาใหม่ โดยพิจารณาจากตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)
เรื่องไม่สำคัญแต่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงนกพิราบ

พลับพลึงพลับ พลับพลึงขยับบิน (ซ้ำ)

ฝูงนกพิราบ ดำและเทาน่ารักจริงนา

บินวนเวียนอยู่บนหลังคา บินไปเกาะตามกิ่งพฤกษา

ใช้ปีกกางกันอยู่ไปมา พอแสงแดดจ้ำพากันคืนรัง

- เพลงเวลานาที

วันเวลานาทีมีราคา มากยิ่งกว่าสิ่งใดใด

หากว่าใครไม่เสียเวลา ปล่อยเวลาล่วงเลยไป

วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้ เวลาสิ้นไปขอใครกัน

2. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- ลูกวัวผู้เกียจคร้าน

ลูกวัวเกียจคร้านตัวหนึ่งไม่ยอมทำอะไรนอกจากรี้อยู่เล่นและใช้เวลาส่วนใหญ่ยกล้อเข้าเหยี่ยววราที่ทำงานหนักเสมอๆ “ท่านช่างเป็นวัวเฒ่าที่โง่เขลาเสียจริงๆต้องทนอยู่กับชีวิตที่น่าเศร้า ลากคันไถหนักอึ้งอยู่ตลอดทั้งวัน ดูข้านี้สิว่าช่างมีชีวิตที่สดใสน่าและอิสระมากมายเพียงใด ได้วิ่งเล่นในทุ่งหญ้าที่มีแดดอุ่น และนอนหลับอย่างมีความสุขได้ร่ำเริงไม้อั้นรุ่มเย็น” วัวเฒ่าได้ยินดังนั้นไม่ได้เอ่ยปากกล่าวคำใดตอบลูกวัว มันยังคงทำงานหนักอยู่ตลอดเวลาเช่นทุก ๆ วัน

จนกระทั่งวันหนึ่งลูกวัวถูกพาตัวไปที่แท่นบูชาในโบสถ์ และก่อนที่มันจะถูกสังเวย วัวเฒ่าก็กระซิบบอกลูกวัวว่า “นี่ไงล่ะ ผลของความเกียจคร้าน และการใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานของเจ้าช่างน่าเศร้าใจนัก ที่มันนำเจ้ามาสู่จุดจบตั้งแต่เยาว์วัยเช่นนี้

คติจากเรื่อง คนที่เกียจคร้านและดูหมิ่นงานหนัก มักได้รับผลน่าเศร้าใจ

- เต่าเหาะ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เต่าเป็นสัตว์ที่มีเนื้อหนังเหมือนสัตว์ทั่วไป แต่อยู่มาวันหนึ่งเทวดาลงมาเที่ยวและรู้จักสนิทสนมกับเต่า จนเมื่อเทวดาจะกลับสวรรค์ เต่าก็ขอติดตามไปด้วย เทวดาก็ยอมแต่ให้เต่าเกาะชายสรวง เพื่อเหาะขึ้นสวรรค์ และห้ามพูดกับใคร เมื่อเทวดาเหาะขึ้นสวรรค์ผ่านทุ่งนา ชาวนามองเห็นเต่า แต่ไม่เห็นเทวดา จึงตะโกนว่า “เต่าเหาะ เต่าเหาะ เต่าเหาะ” เต่าชักโมโหจึงตะโกนว่า “ฉันไม่ได้เหาะ” เท่านั้นเอง เต่าก็หลุดลอยท้องนา ทำให้กระดูกออกมานอกเนื้อกลายเป็นกระดูกเต่าอย่างเช่นปัจจุบันนี้

คติจากเรื่อง คนที่ไม่รักษาคำมั่นสัญญา ย่อมเสียใจภายหลัง

- **ความลับของเวลา : คุณค่าที่ต้องจัดการ**

- ข้อคิดในการใช้เวลาให้มีประสิทธิภาพ**

1. **เริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง** จากผลสำรวจพฤติกรรมนักเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนเก่งมีผลการเรียนดี แตกต่างจากนักเรียนทั่ว ๆ ไปตรงที่มีความสามารถในการเริ่มต้นลงมือทำงานที่ควรทำได้เร็วกว่า โดยไม่มัวแต่คิดฝันใจลอย หรือทำอะไรอย่างเรื่อยเปื่อยไร้จุดหมาย

2. **จัดระเบียบชีวิต** สร้างนิสัยความเคยชินในการจัดระเบียบชีวิต รู้จักใช้ตารางเวลาช่วยปลดปล่อยพลังงานที่มีอยู่อย่างถูกทิศทาง เช่น ฝึกให้เป็นนิสัยว่าหลังรับประทานอาหารเย็น เดินเล่นย่อยอาหารสักยี่สิบนาที จากนั้นนั่งลงอ่านหนังสือหรือทำกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นประจำ

3. **คิดก่อนทำ** อย่าลืมนึกว่าทุกครั้งที่เรารับปากจะทำอะไรกับใครก็ตาม เรากำลังเสียโอกาสในการทำสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตของเราไปด้วยเช่นกัน การรับปากคนอื่นหมายถึงว่า เราจะต้องตัดกิจกรรมบางอย่างที่เราอยากทำหรือให้ความสำคัญออกไป ดังนั้น คิดซึ้งน้ำหนักให้ดี ก่อนตัดสินใจ

4. **อย่าชะล่าใจ** อย่ารับปากทำอะไรไปเพียงเพราะเห็นว่ายังเป็นเรื่องในอนาคต ระยะเวลาที่ไกลออกไป อาจทำให้เรารู้สึกชะล่าใจ บางครั้ง เป็นงานชิ้นใหญ่ แต่เนื่องจากเห็นว่ามีความนาน จึงรับปากไปก่อน ครั้นพอใกล้เวลาจวนเจียน กลับเพิ่งพบว่า เป็นงานที่ต้องใช้เวลามากกว่าที่คิด

5. **วางแผนก่อนทำ** แบ่งงานที่ต้องทำออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ที่สามารถทำให้สำเร็จได้ที่ละชิ้น

6. **ทำแต่พอดี** อย่าเน้นความสมบูรณ์แบบจนเกินไป งานส่วนใหญ่ต้องการความละเอียดประณีตในระดับหนึ่ง หากเราใช้เวลาและพลังงานมากเกินไป ก็ไม่ได้เพิ่มคุณค่าของงานชิ้นนั้น หรือแม้จะเพิ่มแต่ก็อาจจะไม่คุ้ม เมื่อเทียบกับการใช้เวลาไปทำงานอื่นที่มีความสำคัญเช่นกัน

7. **ทำให้จบในครั้งเดียว** ฝึกทำอะไรให้เสร็จในครั้งเดียว อย่าทำอะไรครึ่ง ๆ กลาง ๆ แล้วกลับมาทำต่อ เพราะทุกครั้งที่กลับมาทำต่อ ต้องเสียเวลาในการคิดทบทวน ศึกษาและตัดสินใจ ทำให้เสียเวลามากขึ้นอีก ควรฝึกนิสัยลงมือทำให้เสร็จในครั้งเดียว

8. **วางแผนการนัดให้ดี** ในการนัดหมายกับใครก็ตาม นอกจากนัดเวลาที่จะพบกันหรือเริ่มต้นทำกิจกรรมแล้ว ยังควรนัดเวลาเลิกหรือจบการพบปะไว้ด้วย เพื่อจะได้วางแผนใช้เวลาช่วงต่อไปได้ ขณะเดียวกัน การรู้เวลาสิ้นสุดจะทำให้การใช้เวลาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. **มีเวลาสำหรับการจัดเวลา** เพื่อการวางแผนการใช้เวลา เช่น อาจใช้เวลาทุกวันตอนเช้าวางแผนการใช้เวลาในวันนั้นและใช้เวลาสุดสัปดาห์วางแผนการใช้เวลาทำกิจกรรมสำคัญในสัปดาห์ต่อไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การประหยัด **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

ลูกเสือได้มีโอกาสทบทวนตนเองในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์และปรับปรุงตนเอง

2. เนื้อหา/สาระ การวางแผนสร้างความประหยัด

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 เพลง 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ 3.3 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เพลงลูกเสือจับมือ

4.3 หมู่ออกเสียงหนึ่งล้อมวง นายหมู่ให้แต่ละคนคิดสิ่งที่ตนเองอยากได้ 3 อย่าง พร้อมเหตุผล แล้วเล่าให้เพื่อน ๆ ในหมู่อีก เมื่อเล่าจบนายหมู่ขอให้เลือกสิ่งที่อยากได้มากที่สุด เพียงคนละ 1 อย่าง พร้อมเหตุผล

4.4 นายหมู่ให้สมาชิกทุกคน แปลงสิ่งที่อยากได้เป็นจำนวนเงิน เพื่อใช้ซื้อของสิ่งนั้น เขียนลงในใบกิจกรรม

4.5 ลูกเสือทบทวนการใช้จ่ายเงินของตนเองในแต่ละวัน ตามตารางที่ 1 ในใบกิจกรรม

4.6 ลูกเสือตั้งเป้าหมายการใช้จ่ายเงินใหม่ตามตารางที่ 2 ในใบกิจกรรมว่าจะลดค่าใช้จ่ายตรงไหนได้บ้างโดยกำหนดระยะเวลาตามความเหมาะสม เพื่อให้มีเงินเหลือพอที่จะซื้อของที่ต้องการ

4.7 ลูกเสือผลัดกันเล่าให้เพื่อนฟัง ถึงผลการทบทวนรายจ่ายเดิม และการปรับตารางการใช้จ่ายเงินใหม่โดยจะลดรายจ่ายในเรื่องใดบ้าง ใช้เวลานานเท่าใดจึงจะมีเงินพอที่จะนำไปซื้อของที่ต้องการ

4.8 รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปราย และสรุป ในประเด็นต่อไปนี้

1) อะไรบ้างที่แต่ละหมู่คิดว่าประหยัดได้มากที่สุด

2) สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.9 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ / ประโยชน์

4.10 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม รวมทั้งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่เปลี่ยนไป

● **เพลง ลูกเสือจับมือ**

ภาคผนวก

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนงสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	ผูกความสามัคคีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดังเป็นเปลวร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยิ้มให้กันเป็นสิ่งดี

ใบกิจกรรม

สิ่งที่ฉันอยากได้มากที่สุด..... ราคา.....บาท

ตารางที่ 1

รายจ่ายใน 1 วัน	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ตารางที่ 2

รายจ่ายที่ปรับเปลี่ยนใน 1 วัน	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ฉันจะประหยัดเงินได้วันละ บาท

ใช้เวลา..... วัน ฉันจะซื้อของที่ฉันต้องการได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ลวนลามทางเพศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีแนวทางป้องกัน และช่วยเหลือผู้ถูกลวนลามทางเพศ

2. เนื้อหา/สาระ

การป้องกันและช่วยเหลือผู้ถูกลวนลามทางเพศ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลงสวรรค์บันดาล

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

3.3 กรณีศึกษา

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เพลงสวรรค์บันดาล

4.3 ผู้กำกับตั้งคำถามในกองลูกเสือ “ มีสถานการณ์ใดบ้างที่มีการลวนลามทางเพศต่อเด็กผู้หญิงเกิดขึ้น”(เช่น บนรถเมล์ เดินเข้าซอยเปลี่ยว อยู่คนเดียวในบ้าน ฯลฯ)

4.4 ผู้กำกับเล่ากรณีศึกษาการถูกลวนลามทางเพศของเด็กหญิง (กรณีศึกษา)

4.5 หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปรายหาแนวทางป้องกันการถูกลวนลามทางเพศในเด็กผู้หญิง และแสดงบทบาทสมมุติกรณีพบเห็นเด็กผู้หญิงถูกลวนลามทางเพศ ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ คิดว่าจะตัดสินใจช่วยเหลืออย่างไร

4.6 รวมกอง ลูกเสือนำเสนอบทบาทสมมุติที่ละหมู่

4.7 ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันสรุปวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสม แนวทางการป้องกันการถูกลวนลามทางเพศ และสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

- สวรรค์บันดาล

สวรรค์บันดาลดลให้เรา มา ให้เราสองมาพบกันวันใหม่
อบรมวันนี้คือจิตใจ เริ่งรื่นกันไปไม่รู้โรยรา จะอยู่แห่งไหนเดือนใจเดือนตา
จะอยู่เมืองฟ้าเดือนตา เดือนใจ สวรรค์บันดาล

2. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- เรื่อง กบกับกระต่าย

กระต่ายป่าฝูงหนึ่ง ไม่พอใจกับสภาพชีวิตที่ต้องเผชิญอยู่ด้วยความหวาดหวัดจากอันตรายต่าง ๆ มาตลอด เจ้ากระต่ายป่าตัวหนึ่งจึงเอ่ยขึ้น “ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ หมาป่า นกอินทรี และสัตว์ทั้งปวงที่ชอบไล่ล่าพวกเราเป็นอาหาร ข้าจึงมีความเห็นว่า พวกเราทั้งหมดควรตายเสียดีกว่าที่จะมีชีวิตอยู่ด้วยความหวาดกลัวกับภัยที่จะมาถึงไม่ช้าก็เร็ว”

กระต่ายป่าทั้งฝูงจึงตัดสินใจที่จะกระโดดน้ำตายไปพร้อม ๆ กัน พวกมันวิ่งกรูไปที่ริมธารซึ่งมีกบอาศัยอยู่ เมื่อฝูงกบเห็นกระต่ายป่าแห่มากันมากมาย ก็เกิดความกลัวจึงกระโดดหนีไปในน้ำจนหมด

“ข้าก่อน” กระต่ายตัวหนึ่งพูดขึ้น “ข้าคิดว่าพวกเราควรจะมีความอดทนให้มากกว่านี้ ชีวิตก็ไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คิดกันหรอก ดูพวกกบตัวกระຈ້ยร่อยเหล่านั่นสิ พวกมันไม่ได้มีชีวิตที่เต็มไปด้วยอันตรายมากไปกว่าพวกเราหรอกหรือ”

คติจากเรื่อง “ในโลกนี้อาจยังมีผู้อื่นที่มีความทุกข์ร้อนกว่าเรามากมายนัก เราควรจะยืนหยัดต่อสู้กับชีวิต อย่าได้ท้อเป็นอันขาด”

3. กรณีศึกษา

สมชายเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทุกวันเขาต้องพยายามเบียดขึ้นรถเมล์ที่แน่นมากไปโรงเรียน วันหนึ่งขณะยืนอยู่บนรถ เขามองเห็นชายคนหนึ่งกำลังเอาอวัยวะเพศดูโทรทัศน์นักเรียนหญิงที่ยืนอยู่ติดกับเขา สมชายคิดว่าเขาจะช่วยนักเรียนหญิงคนนี้อย่างไรดี.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 สิ่งดี ๆ ในตัวฉัน

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือรู้จักและเห็นคุณค่าตนเอง
2. เนื้อหาสาระ : การรู้จักตนเอง มองเห็นคุณค่าของความคิดในตนเอง เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำความดีและส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ผลัดกันเล่าเรื่องคนใกล้ชิดที่ตนเองรัก เคารพ และผูกพัน คนละ 1 เรื่อง พร้อมกับบอกว่าตนเองได้รับแบบอย่างหรือเรียนรู้สิ่งดี ๆ อะไรบ้างจากคนผู้นั้น
- 4) นายหมู่ ให้ทุกคนโหวตว่าเรื่องของใครที่น่าจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ได้ แล้วนำไปเล่าในกองลูกเสือในครั้งต่อไป
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องเล่าที่เป็นประโยชน์
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม – เพลง
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือ เล่าให้กองลูกเสือฟัง ที่ละหมู่
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น
 - ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม (ทุกคนล้วนมีความดีอยู่ในตัว เพราะได้รับแบบอย่างและเรียนรู้สิ่งดี ๆ จากคนที่เรารัก เคารพ และผูกพัน)
 - ในทางกลับกัน สำหรับแบบอย่างที่ไม่ดีในสังคม ลูกเสือคิดว่าควรทำอย่างไร (ไม่ยอมรับ ไม่ยกย่อง และไม่เอาแบบอย่าง)
- 5) ลูกเสือจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร
- 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 เรื่องเล่าเจ้าพลัง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือมีแนวทางในการแก้ไขจุดอ่อนเพื่อพัฒนาตนเอง
2. เนื้อหาสาระ ทุกคนย่อมมีจุดแข็งและจุดอ่อนอยู่ในตนเองตามธรรมชาติ การรู้จักตนเองอย่าง ต่อเนื่อง ทำการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาตนเอง
3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1 เพลง
 - 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 3.3 ใบกิจกรรม
 - 3.4 ใบความรู้ เรื่องจุดแข็งและจุดอ่อน
4. กิจกรรม
 - 4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
 - 2) ลูกเสือร่วมร้องเพลง ยิ้ม
 - 3) ผู้กำกับนำเสนอสนทนาเกี่ยวกับ จุดแข็งและจุดอ่อน ของคนเรา พร้อมยกตัวอย่าง
 - 4) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ผลัดกันเล่าเรื่อง “ความสำเร็จในการแก้ไขจุดอ่อนของตนเอง”
คนละ 1 เรื่อง พร้อมบอกว่ามีเคล็ดลับอะไรบ้างที่ทำให้แก้ไขได้สำเร็จ
 - 5) นายหมู่ให้สมาชิกทุกคนโหวตว่าเรื่องของใครที่น่าจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ได้ แล้ว
นำไปเล่าในกองลูกเสือในคาบต่อไป
 - 6) ผู้กำกับเล่าเรื่องเล่าที่เป็นประโยชน์
 - 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)
 - 4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2
 - 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
 - 2) ลูกเสือเล่นเกมแข่งเรือไวกิ้ง
 - 3) ตัวแทนแต่ละหมู่ เล่าเรื่องในกองลูกเสือ ที่ละหมู่มุ่จนครบ
 - 4) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติมในประเด็น
 - การที่คนเราจะสามารถแก้ไขจุดอ่อนของตนเองได้ ต้องมีวิธีการอย่างไรบ้าง
(สำรวจจุดอ่อน ตั้งใจจริง วางแผนพัฒนาตนเอง และลงมือแก้ไข ฝึกฝน)
 - การแก้ไขจุดอ่อนเป็นประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไร
 - ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร
 - 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

ภาคผนวก

1. ใบกิจกรรม

ให้ลูกเสื่อแต่ละหมู่หนึ่งล้อมวงร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้สมาชิกในหมู่ผลัดกันเล่าเรื่อง “ความสำเร็จในการแก้ไขจุดอ่อนของตนเอง” คนละ 1 เรื่อง พร้อมบอกว่ามีเคล็ดลับอะไรบ้างที่ทำให้แก้ไขได้สำเร็จ
2. นายหมู่ให้สมาชิกทุกคนโหวตว่าเรื่องของใครที่น่าจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ได้ แล้วนำไปเล่าในกองลูกเสื่อในคาบต่อไป

2. เกมส์

- เกมจับไม้ตั้ง

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสื่อเข้าแถววงกลม ทุกคนมีไม้จิ้มฟันอยู่ในมือ
2. เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีด 1 ครั้ง ให้เลื่อนตัวไปทางขวา 1 ก้าว ถ้าสัญญาณนกหวีด 2 ครั้ง ให้เลื่อนตัวไปทางซ้าย 1 ก้าว ในขณะที่เลื่อนตัวไปให้ปล่อยไม้จิ้มฟันทิ้งไว้
3. คนที่เลื่อนมาแทนต้องรับไม้จิ้มฟันทิ้งไว้ให้ได้ ใครจับไม้ไม่ได้ให้ออกจากการเล่น
4. ผู้ชนะคือผู้ที่มีไม้จิ้มฟันอยู่ในมือ

- เกม แข่งเรือไวกิ้ง

วิธีการเล่น

1. ให้ลูกเสื่อเข้าแถวตอนหมู่
2. ให้ทุกคนนั่งยอง ๆ บนเส้นเท้า มือทั้งสอง (เว้นคนหน้า) เหยียดออกไปแตะปากคนหน้า
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ทุกคนเหยียดเท้าก้าวไปข้างหน้า (ทำพร้อม ๆ กัน)
4. แถวใดถึงหลักชัยก่อนชนะ

3. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- เรื่องตรงต่อเวลารักษาคำพูด

มีชายหนุ่มคนหนึ่ง มีพ่อเป็นช่างสารพัด ช่างเขียน บัน แกะสลัก ทำอะไรได้หลาย ๆ อย่าง มีกิจกรรมรับจ้างบัน แกะ และเขียน มีลูกมือหลายคน มีงานไม่ขาดมือ ส่วนตัวเขาก็มีความสามารถ ประทศประชันฝีมือออกแบบแกะสลัก จนมีชื่อเสียงยิ่งทำให้ลูกค้าเพิ่มมากขึ้น กิจการก็ใหญ่โต

ต่อมาพ่อและแม่ของเขาก็ตายจากไป ลูกชายจึงเป็นเจ้าของแทน แต่เขามีนิสัยไม่เหมือนพ่อ เมื่อลูกค้ามาตอนรับดี รับเงินมัดจำแล้วก็เที่ยวเตร่ ทำงานไม่เคยเสร็จตามที่นัด จะทำงานเฉพาะหน้า ขึ้นหนึ่งได้เงินก็หยุดทำ จนเงินหมดจึงทำต่อ ไม่นานลูกค้าก็หนีไม่มีใครมาใช้บริการอีก เพราะไม่รักษาคำพูด ลูกน้องก็ลาออกหมดจนต้องปิดกิจการไป และผลสุดท้ายก็ต้องไปสมัครเป็นลูกจ้างร้านอื่นเพราะคนหมดศรัทธาเนื่องจากไม่รักษาคำพูดและไม่รักษาเวลา

คติจากเรื่อง “การรักษาคำสัตย์ ทำให้เป็นที่เชื่อถือ”

- **เรื่อง หมาป่าในหนังแกะ**

หมาป่าตัวหนึ่งไปพบกับหนังแกะที่เจ้าของตากเอาไว้บนราวมันคิดว่าหากนำหนังแกะมาคลุมร่างแล้วแอบปะปนเข้าไปอยู่ในฝูงแกะย่อมไม่มีผู้ใดล่วงรู้ และเมื่อสบโอกาสจึงค่อยจับแกะกิน ด้วยเหตุนี้เมื่อถึงเวลาเย็นเจ้าของแกะจึงต้อนฝูงแกะของตนเข้าไปขังไว้ในคอกเหมือนเช่นทุกวัน โดยไม่ทันสังเกตว่ามีหมาปลอมเข้ามาอยู่ในฝูงแกะ บังเอิญคืนวันนั้นมีการเลี้ยงฉลองกันในหมู่ญาติพี่น้องเจ้าของแกะจึงเดินมาที่คอกและเลือกเอาหมาป่าที่ปลอมเป็นแกะไปฆ่าเพื่อเป็นอาหาร

คติจากเรื่อง คนหลงโลก ย่อมได้รับผลกรรมตามสนองไม่ช้าก็เร็ว

4. ใบบความรู้

- **เรื่อง จุดแข็ง จุดอ่อน**

ทุกคนย่อมมีทั้งจุดอ่อนและจุดแข็งแตกต่างกันไปตามภูมิหลังชีวิตของแต่ละคน สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่ว่าใครมีจุดอ่อนหรือจุดแข็งน้อยกว่าหรือมากกว่ากัน แต่อยู่ที่ใครสามารถค้นหา ยอมรับ และลงมือกำจัดจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งของตนเองได้มากกว่า คนบางคนหาไม่เจอแม้กระทั่งจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวเอง คนบางคนหาเจอแต่ไม่ยอมรับจุดอ่อน หรือบางคนยอมรับแต่แก้ไขไม่ได้

ขั้นตอนในการพัฒนาตนเอง โดยการกำจัดจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งนั้น มีดังนี้

1. สำรวจค้นหาจุดอ่อน ค้นหาตัวเองให้เจอว่ามีจุดอ่อนตรงไหนบ้าง โดย

- การเปรียบเทียบกับผู้อื่น เช่น การควบคุมอารมณ์ ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านการสื่อสาร ระบบการคิด การอ่าน การเขียน รวมถึงวินัยในตนเองในด้านต่างๆ
- การใช้ผู้อื่นเป็นกระจกเงาช่วยวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของเรา
- การนำปัญหาและความสำเร็จในชีวิตมาทบทวนเพื่อหาจุดอ่อน และจุดแข็ง

2. ลงมือกำจัดจุดอ่อนและพัฒนาจุดแข็ง

สิ่งสำคัญที่สุดคือ การลงมือปฏิบัติจริง ถ้ามีความยากลำบากในการแก้ไขและพัฒนาหลายสิ่งหลายอย่างพร้อมกัน ขอแนะนำให้ทำทีละอย่าง เช่น ช่วงแรกอาจจะพัฒนาในเรื่องทัศนคติก่อน เมื่อทำได้สำเร็จแล้ว ค่อยๆ พัฒนาในเรื่องอื่นๆ ต่อไป จุดหักเหที่สำคัญอยู่ที่ ขาดความอดทนอดกลั้น ทำให้ล้มเลิกความตั้งใจ ควรหาแรงจูงใจเข้ามาเสริมตลอดเวลา เช่น แรงใจจากเพื่อน แรงใจจากหนังสือ และแรงใจจากเป้าหมายในชีวิต เป็นต้น

การกำจัดจุดอ่อนเปรียบเสมือนคนกำลังเลิกระบู้หรือ อาจจะทรมาณบ้าง หงุดหงิดบ้าง แต่ถ้าผ่านไปได้ถึงขั้นเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเปลี่ยนนิสัย โอกาสที่มันจะกลับมาอกเอยในชีวิตของเราก็น้อยลง แต่ถ้าเราทำได้เพียงครึ่งๆ กลางๆ โอกาสที่นิสัยที่ไม่ดีจะกลับมาเติบโตอีกก็มีมากขึ้น ฉะนั้นต้องกำจัดแบบถอนรากถอนโคน

3. ประเมินผลและแก้ไขปรับปรุง

หลังการกำจัดจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้กับชีวิต สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการประเมินว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และสามารถตั้งเป้าหมายที่ท้าทายเพิ่มขึ้นอีก การกำจัดจุดอ่อนและการพัฒนาจุดแข็งเปรียบเหมือนเกมที่เรากำลังเล่นอยู่กับตัวเอง จงสนุกและเพลิดเพลินกับมัน แทนการคิดว่าเป็นภาระที่น่าเบื่อ **“ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ เริ่มต้นที่การชนะใจตนเอง”**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 เป้าหมายชีวิต

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : ลูกเสือมีแนวทางในการตั้งเป้าหมายในชีวิต
2. เนื้อหา/สาระ : เป้าหมายในชีวิตเปรียบเหมือนภาพของความสำเร็จของตนเอง ที่ได้วางไว้ และหาทางทำให้ได้ตามเป้าหมาย ด้วยวิริยะอุตสาหะและความถูกต้อง เป้าหมายในชีวิตมักได้แรงบันดาลใจมาจากบุคคลที่เรารัก เคารพ และศรัทธา

3. สื่อ/อุปกรณ์

- 3.1 เกม – เพลง
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม - เพลง
- 3) ผู้กำกับนำสนทนาในกองลูกเสือ ถึงความหมายของ “เป้าหมายชีวิต”
- 4) ผู้กำกับให้หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ผลัดกันเล่าเรื่อง “บุคคลในอุดมคติ” ที่ตนเองเคารพศรัทธา และอยากจะทำเนิชีวิตตามแบบอย่างคนผู้นั้น พร้อมบอกว่าที่ชอบเพราะคุณสมบัติอะไรบ้าง และได้ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองอย่างไร
- 5) นายหมู่ให้ทุกคนโหวตว่า เรื่องของใครที่ควรจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ ให้เจ้าของเรื่องเป็นตัวแทนหมู่ นำไปเล่าในกองลูกเสือในครั้งต่อไป
- 6) รวมกอง ผู้กำกับเล่าเรื่องเล่าที่เป็นประโยชน์
- 7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)
- 2) เกม - เพลง
- 3) ตัวแทนหมู่เล่าให้กองลูกเสือฟัง ทีละหมู่
- 4) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น
 - คนที่เราเคารพ ศรัทธาส่วนใหญ่แล้ว เป็นคนอย่างไร (ใจดีมีเมตตา เสียสละ รับผิดชอบ เก่ง ฯลฯ)
 - การมีเป้าหมายชีวิตเป็นประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไร
 - ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร
- 5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เรื่องความสำเร็จ
- 6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

ภาคผนวก

● ความสำเร็จ

คุณเคยถามตัวเองไหมว่า อะไรคือเป้าหมายของชีวิต? คุณมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร? เพื่อใคร? และอย่างไร? การมีเป้าหมายในชีวิต คือ การที่เรามีภาพของความสำเร็จไว้เบื้องหน้า คล้ายกับการเห็นภาพจิ๊กซอว์ที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ทีนี้ก็ขึ้นกับวิธีการของแต่ละคนว่าจะทำอย่างไรให้จิ๊กซอว์แต่ละตัวมาต่อกัน ให้เกิดเป็นภาพนั้นขึ้นมา แต่ถ้าเราไม่มีภาพหรือไม่มีเป้าหมาย อะไรจะเกิดขึ้น? บางคนอาจจะคิดว่าฉันก็มีชีวิตของฉันไปเรื่อยๆ ไม่ได้รับกวนใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ฉันก็มีความสุขดี แล้วคุณค่าของคุณจะอยู่ที่ไหน?

การมีเป้าหมายในชีวิต คือคำตอบว่าเรามีชีวิตอยู่เพื่ออะไร เพื่อใคร และอยู่อย่างไร ชีวิตเปรียบเหมือนกับการเดินทาง และนักเดินทางที่ชาญฉลาด ย่อมมีเป้าหมายในการเดินทางเสมอ เขาจะไม่สูญเสียเวลาข้างทาง เพราะจะทำให้เขาไปถึงจุดหมายช้าลง การเดินทางของชีวิต ไม่ได้ราบเรียบและสวยงาม เหมือนรอยด้ายกลีบกุหลาบเสมอไป ในระหว่างทางสิ่งที่ไม่คาดคิดอาจเกิดขึ้นได้เสมอ ปัญหาและอุปสรรคเป็นแขกที่ไม่ได้รับเชิญให้มาเยี่ยมเยียนเรา มาเพื่อทดสอบเรา มาทำให้เราเหนื่อยล้า ท้อแท้ สิ้นหวัง หมดแรง หมดกำลังใจที่จะเดินต่อไป และทำให้จุดหมายปลายทางนั้นยาวไกลออกไป อะไรคือสิ่งจำเป็นสำหรับนักเดินทางที่จะเอาชนะแขกที่ไม่ได้รับเชิญเหล่านี้ คำตอบคือ **ความมุ่งมั่น และความสม่ำเสมอ** แม้ว่าเราจะเจอกับอุปสรรคขวากหนามและปัญหามากมาย เป็นมรสุมของชีวิต ก็ว่าได้ เราก็สามารถที่จะไปถึงเป้าหมายได้ในที่สุด ซึ่งมันอาจจะล่าช้าไปบ้าง ก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญ เพราะเราทำดีที่สุดแล้ว

หลายคนอาจจะมีประสบการณ์ ในการเดินขึ้นภูเขา เวลาที่เราเดินขึ้นภูเขาเราต้องออกแรงมากเป็นพิเศษเปรียบเทียบกับช่วง มรสุมชีวิต และเมื่อเราเดินลงเขาเราแทบจะไม่ได้ออกแรงเลย ทั้งๆที่เราก็ต้องแบกภาระเหมือนเดิมอาจจะมากกว่าตอนเดินขึ้นเขาด้วยซ้ำ นั่นเป็นเพราะมรสุมได้ผ่านพ้นไปแล้ว ชีวิตของคนเราย่อมมีขึ้นและมีลงเช่นเดียวกับการเดินเขา แต่สิ่งหนึ่งที่เราได้จากการเดินคือ ระยะทางที่เพิ่มขึ้น และแน่นอนว่าเราต้องเดินขึ้นเดินลงจนกว่าจะไปถึงเป้าหมาย ขอให้เรามีความมุ่งมั่นและความสม่ำเสมอไว้ในใจ จุดหมายนั้นก็ก็จะใกล้เพียงปลายตา

การพักผ่อนเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการเดินทาง เราไม่สามารถเดินโดยไม่พักไม่ได้ การพักผ่อนเหมือนกับการชาร์ตแบตเตอรี่ให้เต็ม เป็นการชาร์ตทั้งพลังกายและพลังใจ ในระหว่างทางที่เดินเราพบปะคนมากมาย บางคนก็เดินไปทางเดียวกับเรา บางคนก็เดินสวนทางกับเรา ถ้าการเดินทางของเราเต็มไปด้วยความสนุกสนานและรอยยิ้ม แม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม เราจะเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นเดินตามโดยไม่รู้ตัว บางคนอาจจะยึดเอาคติประจำใจของเราไปใช้ในการดำเนินชีวิต หรือให้เราเป็นแม่แบบ เพราะพวกเขาได้เห็นแล้วว่า ความสำเร็จจะมาอยู่เบื้องหน้าได้อย่างไร?

ความมุ่งมั่นและความสม่ำเสมอ คือหัวใจที่จะ นำไปสู่ความสำเร็จ

ที่มา : <http://www.iamspiritual.com/chai/pp/success.html>

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 พระมหากษัตริย์คุณของบูรพมหากษัตริย์ไทย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือมีจิตสำนึกรักชาติและรำลึกพระมหากษัตริย์คุณของบูรพมหากษัตริย์ไทย

2. เนื้อหา/สาระ

2.1 ประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.2 การสูญเสียดินแดนประเทศไทยในสมัยราชวงศ์จักรี

2.3 พระราชกรณียกิจของพระบรมราชวงศ์จักรี

3. สื่อ/อุปกรณ์

3.1 เพลงหนักแผ่นดิน

3.2 Power point เรื่องการเสียดินแดนไทยสมัยราชวงศ์จักรี

3.3 เอกสารเรื่อง เรื่องการเสียดินแดนไทยสมัยราชวงศ์จักรี

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือขับร้องเพลงหนักแผ่นดิน

4.3 ผู้กำกับบรรยายประกอบการนำเสนอ Power point หรือ แผนที่ประเทศไทยที่ทำเป็น
จิ๊กซอ แสดงถึงอาณาจักรไทยที่บูรพกษัตริย์ไทยได้รักษาไว้ให้ลูกหลานไทย และการเสียดินแดนใน
สมัยราชวงศ์จักรี จำนวน 14 ครั้ง

4.4 ผู้กำกับนำอภิปรายประเด็นต่อไปนี้ และสรุป

- “เพราะเหตุใด ชาติไทยจึงอยู่รอดปลอดภัย ยังคงความเป็นเอกราชมาตราบนานเท่าทุก
วันนี้ โดยไม่ได้ ตกเป็น เมืองขึ้นของใคร ในขณะที่ประเทศใกล้เคียงโดยรอบต้องตกเป็น
เมืองขึ้นของฝรั่งทั้งหมด”

- “ ลูกเสือคิดว่า คนไทยควรมีบทบาทในการรักษาชาติให้ดำรงอยู่ตลอดไป อย่างไร

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ลูกเสือมีความรักชาติ และมีเจตคติต่อการปกป้องรักษาชาติไทย

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลง นกแผ่นดิน

คนใดใช้ชื่อไทยอยู่	กายก็ดูเหมือนไทยด้วยกัน
ได้อาศัยโพธิ์ทองแผ่นดินของราชันย์	แต่ใจมันยังเฝ้าคิดทำลาย
คนใดเป็นไทยเป็นทาส	ดูถูกชาติเชื้อชนถิ่นไทย
แต่ยังฝังกินกอบโกยสินไทยไป	เหยียดคนไทยเช่นทาสของมัน
นกแผ่นดิน นกแผ่นดิน	คนเช่นนี้เป็นคนนกกแผ่นดิน (สร้อย)
คนใดยุยงปลุกปั่น	ไทยด้วยกันหวังให้แตกกระจาย
ปลุกระดมมวลชนให้สับสนวุ่นวาย	เพื่อคนไทยแบ่งฝ่ายรบกันเอง
คนใดหลงชนชาติอื่น	ชาติเดียวกันเขายื่นขมเหง
ได้สินทรัพย์เจือจางเป็นประหารไทยกันเอง	ที่ชาติอื่นเกรงตั้งญาติของมัน (สร้อย)
คนใดขายตนขายชาติ	ได้โอกาสชี้ทางให้ศัตรู
เข้าทำลายพลังไทยให้สลายทางสู้	เมื่อศัตรูโจมตีเสียที่มัน
คนใดคิดร้ายราวี	ประเพณีของไทยไม่ต้องการ
เกื้อหนุนอคติเชื้อลัทธิอันธพาล	แพร่ นำมันมาบ้านเมืองเรา (สร้อย)

2. เรื่องการเสียดินแดนไทยสมัยราชวงศ์จักรี

สวัสดิ์ ผู้รักชาติทุกคน วันนี้ครุมีเรื่องราวอันขมขื่น ซึ่งเป็นเรื่องจริงที่เคยเกิดขึ้นบนแผ่นดินไทยของเรา อาณาจักรที่มีนามว่า “ชวานทอง” อันเกรียงไกรในอดีต

ทิศเหนือจรดทิศใต้ ทิศตะวันออกจรดทิศตะวันตก อาณาจักรของเราล้วนแล้วแต่มีชายฝั่งทะเลอันงดงามล้อมรอบแทบทั้งสิ้น แต่ทำไมจึงถูกกัดกร่อนเหลือแต่เพียงเท่าที่เห็นนี้ วันนี้ครุจะมาเล่าให้พวกเราฟังเพื่อปลุกจิตสำนึกของความเป็นไทย เพื่อชนรุ่นก่อนจะได้นอนตายตาหลับ สมกับที่ได้สละชีวิตเพื่อปกป้องบ้านเมือง ให้พวกเราได้อยู่อย่างมีความสุขในทุกวันนี้

ครั้งที่ 1

เสียครั้งแรก เกะหมาก จากแผนผัง เขาเปลี่ยนเป็น ปืนัง จำได้ไหม
นั้นแหละ จากชวานทอง เล่มของไทย หนึ่งในร้อยกว่า ตารางไมล์ หลักฐานมี

ครั้งที่ 1 เสียเกาะหมาก (ปืนัง) ให้กับประเทศอังกฤษ เมื่อ 11 สิงหาคม 2329 พื้นที่ 375 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 1 เหตุเกิดจาก พระยาไทรบุรี ให้อังกฤษเช่าเกาะหมากเพื่อหวังจะขอให้อังกฤษคุ้มครองเกาะหมากจากกองทัพของกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ซึ่งยกทัพมาจัดระเบียบหัวเมืองปักษ์ใต้ ในที่สุดอังกฤษก็ยึดเอาไป

แต่ไม่สำเร็จเพราะเดินทางยากลำบาก เป็นฤดูฝน ขัดสนเสบียงอาหาร ไพรพลล้มตายเป็นอันมาก จึงต้องยกทัพกลับและเสียให้เงินไป

ครั้งที่ 7

ครั้งที่เจ็ด เสียดินแดน แคว้นเขมร เกิดพิเรน เพราะฝรั่ง กำลังบ้า
เที่ยวออกล่า เมืองขึ้น ชีนอุรา เสียอีกที่ แสนกัว ตารางกิโล

ครั้งที่ 7 เสีย เขมร และเกาะ 6 เกาะ ให้กับฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2410 พื้นที่ 124,000 ตร.กม. ในสมัย ร.4 ฝรั่งเศสบังคับให้เขมรทำสัญญารับรองความคุ้มครองจากฝรั่งเศส หลังจากนั้นได้ดำเนินการทางการทูตกับไทย ขอให้มีปักปันเขตแดนเขมรกับญวน แต่กลับตกลงกันไม่ได้ ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว แม่ทัพเรือสวรรคต ไทยจึงอ่อนแอ ฝรั่งเศสจึงฉวยโอกาสบังคับทำสัญญารับรองความอารักขาจากฝรั่งเศสแก่เขมร ในช่วงนี้เอง อังกฤษกับฝรั่งเศสได้ทำสัญญากันเมื่อ 15 มกราคม 2438 โดยตกลงกันให้ไทยเป็นรัฐกันชน ประกอบกับการดำเนินนโยบายของ รัชกาลที่ 5 ที่เสด็จประพาสยุโรปถึง 2 ครั้งทำให้อังกฤษ เยอรมัน รัสเซีย เห็นใจไทย ฝรั่งเศสจึงยึดเขมรไป

ครั้งที่ 8

ครั้งที่แปด เสียแคว้น ดินแดนใหม่ ชื่อสิบสอง จุไทย ก็ใหญ่โชน
เป็นเนื้อที่ อีกแปดหมื่น ตารางกิโล ต้องร้องโฮ ใจละเหี่ย เพราะเสียตาย

ครั้งที่ 8 เสีย สิบสองจุไทย (เมืองไล เมืองเชียงค้อ) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ 22 ธันวาคม 2431 พื้นที่ 87,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5 พวกฮ่อก่อกบฏ ไทยจัดกำลังไปปราบ 2 กองทัพ แต่ปฏิบัติเป็นอิสระแก่กัน อีกทั้งแม่ทัพทั้งสองไม่ถูกกัน จึงเป็นโอกาสให้ฝรั่งเศสส่งทหารเข้าเมืองไล โดยอ้างว่ามาช่วยไทยปราบฮ่อ แต่หลังจากปราบได้แล้ว ก็ไม่ยอมยกทัพกลับ อีกทั้งไทยก็ไม่สามารถจัดกำลังไว้ยึดครอง ในที่สุดไทยกับฝรั่งเศสได้ทำสัญญากันที่เมืองแกลง (เบียนพู) ยอมให้ฝรั่งเศสรักษาเมืองไลและเมืองเชียงค้อ

ครั้งที่ 9

ครั้งที่เก้า เสรีแสบ แค้นไม่สิ้น เสียลุ่มน้ำ สาละวิน ด้านฝั่งซ้าย
สิบสามหัวเมือง ต้องจำเหมาย ให้เขาไป ใครที่ทำ ช้ำใจ ไทยต้องจำ

ครั้งที่ 9 เสีย ฝั่งซ้ายแม่น้ำสาละวิน ให้กับประเทศอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ 5 ในห้วงปี 2433 เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ทางด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจ และ ทรัพยากร อันอุดมด้วยดินแดนผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ยิ่ง

ครั้งที่ 10, 11

ครั้งที่สิบ เสียบลำ แม่น้ำโขง ถูกเขาโงง ฝั่งซ้าย เพราะไทยถล่า
ครั้งที่สิบเอ็ด เสียฝั่งขวา หน้หน้าดำ มั่นเจ็บช้ำ ฝั่งลึก อยู่กลางใจ

ครั้งที่ 10 เสีย ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (อาณาจักรล้านช้าง หรือประเทศลาว) ให้กับฝรั่งเศสเมื่อ 3 ตุลาคม 2436 พื้นที่ 143,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5

- เป็นของไทยมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนเรศวร ต้องเสียให้กับฝรั่งเศสตามสัญญาไทยกับฝรั่งเศสเท่านั้นยังไม่พอ ฝรั่งเศสเรียกเงินจากไทย 1 ล้านบาท เป็นค่าเสียหายที่ต้องรบกับไทย เสียค่าประกันว่าไทยต้องปฏิบัติตามสัญญาอีก 3 ล้านบาท นอกจากนั้น ฝรั่งเศสยังส่งทหารมายึดเมืองจันทบุรี และตราดไว้ถึง 15 ปี นับว่าเป็นความเจ็บปวดที่สุดของไทย ถึงขนาดที่เจ้านายฝ่ายในต้องขายเครื่องแต่งกายเพื่อนำเงินมาถวายรัชกาลที่ 5 เป็นค่าปรับ รัชกาลที่ 5 ต้องนำถุงแดง (เงินพระคลังข้างที่) ออกมาใช้

ครั้งที่ 11 ผังขวาแม่น้ำโขง (ตรงข้ามเมืองหลวงพระบาง ดินแดนในทิศตะวันออกของน่าน, จำปาศักดิ์, มโนไพร) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2446 พื้นที่ 25,500 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5 ไทยทำสัญญากับฝรั่งเศส เพื่อขอให้ฝรั่งเศสคืนจันทบุรีให้ไทย ฝรั่งเศสคืนจันทบุรี แต่ไปยึดเมืองตราดแทนอีก 5 ปี ต่อมาเมื่อฝรั่งเศสได้หลวงพระบางแล้วยังลุกล้ำย่านนาดี, ด่านซ้าย จ.เลย และยังได้เอาศิลาจารึกที่พระเจดีย์ศรีสองรักษ์ไปด้วย

ครั้งที่ 12

ครั้งที่สิบสอง ใจร้อนหุด เพราะหมดท่า เสียมณฑล บุรพา อีกจนได้
เขามาพราก จากแหลมทอง ถิ่นของไทย อีกสองหมื่น ตารางไมล์ โดยประมาณ

ครั้งที่ 12 เสีย มณฑลบุรพา (พระตะบอง เสียมราชู ศรีโสภณ) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ.2449 พื้นที่ 51,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5

- ไทยได้ทำสัญญากับฝรั่งเศส เพื่อแลกกับตราด, เกาะกง, ด่านซ้าย ตลอดจนอำนาจศาลไทยที่จะบังคับต่อคนในบังคับของฝรั่งเศสในประเทศไทย เพราะขณะนั้นมีคนจีนญวนไปพึ่งธงฝรั่งเศสกันมาก เพื่อสิทธิการค้าขาย ฝรั่งเศสยอมถอนทหารออกจากตราดและด่านซ้าย เมื่อ 6 กรกฎาคม 2450 แต่ยึดเกาะกงไว้ไม่คืนให้ไทย

ครั้งที่ 13

ครั้งที่สิบสาม เสียตรังกานู ไทรบุรี ในแผนที่ มองเห็น เป็นหลักฐาน
ไปถึงปะลิส ดิตรัฐ กลันตัน อีกสามหมื่น โดยประมาณ ตารางไมล์

ครั้งที่ 13 เสีย รัฐกลันตัน, ตรังกานู, ไทรบุรี, ปริส ให้กับอังกฤษเมื่อ 30 มีนาคม 2451 พื้นที่ 80,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5 ไทยได้ทำสัญญากับอังกฤษ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจศาลไทยที่จะบังคับคดีความผิดของคนอังกฤษในไทย

ครั้งที่ 14

ครั้งที่สิบสี่ เสียเขา พระวิหาร ปัจจุบัน เป็นของเขมร ท่านเห็นไหม
จำไว้เถิด เลือดเนื้อ เชื้อชาติไทย จงรวมใจ เข้าร่วม รวมพลัง

ครั้งที่ 14 เสีย เขาพระวิหาร ให้กับเขมร เมื่อ 15 มิถุนายน 2505 พื้นที่ 2 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 9 ตามคำพิพากษาของศาลโลก ให้เขาพระวิหารตกเป็นของเขมรเนื่องมาจากหลักฐานสำคัญของเขมร ในสมัยที่เป็นของฝรั่งเศส เมื่อรู้ว่า กรมพระยาดำรงราชานุภาพจะเสด็จเขาพระวิหาร

จึงไปก่อนแล้วชักธงชาติฝรั่งเศสรับเสด็จ แล้วจึงถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน จึงนำมาใช้เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงต่อศาลโลก

พวกเราเห็นแล้วใช่ไหมครับว่า เราสูญเสียดินแดนไปมากมายขนาดไหน หากรวมพื้นที่ที่สูญเสียไปจะมากกว่าพื้นที่ที่เราเหลืออยู่เสียอีก มีหน้าซำประเทศเพื่อนบ้านที่เคยเป็นลูกหลานไทย เจกเช่นเดียวกันยังจะมาสู้รบทำลายกันเองอีก และที่เลวร้ายที่สุด คนในชาติของเราเองยังขาดความสำนึก เห็นแก่ตัวเอาตัวรอด และเสพสุขไปวันๆ จะต้องมีการสูญเสียครั้งที่สิบห้าหรืออะไรจึงจะสำนึกได้ บ้างก็ตัดช่องน้อยแต่พอตัว หากความสุขกับสิ่งจอมปลอมชั่วคราวชั่วคราว ขาดความรับผิดชอบ ขาดความสำนึก และขาดซึ่งศักดิ์ศรีของความเป็นลูกผู้ชาย หากบรรพชนผู้อุทิศตนสละชีวิตเลือดเนื้อเพื่อเข้าแลกไว้ซึ่งแผ่นดินไว้ให้ลูกหลานได้ซุกหัวนอน ได้ทราบเรื่องราวอันโง่เขลาของคนยุคปัจจุบัน ท่านคงจะนอนตายไม่เป็นสุข ลูกขึ้นเถอะครับ ... ดิ้นชะที่เถอะครับ มันถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องมาช่วยกันทะนุบำรุงประเทศชาติให้กลับมามั่นคง พวกเราเป็นชนรุ่นใหม่ คงจะไม่มีใครอยากเห็นการสูญเสียครั้งที่สิบห้า มันคงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์คือ การเปลี่ยนผืนไทรรงค์ออกจากแผ่นดินของเรา

เหมือนลงเรือ ลำเดียว น้ำเชี่ยวจัด
อย่าหันหลัง หันหน้า พระว้าพะวัง

เป็นดินแดน ถิ่นสุดท้าย ที่ไทยหวัง
ครั้งที่สิบห้า ต่อไป อย่าให้มี ใครย้าย ชมชู่ จงสู่มัน

เราจะถอย ต่อไป ไม่ได้แล้ว
ขวานเล่มนิต ฤทธิ์ฉกาจ เคยฟาดฟัน

เขมรยับ เวียดนามเยิน เกินจะยั้ง
หากคนไทย ไม่กล้าสู้ หมูไฟรี

เหล่าอมิตร ที่คิดครอง เมืองทองข้า
หากผู้ใด หมายปอง ครอบครองไทย จงเอาไป หากแผ่นดิน นี้สิ้นคน

ช่วยกันคัด ช่วยกันพาย ให้ถึงฝั่ง
คนนั่งกลาง ทำอย่างรา ลงราวี

ทะเลล้อม รอบข้าง หมดทางหนี

ผืนดินสิ้น เขตแนว ทะเลถิ่น

ระบือลั่น ว่าไทยรัก สามัคคี

ลาวก็พัง มาแล้ว ใช่ไหมนี่

เจอกันที่ กลางสมุทร เพราะสุดดิน

จำสัจจา ข้าล้นลง อย่าสงสัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยกิจกรรมที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลี เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ : เพื่อให้ลูกเสือได้เห็นคุณค่าของความเป็นไทย

2. เนื้อหาสาระ : คุณค่าของความเป็นไทย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ : 3.1 เพลงเรารู้
3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลงเรารู้

4.3 ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงค่านิยมของวัยรุ่นในสังคมไทย ที่นิยมไว้ทรงผมแบบเกาหลี แฟชั่นเสื้อผ้าแบบเกาหลี อาหารเกาหลีและหน้าตา สวย หล่อ ตี แบบเกาหลี ที่เรียกว่า เกาหลีฟีเวอร์ แล้วตั้งคำถาม

“คนเกาหลี ต่างจากคนไทยอย่างไร? ด้านวัฒนธรรม (ภาษา ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม ด้านคุณลักษณะนิสัย ความอดทน ความมีวินัย) แล้วเพราะเหตุใด วัยรุ่นไทยจึงนิยมชมชอบ “เกาหลี”

4.4 มอบหมายให้กองลูกเสือจัดกิจกรรมโต้วาทีในญัตติ “วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลี เสียศักดิ์ศรีวัยรุ่นไทย ” ประเด็นสนับสนุนหรือคัดค้านในเรื่อง “การหมกมุ่นเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของวัยรุ่นไทย” โดยจัดทีมโต้วาทีเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายคัดค้าน

1) ฝ่ายเสนอและฝ่ายคัดค้านต่างมีหัวหน้า 1 คน และมีผู้สนับสนุน 3 คน

2) ลูกเสือเลือกผู้ดำเนินรายการ 1 คน

3) หัวหน้าฝ่ายเสนอนำเสนอข้อมูล 3 นาที และหัวหน้าฝ่ายคัดค้านนำเสนอข้อมูล 3 นาที

4) ผู้สนับสนุนแต่ละฝ่ายคนละ 2 นาที

5) หัวหน้าฝ่ายเสนอและฝ่ายคัดค้านสรุปคนละ 1 นาที

4.5 เมื่อโต้วาทีจบลูกเสือร่วมกัน วิเคราะห์ผลสรุปจากการโต้วาที

4.6 ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะและกล่าวคำชมเชยลูกเสือ

4.7 ผู้กำกับมอบหมายให้จัดทำโปสเตอร์ณรงค์สร้างจิตสำนึกรักความเป็นไทย “เป็นไทยทั้งตัวและหัวใจ” ทำอย่างไรคือไทยแท้

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นคติ/ประโยชน์

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ลูกเสือสามารถโต้วาที ด้วยเหตุผลคัดค้านโต้แย้งที่ชวนเชื่อให้เห็นคุณค่าความเป็นไทย

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลงเราสู้

บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ	ปักบ้านป้องเมืองคันทันเหยา
เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา	หน้าที่เรารักษาสืบไป
ลูกหลานเหลนโหลนกายหน้า	จะได้มีพสุธาอาศัย
อนาคตจะต้องมีประเทศไทย	มียอมให้ผู้ใดมาทำลาย
ถึงซูฆ่าล้างโคตรก็มีหัว	จะสู้กันไม่หลบหนีหาย
สู้ตรงนี้ สู้ที่นี่ สู้จนตาย	ถึงเป็นคนสุดท้ายก็ลองดู
บ้านเมืองเรา เราต้องรักษา	อย่าทำลายเชิญมาเราสู้
เกียรติศักดิ์ของเราเราเชิดชู	เราสู้ไม่ถอยจนก้าวเดียว

2. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- เรื่องโหรคนหนึ่ง

โหรคนหนึ่งหมกมุ่นในเรื่องการดูดวงดาวจนไม่เป็นอันทำอะไร วันๆเอาแต่ศึกษาความเป็นไปของดวงดาวบนท้องฟ้า จนรู้ว่าดวงดาวดวงใดโคจรไปทางไหน คำว่าวันหนึ่งขณะที่โหรเดินแหงนหน้ามองดูดวงดาวไปตามถนนนอกเมือง จนผลพลัดตกไปในบ่อข้างทาง เนื่องจากได้รับบาดเจ็บจึงไม่สามารถปีนขึ้นมาได้เอง ต้องนอนร้องครวญครางอยู่ตามลำพัง จนมีผู้มาพบและให้ความช่วยเหลือพร้อมสอบถามถึงเรื่องราวความเป็นมา

“เออหนอพ่อโหรผู้รอบรู้” ผู้ให้ความช่วยเหลือรำพึงออกมาดัง ๆ “ท่านศึกษาจนรู้ว่าดวงดาวดวงไหนบนท้องฟ้าโคจรไปทางใด แต่ตัวเองจะเดินตกบ่อหารู้ไม่”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในดวงใจ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ ลูกเสือตระหนักในความสำคัญของการแสดงออก ถึงพฤติกรรมความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี

2. เนื้อหา/สาระ ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ต้องมีพื้นฐานมาจากคุณธรรมจริยธรรมและการแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 เพลง 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ 3.3 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ลูกเสือร้องเพลง

3) มอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือ ระดมความคิดเห็น และสรุปพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่เป็นสุภาพบุรุษของชาย หรือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่เป็นสุภาพสตรีของหญิง หมู่ละ 1 พฤติกรรม

4) ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ประเด็น ตามใบงาน และนำเสนอในกองลูกเสือคาบต่อไป ในรูปแบบบทบาทสมมติ

5) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

6) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

2) ลูกเสือร้องเพลง ร่วมใจ

3) ลูกเสือนำเสนอบทบาทสมมติพร้อมคำอธิบาย ทีละหมู่จนครบ

4) ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปและเพิ่มเติมในประเด็น

- ลูกเสือคิดว่าหัวใจสำคัญของความเป็นสุภาพบุรุษและความเป็นสุภาพสตรีคืออะไร (เช่น สุภาพบุรุษ- ความเสียสละ เป็นผู้นำ อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ / สุภาพสตรี- เมตตา จริงใจ สุภาพ เรียบร้อย)

- ได้ข้อคิดอะไรบ้างและจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร

5) ผู้กำกับเพิ่มเติม “มีคำกล่าวที่ว่าแก่นแท้ของความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญ ประกอบด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่เรา ให้เกียรติผู้อื่น รักษาเกียรติตนเอง เสียสละ ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ”

6) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

7) พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ลูกเสือเข้าใจคุณลักษณะของสุภาพบุรุษ สุภาพสตรีที่สอดคล้องกับกฎลูกเสือ

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจาใจ

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง B.P.Spirit

I've got that B.P. Spirit right in my head (3)

I've got that B.P. Spirit right in my head (2) to stay

I've got that B.P. Spirit deep in my heart (3)

I've got that B.P. Spirit deep in my heart (2) to stay

I've got that B.P. Spirit all round my feet (3)

I've got that B.P. Spirit all round my feet (2) to stay

I've got that B.P. Spirit all over me (3)

I've got that B.P. Spirit all over me (2) to stay

- เพลงร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ (3 ครั้ง) งานน้อยใหญ่พร้อมใจกันทำ

พวกเราลูกเสือไทยต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจเรากล้าผจญ บากบั่นอดทนหมั่นทำความดี
ผูกมิตรและมีไมตรี เหมือนดั่งน้องพี่รับความชื่นบาน (สร้อย)

พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำเอง แม้เราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตเบิกบานเพราะความ
ปรองดอง ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคะนอง ร้องเพลงเพลินใจ (สร้อย)

2. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- หญิงชรา กับ หมอรักษาตา

หญิงคนหนึ่งเป็นผู้มีฐานะร่ำรวย แต่เมื่อเข้าสู่วัยชราดวงตาก็กลับมืดมัวจนมองอะไรไม่เห็น นางจึงจ้างหมอมารักษาโดยทำสัญญาไว้ว่า ถ้าหมอรักษาให้นางสามารถมองเห็นได้เหมือนเดิมจะจ่ายค่ารักษาเป็นเงินก้อนใหญ่ แต่หากรักษาไม่หายหมอจะไม่ได้รับค่าตอบแทน

ทุกวันนี้หมอจะนำยาหยอดตามาให้แก่หญิงชราที่บ้าน แต่หากกลับหมอได้ขโมยทรัพย์สินมีค่าติดมือกลับไปด้วยเสมอโดยที่หญิงชราไม่รู้ เมื่อขโมยของต่าง ๆ ไปจนหมดแล้วหมอก็รักษาตาของหญิงชราหายพอดี แต่เมื่อเอ่ยปากทวงค่ารักษา หญิงชรากลับไม่ยอมจ่ายให้ หมอจึงนำเรื่องไปฟ้องศาล

“หมอบำพิตัญญา” หญิงชราให้การต่อศาลเมื่อถูกเชิญตัวมาสอบปากคำ “เพราะเมื่อก่อนข้าพเจ้ามองเห็นทรัพย์สินทุกชิ้นในบ้าน แต่บัดนี้ข้าพเจ้ามองไม่เห็นมันเลยแม้แต่ชิ้นเดียว”

ด้วยเหตุนี้หญิงชราจึงได้รับการตัดสินใจให้พ้นผิดเมื่อผู้พิพากษาสั่งให้สอบสวนอย่างถี่ถ้วน หมอบำพิตัญญาไม่ได้รับสารภาพ ยอมคืนทรัพย์สินให้แก่หญิงชรา และได้รับการลงโทษ

คติจากเรื่อง ผู้ที่คดโกงคนอื่น ย่อมต้องได้รับผลกระทบที่กระทำไว้

- **หมาจิ้งจอกกับแพะ**

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งหิวน้ำมาก มันเดินชอกซอนหาน้ำดื่มไปทั่ว เมื่อเจอบ่อน้ำบ่อหนึ่งจึงรีบตรงไปทันที โดยไม่ระมัดระวังจนลื่นตกลงไป ไม่ว่าจะตะเกียกตะกายปีนขึ้นมาด้วยวิธีใดก็ไม่สำเร็จ

แพะตัวหนึ่งเดินมาที่บ่อน้ำ เห็นหมาจิ้งจอกลอยคออยู่ในบ่อ จึงร้องถามขึ้นว่า “เจ้าลงไปทำไมนะ” หมาจิ้งจอกได้ฟังดังนั้นก็คิดอุบายขึ้น “ก็เพราะน้ำในบ่อนี้รสอร่อยมากนะสิ อร่อยจนข้าคิดที่จะดื่มให้หมดเลย”

“อย่างนั้นเชียวรี” เจ้าแพะผู้โง่เขลาจึงถาม และด้วยความซื่อมันจึงกระโดดลงไปบ่อน้ำ โดยไม่ยั้งคิดอะไรเลย หมาจิ้งจอกได้โอกาสกระโดดเหยียบบนหลังแพะ แล้วปีนขึ้นมาจากบ่อน้ำได้ในที่สุด ปลดปล่อยเจ้าแพะโง่ลอยคออยู่ในบ่อน้ำนั้น

“เจ้าหลอกข้า” แพะกล่าว “เจ้าหวังประโยชน์จากข้าเท่านั้น”

“ก็ใช่” หมาจิ้งจอกโต้ตอบ “แต่ก็เพราะความโง่ของเจ้าเอง ข้าเชื่อว่าแครบนคางของเจ้าคงมีมากกว่ามันสมองของเจ้าเสียอีก

คติจากเรื่อง คนโง่มักเป็นเหยื่อของคนฉลาดเสมอ

3. ใบกิจกรรม

- **เรื่อง ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในดวงใจ ชั้น ม.3**

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ไปค้นหาพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่เป็นสุภาพบุรุษของชาย หรือพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่เป็นสุภาพสตรีของหญิง หมู่ละ 1 พฤติกรรม ร่วมกันอภิปรายให้ได้ข้อสรุปในประเด็น

1. ทำไมพฤติกรรมนั้นจึงไม่เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี
2. ถ้าจะให้ เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี จะต้องปรับปรุงพฤติกรรมอย่างไร

สรุปผลการอภิปรายเพื่อรายงาน โดยการเล่นบทบาทสมมติ 2 รอบทั้งพฤติกรรมที่ไม่เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี และพฤติกรรมที่ปรับให้เป็นสุภาพบุรุษ / สุภาพสตรี แล้วเตรียมนำเสนอในกองลูกเสือ คาบต่อไป ใช้เวลานำเสนอหมู่ละไม่เกิน 8 นาที

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การช่วยเหลือผู้อื่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือได้ปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตน “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

2. เนื้อหา/สาระ

กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตน “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เกม – เพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

3.3 สื่อเกี่ยวกับผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลานั้น ๆ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เกม – เพลง

4.3 ผู้กำกับ ให้อ่านลูกเสือดูวีดีทัศน์ หรือ เล่าเรื่อง ผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์อุบัติเหตุที่สำคัญในช่วงเวลานั้น

4.4 ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากอุบัติเหตุ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประสบภัย เช่น ความอดอยาก การขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย การเสียชีวิต โรคระบาด ฯลฯ

4.5 ลูกเสือวางแผนร่วมกัน ในการจัดทำโครงการสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตน ข้อ 2 “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” และแบ่งงานกันรับผิดชอบ

4.6 ลูกเสือดำเนินการตามโครงการ เช่น การขอรับบริจาคเงิน สิ่งของ เพื่อมอบให้กับผู้ประสบภัย การออกไปช่วยเหลือผู้ขาดแคลน ตามโอกาสอันควร เป็นต้น

4.7 ผู้กำกับให้คำแนะนำในการวางแผนโครงการเพื่อให้ลูกเสือได้นำไปดำเนินการอย่างรอบคอบ

4.8 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นเป็นคติ

4.9 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 สัมพันธภาพชาย - หญิง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือตระหนักถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นสื่อในการเสริมสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ซึ่งบางกิจกรรมอาจนำไปสู่ความเสี่ยงได้

2. เนื้อหา/สาระ

วัยรุ่นสร้างและส่งเสริมสัมพันธภาพกับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามธรรมชาติ การตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมต่างๆ จะช่วยให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่เพื่อนอย่างปลอดภัย

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ 3.1 แผนภูมิเพลง 3.2 ใบกิจกรรม

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แจก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง โชคดี

4.3 ผู้กำกับนำเสนอสนทนาเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพระหว่างชาย-หญิง

4.4 แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆกัน แสดงบทบาทสมมติเป็นกลุ่มชาย1กลุ่ม กลุ่มหญิง

1 กลุ่ม

4.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คนนั่งเก้าอี้หน้ากลุ่ม เป็น “หญิงงาม” และ “หนุ่มหล่อ”

4.6 สมาชิกกลุ่มที่เหลือ ให้อยู่ด้านหลังเก้าอี้ ทำหน้าที่เป็น “สมองของหญิงงาม” และ “สมองของหนุ่มหล่อ”

4.7 ให้สมาชิกด้านหลัง “หนุ่มหล่อ” คิดคำพูดเพื่อชวน “หญิงงาม” ไปทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการสร้างสัมพันธภาพ และ “หนุ่มหล่อ” เป็นผู้พูดข้อความนั้นกับ “หญิงงาม”

4.8 ให้สมาชิกด้านหลัง “หญิงงาม” คิดคำโต้ตอบ พร้อมเหตุผล โดยคิดและพูดออกมาดัง ๆ และ “หญิงงาม” เป็นผู้พูดข้อความนั้นกับ “หนุ่มหล่อ”

4.9 ให้กลุ่มชายพยายามคิดสถานการณ์และประโยคชวนจนกว่าจะสำเร็จ หรือหมดเวลาที่กำหนด

4.10 สลับกันโดยให้ฝ่าย “หญิงงาม” เป็นผู้ชวน และฝ่าย “หนุ่มหล่อ” โต้ตอบ เหมือนกับกิจกรรมข้อ 4.7 – 4.9

4.11 ผู้กำกับชวนคิดว่า

1) กิจกรรมนี้ให้ข้อคิดอะไรบ้าง (รู้ว่าชาย – หญิง สร้างสัมพันธภาพด้วยการชวนไปมีกิจกรรมอะไรบ้าง การได้คิดวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ก่อน จะช่วยให้ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่าง ๆ ได้)

2) กิจกรรมใดที่ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ยั่งยืน และกิจกรรมใดที่อาจก่อให้เกิดความ
เสี่ยงและส่งผลให้มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน

4.12 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นเป็นคดี

4.13 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลงโซคดี

ช่างโซคดีวันนี้มาพบเธอ (ซ้ำ)

ฉันดีใจจริงนะเธอมาพบเธอสมใจ

เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร

ฉันนั้นอยู่สบายกายและใจ

มาร้องรำเพลिनฤทัยให้หัวใจสุขสำราญ

ตบมือไปกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)

ชูมือไปหัวส่ายเอียงให้พร้อมเพรียงตามกัน

แล้วหมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)

มือท้าวเอว ซอยเท้าพลง ให้พร้อมกันเถิดเอ๋ย

2. เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

● เรื่อง ราชสีห์กับที่ปรึกษาทั้งสาม

ราชสีห์ตัวหนึ่ง อยากรู้ว่าลมหายใจของตนมีกลิ่นอย่างไร วันหนึ่งจึงเรียกที่ปรึกษาทั้งสาม
ของตน อันได้แก่ แกะ หม่าป่า และหมาจิ้งจอก ให้มาช่วยพิสูจน์ สัตว์ทั้งสามจำต้องตอบคำถาม
ด้วยความเกรงกลัวในอำนาจของเจ้าป่า

“ลมหายใจของท่านมีกลิ่นเหม็นรุนแรงมาก” แกะตอบตามความเป็นจริง

“เจ้าบังอาจพูดโกหก แสดงวาจาสามหา สสมควรต้องถูกลงโทษ” ราชสีห์ใช้อุ้งเท้าตะปบใส่
แกะจนมันถึงแก่ความตาย แล้วหันมาถามหมาป่า” แล้วเจ้าล่ะ ว่าอย่างไร

หมาป่าเห็นชะตากรรมของแกะ จึงรีบตอบเสียงละล่ำละลักว่า

“ท่านเจ้าป่า ลมหายใจของท่านมีกลิ่นหอมยิ่งนัก”

“เจ้าบังอาจพูดจาประจบสอพลอ ตลบตะแลง สสมควรต้องถูกลงโทษ”

เมื่อราชสีห์สังหารหมาป่าแล้ว จึงหันมาถามหมาจิ้งจอกบ้าง

“ไหนเจ้าลองบอกมาซิ ว่าลมหายใจของข้ามีกลิ่นอย่างไร”

“ขอโทษที่ท่านเจ้าป่า วันนี้บังเอิญข้าเป็นหวัด จมูกใช้ดมกลิ่นอะไรไม่ได้เลย”

คำตอบอย่างชาญฉลาด ทำให้หมาป่าจิ้งจอกรอดตัวไปได้อย่างหวุดหวิด

คติจากเรื่อง การใช้สติปัญญา เมื่อตกอยู่ในอันตราย สติปัญญาอันชาญฉลาดทำให้พ้นภัย

3. ใบกิจกรรม

- เรื่อง สัมพันธภาพชาย – หญิง

ให้กองลูกเสือทำกิจกรรมร่วมกันดังนี้

1. กองลูกเสือแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คนนั่งเก้าอี้หน้ากลุ่มเป็น “หญิงงาม” และ “หนุ่มหล่อ”

2. สมาชิกกลุ่มที่เหลือ ให้อยู่ด้านหลังเก้าอี้ ทำหน้าที่เป็น “สมองของหญิงงาม” และ “สมองของหนุ่มหล่อ”

3. สมมติว่า “หนุ่มหล่อ” สนใจหญิงงามที่อยู่ตรงหน้า ต้องการจะเสริมสร้างสัมพันธภาพ ด้วยการชวนไปทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้กลุ่มชายทั้งหมดซึ่งเป็นสมองของหนุ่มหล่อ “คิดดัง ๆ” ประโยคคำชวนที่ดีที่สุดที่คิดว่าจะชวนได้สำเร็จ แล้วให้หนุ่มหล่อเป็นผู้ชวน

4. เมื่อถูกชวน ให้สมองของสาวงาม “คิดดัง ๆ” ให้ได้ยินทั่วกัน เช่นกันว่าจะตอบรับหรือปฏิเสธ แล้วให้หญิงงามเป็นผู้ตอบ

5. ให้เวลากลุ่มชาย 15 นาที พยายามคิดสถานการณ์และประโยคชวนจนกว่าจะสำเร็จหรือหมดเวลา

6. สลับกันโดยสมมติ “หญิงงาม” สนใจหนุ่มหล่อต้องการจะเสริมสร้างสัมพันธภาพด้วยเป็นฝ่ายชวนและกลุ่ม “หนุ่มหล่อ” เป็นฝ่ายตอบ จนกว่าจะชวนสำเร็จ หรือหมดเวลา 15 นาที เช่นกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์ เพื่อให้ลูกเสือฝึกทักษะการคิดเชิงบวก

2. เนื้อหา/สาระ

การคิดเชิงบวกเป็นการวิเคราะห์หาสิ่งดี ๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การฝึกคิดเชิงบวกจะช่วยให้มองโลกในแง่ดี มีความหวัง และหาทางออกจากปัญหาได้ง่ายขึ้น

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เกม - เพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 เพลง ยิ้ม

4.3 ผู้กำกับเตรียมการให้อาสาสมัครลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติในกองลูกเสือ สถานการณ์ “ผู้กำกับมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรม วดภาพฐานผจญภัย แต่มีลูกเสือวิ่งเล่นกันแล้วไป ชนเพื่อนที่กำลังทำงานอยู่ ทำให้งานที่ทำอยู่เกิดความเสียหายขึ้น”

4.4 ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ให้ได้ข้อสรุปในประเด็น

1) คิดว่าลูกเสือที่ถูกชนจะรู้สึกอย่างไร

2) ความรู้สึกเช่นนี้เกิดมาจากความคิดอย่างไร(เกิดจากความคิดทางลบ เช่น ทำไม่จึงชวยอย่างนี้ เพื่อนนี้ แย่จริงรู้ว่าคนทำงานอยู่ยังจะมาวิ่งแถวนี้อีก ทำตั้งนานกว่าจะได้แค่นี้ นี้ไม่รู้จักต้องทำอีกนานแค่ไหน ฯลฯ เพราะอารมณ์และความคิดโน้มหนักันได้ ในทางกลับกัน อารมณ์ทางลบก็โน้มหนักันให้เกิดความคิด ทางลบตามมาได้เช่นกัน)

4.5 ผู้กำกับมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันปรับความคิดใหม่ ให้เป็นความคิดทางบวกที่หลากหลายมากที่สุด แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ (เช่น ดีจะได้ทำใหม่ให้สวยกว่าเดิม ที่หลังเราต้องระวังให้มากกว่านี้ ฯลฯ)

4.6 สุ่มให้หมู่ลูกเสือนำเสนอ 1 หมู่ หมู่ที่เหลือให้ช่วยกันเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่ซ้ำกัน

4.7 ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น

1) ความคิดทางบวกทำให้ผลอย่างไรต่อตัวลูกเสือ(ทำให้เกิดอารมณ์ทางบวก ไม่โกรธ สามารถ แก้ปัญหาด้วยเหตุผล ไม่มีความรุนแรงตามมา)

2) ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การแสดงความชื่นชมและการให้กำลังใจ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือมีทักษะการสื่อสาร เพื่อแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจเพื่อน

2. เนื้อหา/สาระ

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด ในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสารเพื่อแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจผู้อื่น จึงเป็นทักษะจำเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ลูกเสือควรฝึกฝน

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลง กำลังใจ

3.2 ใบความรู้ ทักษะการแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิด (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง กำลังใจ

4.3 ผู้กำกับนำสนทนาในกองลูกเสือถึงความหมายของ “การแสดงความชื่นชม และการให้กำลังใจ” (การแสดงความชื่นชมในสิ่งดี ๆ ของเพื่อน แม้เพียงเล็กน้อย เป็นการเสริมความเชื่อมั่น และให้กำลังใจเพื่อนให้เขารักษาสิ่งดี ๆ นั้นไว้ ขณะที่การให้กำลังใจเมื่อเพื่อนเกิดความท้อก็จะช่วยเสริมแรงให้เขามีพลังที่จะสู้กับอุปสรรคต่อไปเช่นกัน)

4.4 ผู้กำกับแจกใบความรู้เรื่อง “ทักษะการแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันคิดประโยคคำพูด เพื่อให้กำลังใจเพื่อน ในสถานการณ์ “เพื่อนประสบอุบัติเหตุขาหักนอนป่วยอยู่โรงพยาบาล และลูกเสือไปเยี่ยม”

4.5 ลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติที่ละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้อง ของขั้นตอนทักษะการให้กำลังใจ และช่วยเสนอแนะการแก้ไข จนครบทุกหมู่

4.6 ผู้กำกับและลูกเสือ ร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้

4.7 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.8 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวก

1. เพลง

● เพลงกำลังใจ

ในยามที่ท้อแท้ ขอเพียงแค่ว่าคนหนึ่ง จะคิดถึงและคอยห่วงใย
ในยามที่ชีวิตหม่นหมองร้องไห้ ขอเพียงมีใครปลอบใจสักคน
ในวันที่โลกร้าง ความหวังให้วาดฝันขาดมันหาย ใครจะช่วยเติม
เพิ่มพลังใจ ให้ฉันได้เริ่มต่อสู้อีกครั้งบนหนทางไกล
กำลังใจจากใครหนอขอ เป็นทานให้ฝันให้ใฝ่
ให้ชีวิตได้มีแรงใจ ให้ดวงใจลุกโชนความหวัง
กำลังใจจากใครหนอ ขอเป็นทานให้ฉันได้ไหม
ตั้งหยาดฝนบนฟ้าไกลที่หยาดรินสู่ผืน ดินแห้งผาก

2. ทักษะการแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจ

การแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ เป็นการสื่อสารทางบวกอย่างหนึ่ง การแสดงความชื่นชมในสิ่งดี ของเพื่อน แม้เพียงเล็กน้อย จะช่วยเสริมความเชื่อมั่นให้แก่เพื่อน และให้กำลังใจเพื่อนให้เขารักขาสสิ่งดี ๆ นั้นไว้ ขณะที่การให้กำลังใจเมื่อเพื่อนเกิดความท้อก็จะช่วยเสริมแรงให้เขามีพลังที่จะสู้กับอุปสรรคต่อไปเช่นกัน

ทบทวนองค์ประกอบของการสื่อสารทางบวก

1. เป็นการสื่อสารซึ่ง เริ่มต้นจากตัวเราโดยสื่อความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเอง
2. ใช้ภาษาพูด น้ำเสียง ไพเราะ พูดด้วยเหตุผลถูกกาลเทศะ
3. แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม
4. สร้างความรู้สึกที่ดีต่ออีกฝ่ายเช่น การให้เกียรติ ให้ความสำคัญ แสดงความเป็นห่วง

ให้กำลังใจ ถามความคิดเห็น ฯลฯ

ผลของการสื่อสารทางบวก จะทำให้เกิดความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น เกิดความรู้สึกดี ๆ ต่อกัน ทำให้มองอะไรเป็นบวกไปหมด อยากทำดีต่อกันมากยิ่งขึ้น ละทีฐิ และให้อภัยกันง่ายขึ้น

ขั้นตอนการแสดงความชื่นชม

1. บอกความรู้สึกของตนเองอย่างจริงใจ ทั้งท่าทางและน้ำเสียง
2. ระบุสิ่งดี ๆ ของเพื่อนที่เราสังเกตเห็น ตามความเป็นจริง

ตัวอย่างการชื่นชมเพื่อน ในเรื่องต่างๆ

- ชื่นชมความตรงต่อเวลา : นัดอะไรกับนายแล้วไม่เคยผิดหวังเลย ตรงเวลาเป๊ะทุกครั้ง
- ชื่นชมในการเป็นคนที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน: นายเป็นคนรับผิดชอบดีมาก ๆ ต้องยกนิ้วให้

- ชื่นชมที่เขาเป็นคนมีธรรมาศัยดี: ทำไมนายช่างตีอย่างนี้
- ชื่นชมที่เขาชอบช่วยเหลือเพื่อนฝูง: พวกเราโชคดีที่มีเพื่อนอย่างนาย
- ชื่นชมที่เขาที่เรียนดี ได้รางวัล ร้องเพลงเพราะ ฯลฯ : ยินดีด้วย นายเก่งมาก

ขั้นตอนการให้กำลังใจ

1. สะท้อนความรู้สึกของเพื่อนที่เราสังเกตได้ในขณะนั้น เพื่อให้เขารู้ว่าเราเข้าใจและเห็นใจเขา
ดูเธอ/เธอคง -----(ความรู้สึกที่เราสังเกตเห็น) +/- ที่---(ปัญหาที่เกิดขึ้น)

2. สำนวจสิ่งดีที่เขามีอยู่ ช่วยให้เรา รู้สึกมีความหวังและกำลังใจมากขึ้น

3. เสริมความเชื่อมั่นในความสามารถของเขา เช่น แสดงความชื่นชมที่เขาเข้มแข็งต่อสู้

อุปสรรค แก้ปัญหา ฯลฯ

ตัวอย่าง

สถานการณ์ : เพื่อนสอบไม่ผ่าน

1. เธอคงเสียใจ ที่ผลสอบออกมาอย่างนี้

2. เธอคิดจะทำอย่างไรต่อไป....

3. ฉันดีใจที่เธอเข้มแข็ง หาทางออกได้แล้ว สู้ต่อนะเพื่อน ฉันจะคอยเอาใจช่วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 13 จิตอาสา/บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้แสดงออกถึงการเป็นลูกเสือรุ่นพี่ที่ “มองไกล” และเป็นประโยชน์ต่อกองลูกเสือและชุมชน

2. เนื้อหาสาระ

กิจกรรมบริการที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สนใจเป็นพิเศษ

3. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

3.1 เพลงพัฒนา (บทรักชาติบ้านเมือง)

3.2 แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

3.4 ความรู้เกี่ยวกับนิยายเรื่องแมคลี

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ ตรวจ แยก)

4.2 ลูกเสือร้องเพลง (พัฒนา บทรักชาติบ้านเมือง)

4.3 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายให้ลูกเสือเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ และจะต้องปฏิบัติพร้อมรายงานเมื่อครบกำหนดเวลา

กิจกรรมที่สนใจสำหรับลูกเสือมีมากมายหลายประเภทที่ลูกเสือสามารถเลือกปฏิบัติได้ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามความสนใจซึ่งมีอยู่ 3 ประเภทคือ

1) กิจกรรมที่ใช้กำลังกาย ได้แก่ กิจกรรมกีฬาหรือกิจกรรมผจญภัยต่าง ๆ

2) กิจกรรมที่ใช้สติปัญญาหรือการใช้ความมานะอดทนสาหัส เช่น การเลี้ยงต้นไม้ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ซ่อมวิทยุ

3) กิจกรรมที่ใช้จิตสำนึก ความเสียสละ และการเผยแพร่ความรู้ทางการลูกเสือให้กว้างขวางขึ้น เช่น กิจกรรมการบริการ (การเก็บเศษวัสดุที่มีคมจากที่สาธารณะ การสอนลูกเสือสำรอง (ทำแกรนด์ฮาวล์ ระเบียบแถว และการเล่านิทานแมคลีแก่ลูกเสือสำรอง) เงื่อนไขของการปฏิบัติกิจกรรมที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ จะต้องบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม

4.4 หมูลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิด สืบหาความสนใจเป็นพิเศษโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่คุ้มค่า เป็นสิ่งบ่งบอกถึงอุดมคติลูกเสือและเลือกกิจกรรมที่จะปฏิบัติร่วมกัน

“หากลูกเสือต้องการแสดงออกถึงการเป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจตามอุดมคติลูกเสือที่สามารถทำได้เช่นกัน”

4.5 หมู่ลูกเสือ/ลูกเสือแต่ละนายวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแสดงออกถึงการเป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ พร้อมกำหนดเวลาการเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดกิจกรรม

4.6 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.7 พิธีปิดประชุมกอง (เข้าแถว นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชักธงลง เลิกแถว)

นัดหมายหมู่ลูกเสือที่จะช่วยบริการเป็นผู้ช่วยผู้ฝึกระเบียบแถว แกรนด์ฮาวล์ และช่วยสอนเล่นนิทานเรื่องเมาคลี แก่กองลูกเสือสำรอง

5. การประเมินผล

5.1 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เลือกกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษได้สำเร็จ

5.2 มีลูกเสือสมัครใจฝึกตนเองเป็นผู้ฝึกสอน ระเบียบแถว และแกรนด์ฮาวล์ลูกเสือสำรอง

5.3 มีลูกเสือสมัครใจฝึกตนเองเป็นผู้ช่วยสอน “เล่าเรื่องนิทานเมาคลี” ให้กับกองลูกเสือสำรอง

ภาคผนวก

1. เพลง

- เพลง พัดชา (บทรักชาติบ้านเมือง)

เราที่เกิดมาแล้วชาติหนึ่ง	ควรคำนึงถึงชาติศาสนา
ไม่ควรเสียที่ที่เกิดมา	ในหมู่ประชาชาวไทย
แม้ใครตั้งจิตรักตัว	จะมัวนอนนิ่งอยู่เฉย
ควรจะร้อนอก ร้อนใจ	เพื่อให้พรังพร้อมทำตน
ชาติใดไ้รักสมัครสมาน	จะทำการสิ่งใดก็ไ้ผล
แม้ชาติย่อยยับอัปจน	บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร

2. นิทาน

- เรื่อง แพะกับคนเลี้ยง

แพะตัวหนึ่งวิ่งเตลิดออกจากฝูง คนเลี้ยงพยายามไล่จับมาได้ด้วยความเหนื่อยยาก แต่ในไม่ช้ามันก็หนีออกจากฝูงเหมือนเช่นเดิม ด้วยความโมโหคนเลี้ยงจึงเอาก้อนหินขว้างไปถูกแพะตัวนั้นขาหักข้างหนึ่ง ครั้นนึกได้ว่าตัวเองจะต้องถูกนายจ้างเล่นงานจึงรีบเข้าไปทำแผลให้แพะพร้อมกับกล่าวอ้อนวอนไม่ให้บอกเรื่องนี้แก่นายจ้าง

“ท่านอย่าไปไหนเลย” แพะกล่าวด้วยความโกรธ “นายจ้างของท่านไม่ใช่คนตาบอด ฉะนั้นแม้ข้าจะไม่พูดอะไรสักคำเดียว เขาก็สามารถมองเห็นขาข้างที่หักของข้าได้เอง”

คติของเรื่อง “หลักฐานหรือพยานใด ๆ ก็ไม่สำคัญไปกว่าความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม
การบริการ / การทำงานตามความสนใจเป็นพิเศษ

ชื่อ เลขที่ หมู่

ผลงาน

เริ่มปฏิบัติงาน

สิ้นสุด

วันที่ เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ

ขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

ผู้ปฏิบัติงาน

...../...../.....

ความเห็นของผู้กำกับลูกเสือ

.....

.....

ลงชื่อผู้กำกับลูกเสือ

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

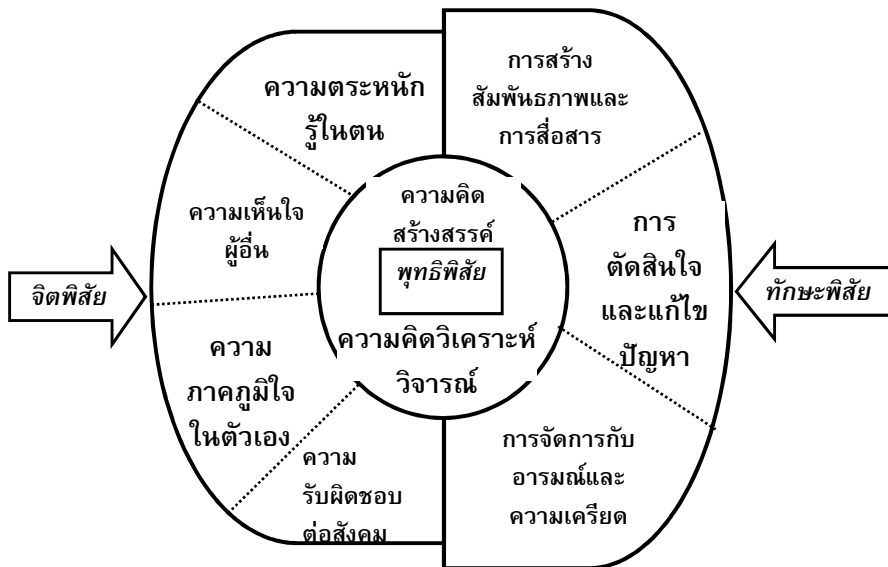
ทักษะชีวิตกับกิจกรรมลูกเสือ

◇ ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถทางจิตสังคม ที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย เป็นองค์ประกอบรวมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่
 - ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
 - ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการแก้ปัญหา
2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ
 - คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเห็นใจผู้อื่น
 - คู่ที่ 2 เห็นคุณค่าตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและ เห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น วัย สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่าตนเอง** เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ คำนับ และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ (สังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ) ของตนเอง โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ ฯลฯ เท่านั้น

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตนเอง เพราะคนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมมากขึ้น

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองและความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

- **ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา** เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและ สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้เหมาะสม การจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

◇ ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาแล้ว ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ เด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลเป็นรายบุคคล และระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	การเป็น ที่ปรึกษา (ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน)	ครูที่ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ให้การ ปรึกษา/ส่ง ต่อ	ครูแนะแนว /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และ ความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทันความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือคุณธรรมความเป็นไทย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	วิเคราะห์และประเมินผิดถูกของตนเองและสังคมได้ตามความเป็นจริง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการปรับตัว พัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
ตระหนักรู้ในตน	รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้/มีเป้าหมายที่เป็นคุณค่าของชีวิต
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับนับถือและซาบซึ้งในความดีและคุณค่าของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ภูมิใจในคุณค่าที่อยู่ภายในตนเอง ซาบซึ้ง/เห็นคุณค่า/ส่งเสริมคุณธรรม ความเป็นไทยในสังคม

กระบวนการเรียนการสอนด้านเจตคติ เป็นความคิดความเชื่อที่มีความรู้สึกประกอบอยู่ด้วย ระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน มีได้ตั้งแต่น้อยสุดคือ **ตระหนัก รับรู้ สนใจ → ตอบสนอง → ยอมรับ → สร้างค่านิยม → สูงสุด คือ การสร้างลักษณะนิสัยจากค่านิยม**

สำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่า เพราะมีเจตคติและพฤติกรรมเดิมอยู่แล้ว การจะแทนที่ด้วยสิ่งใหม่จึงต้องการการพิสูจน์อย่างมั่นใจ มีระดับขั้นการเปลี่ยนแปลงดังนี้ **เข้าใจแนวคิด → เห็นคุณค่า → เชื่อว่าเป็นไปได้ → มองเห็นแนวทางปฏิบัติ → ลงมือทดสอบ → ฟังพอใจการทดสอบ → ฝึกปฏิบัติในชีวิตจริง → ปฏิบัติจนเป็นนิสัย**

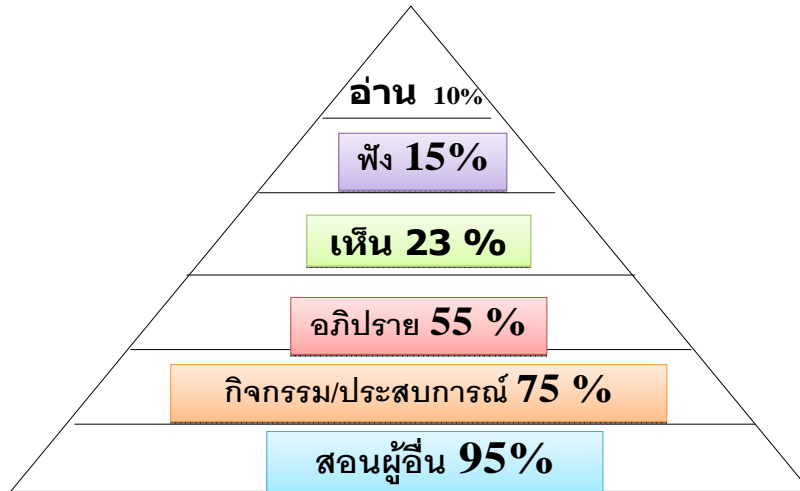
คุณธรรม จริยธรรม เป็นการเรียนรู้ด้านจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นเรื่องของคุณค่าและความดีงาม การปลูกฝังในเรื่องนี้จึงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเล็ก และต่อเนื่องไปจนโต

◇ ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างได้ด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เกิดจากการเรียนรู้เองตามธรรมชาติ ขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี ดังนั้นจึงไม่มีทิศทางแน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป

2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ได้กได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

วิธีเรียนรู้ของบุคคล

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เข้าใจคนอื่นมากขึ้น และไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง เป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจเห็นใจผู้อื่น

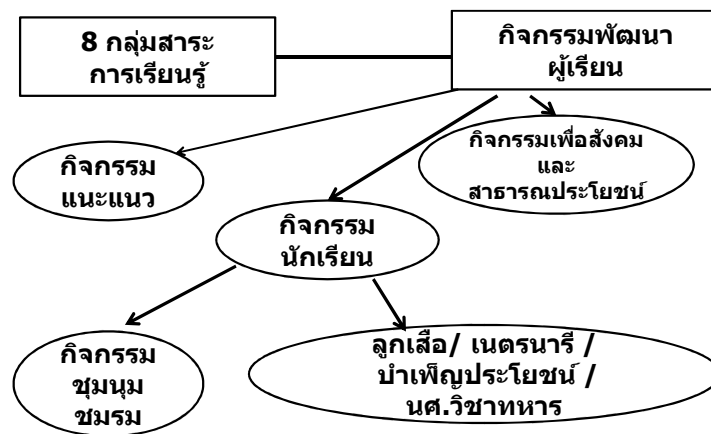
การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

◆ ทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถทางจิตสังคม เพื่อใช้จัดการกับปัญหารอบๆตัว ในขณะที่ทักษะการดำรงชีวิตเป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น การแต่งตัว การทำอาหาร การออกกำลังกาย การใช้ชีวิตในค่าย เป็นต้น

การจะเพิ่มภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบัน จึงต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่สร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุด ทั้งการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งโครงการนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมลูกเสือให้มาเน้นทักษะชีวิตมากขึ้น

การสอนทักษะชีวิต

◆ กระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก

เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบและอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ จากแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน -2552 สพฐ.

เป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนา สมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาของสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

◆ หลักการลูกเสือ (Scout principle) ลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ

1. ต่อตนเอง พัฒนาตนเองทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา จริยธรรม จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ
2. ต่อผู้อื่น คือการเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. ต่อพระเจ้า (จิตวิญญาณ) คือการแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย

ลูกเสือไทยมีหลักการ 5 ข้อคือ

1. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
3. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
4. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

◇ วิธีการลูกเสือโลก (Scout method) มี 8 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เยาวชนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ยึดมั่นต่อคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ/เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

◇ วิธีการลูกเสือไทย (ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551) มี 7 องค์ประกอบคือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

◇ วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้งองค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	การเรียนรู้และการฝึกฝน
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

❖ การพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

จากหลักการและวิธีการลูกเสือ นำมาสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งใช้กำหนดผลการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกัน

หลักการ + วิธีการลูกเสือ

วัตถุประสงค์หลักสูตร

ผลการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรม

ประเมินผล

หลักสูตรลูกเสือเดิมใช้วิชาเป็นตัวตั้งในการกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรและเน้นไปที่ทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวันในเรื่องพื้นฐานของชีวิต การจะปรับให้เป็นกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตจึงได้ใช้เหตุการณ์สำคัญ และสภาพปัญหาในชีวิตจริงของเด็กแต่ละวัย มาเป็นตัวตั้งในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยพิจารณาร่วมกับวัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก และแนวทางการพัฒนาลูกเสือไทย 8 ประการ เมื่อรวบรวมและตัดทอนส่วนที่ซ้ำซ้อนออกไปสรุปได้เป็นแนวทางพัฒนาลูกเสือ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อม /ด้านสติปัญญาค่านิยมและ

ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา	ผลการเรียนรู้
ด้านร่างกายและ สิ่งแวดล้อม	หน่วยที่ 1 สาระสำคัญของการ ลูกเสือ หน่วยที่ 2 ทักษะลูกเสือและกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วยที่ 3 สุขภาพอนามัยดี หน่วยที่ 4 ความปลอดภัย หน่วยที่ 5 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 6 อนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
ด้านสติปัญญา ค่านิยม และเจตคติ	หน่วยที่ 7 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา หน่วยที่ 8 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง
ด้านจิตใจ ศีลธรรม และ สัมพันธภาพระหว่าง บุคคล	หน่วยที่ 9 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หน่วยที่ 10 ปฏิบัติตามวิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยที่ 11 คุณธรรม – จริยธรรม หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร
ด้านสัมพันธภาพกับ ชุมชน สังคม	หน่วยที่ 13 มีจิตอาสา หน่วยที่ 14 รักและหวงแหน สาธารณสมบัติของชุมชน/ชาติ หน่วยที่ 15 รับผิดชอบปัญหาสังคม

◆ เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรม

ประกอบด้วยเนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. สาระกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้แก่

1.1 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม 1 สำหรับลูกเสือสำรอง)

1.2 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม 2 สำหรับลูกเสือสามัญ)

1.3 สาระจำเป็นตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 หมวด 4 วิชาพื้นฐาน ตามระดับลูกเสือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (แผนการจัดกิจกรรมฯ เล่ม 3 สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่)

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในส่วนที่เป็นสาระจำเป็นตามข้อบังคับลูกเสือ ได้ปรับปรุงกิจกรรมให้เสริมสร้างทักษะชีวิตทั่วไปทั้ง 12 องค์ประกอบ ซึ่งเกิดโดยกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการลูกเสือ โดยเน้นให้ลูกเสือทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในหมู่และกองลูกเสือให้มากที่สุด

สาระกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต ได้ออกแบบกิจกรรมให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัย พัฒนาการและสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญตามระดับชั้นปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในส่วนนี้ มุ่งเน้นให้เกิดทักษะชีวิตเฉพาะ ที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของเด็กแต่ละวัย

◇ สรุป ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหลักสูตร
2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ
3. กำหนดกรอบแนวทางพัฒนาหลักสูตร
4. ประชุมเชิงปฏิบัติการ ยกร่าง “หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ”
5. หาเหตุการณ์สำคัญ (ปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย)ที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ โดยการสนทนากลุ่มกับครู ผู้ปกครองและนักพัฒนาเยาวชน
6. เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชนมาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้
7. จัดทำหลักสูตร
8. จัดทำแผนการสอน และคู่มือครู
9. ทดลองใช้คู่มือครู 1 ปีการศึกษา
10. ประเมินหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนา
11. เผยแพร่ และ ขยายผลในระยะต่อไป

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนององวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน ครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง กิจกรรมจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีผลทำให้มีการรับรู้ และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เรียนรู้ได้มากกว่าเดิม แต่ใช้เวลาอันน้อยลง

● คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

● ประเภทของกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. **กิจกรรมการแสดงออก** เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้นหรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบความจริงให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

2) การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 3) เล่านิทาน
- 4) ละคร หุ่นจำลอง
- 5) เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ
- 6) ศิลปะ แขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้
- 7) การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการรายงานและการสำรวจ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสื่อได้เรียนรู้จากความเป็นจริง/เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปุม การจัดนิทรรศการ การสอดแนม สำรวจ แผนที่ เขียนเรียงความ ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม

การเปรียบเทียบคุณค่า ประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. เกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสื่อเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น เกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสื่อได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

● หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่อง ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะ นั้น ๆ เช่น การวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3) การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจในขั้นตอนของทักษะอย่างชัดเจน และสามารถทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ลูกเสือสามัญ), 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์ อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leadee Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุช คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ตันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>. เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. **คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เป็นทักษะชีวิต**. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. ม.ป.ป. ม.ป.ท.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552**. องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525**. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528**. องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. **เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา)**, 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรก็ตามจึงเรียกว่าเป็น "สุภาพบุรุษ" , สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

คณะผู้จัดทำเอกสาร

คณะที่ปรึกษา

1. นายพะยอม แก้วกำเนิด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติและ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
2. นายมนตรี เกกะนันท์	ผู้อำนวยการสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
3. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ หัวหน้ากลุ่มที่ปรึกษา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
4. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาศำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายสมมาต สังข์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คณะทำงานกำหนดกรอบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. นางจินตนา เผ่าจินดา	ข้าราชการบำนาญ
2. นายโสภณ จุโลทก	ข้าราชการบำนาญ
3. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาศำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นายสมมาต สังข์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. นายวรินทร์ ศาสตรมาหา	รองผู้ตรวจการฝ่ายวิชาการประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
6. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันตกุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
7. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
8. นายณัฐกิจ บัวชม	ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพฯ
9. นางอุบลวรรณ แสนมหาภัย	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เขียงรายจตุรราษฎร์) จ.เขียงราย
10. นางดรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเขียงราย (ราษฎร์ดรุณานุศาสตร์) จ.เขียงราย

11. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
12. นายสรารุท หวังดี	ครู วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี จ.กาญจนบุรี
13. นางสาวลัดดา จิตรวัฒน์แพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
14. นายอุดมพร สารীগิจ	ครู กศน. อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา
15. ว่าที่ ร.ต.อภิเดช เอี่ยมสะอาด	ครู โรงเรียนพณิชการสยามในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพฯ

คณะทำงานยกร่างหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. นางจินตนา ฝ่าจินดา	ข้าราชการบำนาญ
2. นายโสภณ จุโลทก	ข้าราชการบำนาญ
3. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นายชาคริต ภาวังคนันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายสมมาต สังข์พันธ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
6. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
7. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพท.นครราชสีมา เขต 1
8. นางอุบลวรรณ แสนมหายักษ์	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงใหม่ราษฎร์) จ.เชียงใหม่
9. นางดรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงใหม่ (ราษฎร์ครูณาศาสตร์) จ.เชียงใหม่
10. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
11. นางสาวลัดดา จิตรวัฒน์แพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
12. นายสรารุท หวังดี	ครู วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี จ.กาญจนบุรี
13. นายอุดมพร สารীগิจ	ครู กศน. อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา
14. ว่าที่ ร.ต.อภิเดช เอี่ยมสะอาด	ครู โรงเรียนพณิชการสยามในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพฯ

คณะกรรมการรวบรวมเหตุการณ์สำคัญเพื่อพัฒนากิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต

1. นางสาวจรรยา ธานีมิตร	ครู โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพฯ
2. นางสาวพิศมัย ทิพนันท์	ครู โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จ.นครนายก
3. นางสาวรัฐชญา อุวาที	ครู โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จ.นครนายก
4. นางสมฤดี ปิ่นแก้ว	ครู โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพฯ
5. นางสาวจันจิรา สังข์ไชย	ครู โรงเรียนวัดลาดพร้าว กรุงเทพฯ
6. นางสาวเด่นเดือน ผาสนาม	นักวิชาการและฝึกอาชีพชำนาญการ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปรางค์
7. นางสาวกัลยาภรณ์ สารสุภาพ	นักกิจกรรม กลุ่มสี่สายใย
8. นายทรงพล เพชรทอง	นักกิจกรรม กลุ่มกิจกรรมเยาวชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
9. นายอาคร ประมงค์	นักกิจกรรมเยาวชน บ้านกิจกรรม

คณะกรรมการพัฒนาและออกแบบกิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต

1. ดร.สุดาวรรณ เครือพานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ผศ.ดร.พรรณวิภา บรรณเกียรติ	อาจารย์ ภาควิชาสุขภาพจิตและจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอมครักษ์
3. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
4. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพท.นครราชสีมา เขต 1
5. นายคำนึ่ง ยากองโค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านปางหลวง จ.เชียงราย
6. นางอุบลวรรณ แสนมหาภัย	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงรายจรูญราษฎร์) จ.เชียงราย
7. นางดรรชนี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (ราษฎร์ดรุณานุศาสตร์) จ.เชียงราย
8. นางกัลยาณีย์ ปลาทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา จ.เชียงราย
9. นางสาวสุภาพร ประดับสมุทร	นักจิตวิทยา 8 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จ.อุบลราชธานี
10. นางสาวเด่นเดือน ผาสนาม	นักวิชาการและฝึกอาชีพชำนาญการ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปรางค์

11. นายสุรพล มโนหาญ	ข้าราชการบำนาญ
12. นายเกื้อ แก้วเกต	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน(YPDC)
13. นายสนทยา สุวรรณเดช	รองผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน(YPDC)
14. นายสรรพร ศรีเพ็ญ	นักกิจกรรมเยาวชน กลุ่มสี่สายใย
15. นายทรงพล เพชรทอง	นักกิจกรรม กลุ่มกิจกรรมเยาวชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
16. นายอาคร ประมงค์	นักกิจกรรมเยาวชน บ้านกิจกรรม
17. นางสาวลัดดา จิตรวัฒน์แพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
18. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
19. นางกมลรัตน์ บัวเขียว	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
20. นายเกรียงศักดิ์ ฟองโหย	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ

คณะผู้จัดทำแผนกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต

1. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันตกุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
2. นายคำนึ่ง ยากองโค	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางหลวง จ.เชียงราย
3. นางอุบลวรรณ แสนมหาภัย	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชียงรายจรูญราษฎร์) จ.เชียงราย
4. นายจรรยา เชนย	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเชียงราย จ.เชียงราย
5. นางดรชณี จันท์คำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (ราษฎร์ครูคุณาศาสตร์) จ.เชียงราย
6. นางกัลยาณีย์ ปลาทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา จ.เชียงราย
7. นายประพันธ์ อินทยศ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนางแล จ.เชียงราย
8. นายมานพ ใจเย็น	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านฟาร์มสัมพันธกิจ จ.เชียงราย
9. นายสุรพล มโนหาญ	ข้าราชการบำนาญ
10. นางสาวลัดดา จิตรวัฒน์แพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
11. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ

คณะบรรณาธิการ

1. น.อ.หญิงกรรณิกา กอนันต์กุล	นายทหารปฏิบัติงานกรมแพทย์ทหารอากาศ กองทัพอากาศ
2. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอดส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
3. นางสาวสุภัทรา ชูเกียรติ	เจ้าหน้าที่โครงการอาวุโส สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

โครงการการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ

1. นายพะยอม แก้วกำเนิด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือแห่งชาติ และผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	ประธาน
2. นายธวัชชัย ไทยเขียว	อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม	รองประธาน
3. นายวินัย รอดจ่าย	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
4. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ หัวหน้ากลุ่มที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
5. นายเดช วรเจริญศรี	ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	กรรมการ
6. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
7. นายสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ

8. นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
9. นายศุภกร วงศ์ปราชญ์	ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
10. นายประยูร อองกุลนะ	หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	กรรมการ
11. นายนิคม อินทรโสภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือ แห่งชาติ	กรรมการ
12. รศ.ไพรัช พันธุ์ชาติรี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาลูกเสือ แห่งชาติ	กรรมการ
13. นายเกื้อ แก้วเกตุ	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน (YPDC)	กรรมการ
14. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	ผู้อำนวยการดำเนินงานเอตส์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ	เลขานุการ

โครงการการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เลขที่ 8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130 ,0-2561-5132
www.ppat.or.th

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
เลขที่ 979 ชั้น 34 อาคารเอสเอ็มทาวเวอร์
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2298-0500 โทรสาร 0-2298-0501
www.thaihealth.or.th

โครงการ

“การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการ กิจกรรมลูกเสือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต”

ดำเนินการโดย

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เลขที่ 8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 02-9412320
โทรสาร 02-9412338, 02-5615130
www.ppat.or.th

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

เลขที่ 979 อาคารเอส เอ็ม ทาวเวอร์ ชั้น 34
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 02-2980500
โทรสาร 02-2980501, 02-2980499
www.thaihealth.or.th